דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
באומץ עם לשחוב

יום חמישי, כ"ב בכסלו תשמ"ט, 1 בדצמבר 1988 • גליון 19584

היום 12 עמודים • המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

היום בדבר
- בטחון המדינה מול חופש העתונות:
- לדווח על הכל / גבריאל שטרסמן
- העלמת מידע בנימוק מפוקפק / אמנון דנקנר
- ספרות ציונית במצור / מירי פז
- סוציאליסטים בעיריית תל־אביב / נתן רועי
- בורסה וכלכלה (עמ' 5"4), עכשיו (10), ספורט (11) בידור (12)

מזג האויר

(ע). – בהיר, עם עליה בטמפרטורות.
ירושלים 8 עד 18. תל אביב 11 עד 24. חיפה 9 עד 22. רמת הגולן 6 עד 15. צפת 6 עד 14. טבריה 10 עד 23. עפולה 7 עד 24. השומרון 6 עד 20. נתב"ג 1 עד 24. יריחו 7 עד 26. עזה 11 עד 23. באר שבע 5 עד 24. אילת 9 עד 28 מעלות.

המערך גייס גוש חוסם לממשלת ליכוד: יחתום הבוקר על הסכם עם אגודת ישראל

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

היום לפני הצהריים יחתמו ראשי "אגודת ישראל" עם צוות המו"מ של המערך, המתכנס בלשכת פרס, על הסכם המבטיח גוש חוסם להקמת ממשלה צרה של הליכוד. הסיכום על כך הושג אמש בישיבה בביתו של ח"כ רפי אדרי, שבה השתתף גם יוסי ביילין. הישיבה נמשכה שעתיים.

הוזלטת לשכת מפלגת העבודה אמש – נגד מו"מ לכניסה לממשלה בראשות הליכוד לארבע שנים – הניעה את ראש הממשלה, יצחק שמיר, ואת ראשי הליכוד להתייעצויות ולמגעים קדחתניים, שתכליתם להביא להקמת ממשלה צרה בהקדם.

"אני מצטער על החמצת ההזדמנות להקים ממשלה רחבה, כרצון העם", אמר שמיר בתגובה על החלטת לשכת מפלגת העבודה. שסתמה את הגולל על המו"מ בין שתי המפלגות הגדולות. את ההודעה שמע שמיר בדירה. פרס לא טילפן להודיעו על ההחלטה. "בימים הקרובים ביותר אציג בפני הכנסת ממשלה, וזו תשרת את העם באמונות", הבטיח.

אמש הובטחו לש"ס שני תיקים: פנים ושיכון ובינוי, וכן הובטחו ראשות ועדת חוקה חוק ומשפט ותפקיד סגן יו"ר הקואליציה.

דוברו של ראש הממשלה אמר אמש ל"דבר", כי "לא תהיה למערך הזדמנות חוזרת, אין מה לדבר על רוטציה ולא תהיה סחבת בניהול המו"מ להקמת קואליציה בת 63 או 65 חברי־כנסת". יצויין, כי ההתייעצויות בלשכת ראש הממשלה, בעקבות המהלך של המערך, נמשכו אמש עד אחרי חצות.

שמיר וחברים בצוות המו"מ של הליכוד, וכן אישים המקורבים לשמיר, עסקו כל אותן שעות במאמץ לשכנע את "אגודת ישראל" ואת "דגל התורה" לחזור בהן מהתמיכה במערך. במקביל ישבו בלשכת שרון בתל־אביב כמה מעמיתיו לצוות המו"מ של הליכוד – מודעי, קצב ומילוא – עם נציגי ש"ס והתמו בראשי־תיבות על ההסכם בין שתי המפלגות.

שרון אמר אמש ל"דבר", כי היום

(המשך בעמוד 2)

הפתעה בלשכה

(צילומים: ורד פאר)

אתמול בלשכת מפלגת העבודה: פרס, ברעם ורבין

"לא ללכת עכשיו לאופוזיציה" – הציע פרס אך רוב בלשכה קבע: לא למו"מ עם הליכוד

אחרי דיון של 3 שעות נדחמו התומכים בממשלה רחבה מן התוצאות: 61 נגד, 57 בעד – 4 קולות הכריעו את הכף

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

ארבעה קולות הכריעו אמש ("רוב" לאחת ההחלטות המכריעות ביותר שקיבלה מפלגת העבודה בשנים האחרונות, ואשר עשויות להיות לה השלכות על עתידה. הצעת שוללי השותפות בממשלה רחבה בראשות הליכוד זכתה בהצבעה חשאית ב־61 קולות. ההצעה שחייבה כניסה לממשלה־תמיכה עם הליכוד, שהועמדה על־ידי מנהיגי המפלגה, שמעון פרס ויצחק רבין, זכתה ב־57 קולות. מגיני הליכה לאופוזיציה, שאותם הנהיג מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, וקבוצה של יותר מעשרה ח"כים – וגם חברי־כנסת חדשים – קיבלו את ההחלטה בסיפוק רב. עם זאת, יש ביניהם באלה הסבורים, שהתפתחויות המדינית במו"מ הקואליציוני שניהל הליכוד עם המפלגות החרדיות והחלטת הלשכה סוללות למערך את הדרך למו"מ עם הליכוד שבו תשולב גם רוטציה בראשות הממשלה.

...התומכים במו"מ עם הליכוד היו אמש המומים כשנודעו תוצאות ההצבעה החשאית, וכבר לאחריה עסקו רבים מחברי הלשכה־סיעה בניתוח המשמעויות של ההצבעה. היו שסברו שההחלטה תפורר את המפלגה ותפער פצעים נושנים של מתיחויות שהגלידו.

כשלוש שעות נמשך הדיון שקדם להצבעה החשאית. חלק מהדוברים ביטאו את עמדותיהם בהתרגשות רבה. אחרים התפלמסו ממושביהם עם הדוברים. כל הזמן רווחה במסדרונות המפלגה התחושה, שההחלטה תתקבל ברוב קטן, אך רק בודדים העריכו שיהיה רוב לשוללי הכניסה למו"מ.

פתח את הישיבה יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס בסקירה על פגישותיו עם נציגי מפלגות דתיות וחרדיות – המפד"ל,

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה

- חידוש יחסי סוריה מצרים – לא בקרוב/עמ' 2
- שומרון: כ"ט בנובמבר – שקט יחסי; המתנחלים: לא אמת!/עמ' 3
- "באנו הורשך לגרש" יקראו מחר אלפים בבאר־שבע/עמ' 3
- סין וברה"מ לקראת פסגה/עמ' 3
- אסון גרעיני חמור אירע בברה"מ ב־57/עמ' 3
- 2000 נושאי איידס בישראל – ואינם יודעים על כך/עמ' 6
- 4 חודשי מאסר בשירות הציבור – על הריגת ערבי/עמ' 6

בתוכנית "מוקד" בטלוויזיה

פרס: לא מתכוון לערער על ההחלטה

"לא יעלה בידי שמיר להקים ממשלה צרה עד יום ב'"

"אם שמיר יבוא בהצעות אחרות, אני לא ברוגז", אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בתשובה לשאלת מראייניו ב"מוקד", אם הוא שוקל פניה לשמיר לחדש את המגעים להקמת ממשלה רחבה בתנאי שתתקיים בה רוטציה של תפקיד ראש הממשלה. עם זאת הביע דעתו, שלא יעלה בידי שמיר להקים ממשלה צרה עד יום ב'. "ואם זה יקרה", הטעים, "תלך מפלגת העבודה לאופוזיציה."

פרס הבהיר, שאין בדעתו לפנות למרכז המפלגה, כדי לערער על ההחלטה שקיבלה לשכתה אתמול, נגד כניסה למו"מ עם הליכוד. הוא הסביר, שאמנם החלטת הלשכה "נגד כניסה לממשלה לארבע שנים בראשות הליכוד" עשויה להיראות כהחלטה מתחכמת, שאפשר לפרשה, כי המצב יהיה אחר, אם הדבר לא יהיה לתקופה של ארבע שנים, אלא שהוא, מצידו, אינו מתכוון להעלות את ענין הרוטציה כתנאי לכניסה לממשלה.

"על בסיס ההצעות עד כה, החלטת הלשכה היא חד־משמעית", אמר. "אתייצב בראש האופוזיציה. נבחרתי ולא אברח". להלן הוא דחה כל אפשרות שיפרוש מהנהגת המפלגה בעקבות "חשבון נפש" שייעשה בה. "לא אומר שאסור להחליף הנהגה", אמר, "ואם יש יותר טובים – יעלו... ואם יביאו הצעה, ידונו בזה. לא פונקתי, אינני צמחוני, ולא נשאו אותי על כפיים."

כשנשאל, אם אינו סבור שי"ש לראות את החלטת הלשכה כהבעת אי אמון בו וברבין, השיב פרס, שהנושא לא היה אישי ושמותר לחברי המפלגה לחשוב אחרת בנושא לגיטימי. הדבר מעיד על כך שזו מפלגה דמוקראטית אמיתית, ציין. "אין בליבי שום טענות או תחושת כשלון", אמר.

האו"ם קרא לארה"ב לשקול מחדש את החלטתה למנוע אשרת כניסה לערפאת

רוב בהצבעה בעצרת • שולץ: אני גאה בהחלטה, אינני חוזר בי • מיטראן מגנה – אך לא ייפגש עם ערפאת

הארגונים הערביים זועמים

חליל ג'שאן, חבר מועצת הנשיאים של ארגוני הערבים האמריקאים מקריא הודעת מחאה על החלטת הממשל למנוע אשרת כניסה לארה"ב מראש אש"ף יאסר ערפאת, בהפגנה לפני חזית בניין משרד החוץ בוואשינגטון (צילום: אי.פי.)

מאת מרים מוקם, דליה שחורי, דליה רפאל, ברוך קרץ ויקטור צור, סופרי "דבר" בניו־יורק (מיוחד ל"דבר") – במסגרת המאמצים להעביר את הדיון על פלשתין לז'נווה כדי לאפשר לערפאת לשאת את דבריו בפני העצרת הכללית של האו"ם, החליטה אמש העצרת לקרוא לארה"ב להעריך מחדש ולשנות את החלטתה שלא להעניק לערפאת אשרת כניסה לארה"ב. בעד ההחלטה הצביעו 151 נציגים,

(המשך בעמוד 2)

50 עובדים זרים ללא רשיון – נעצרו

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

50 עובדים זרים מהפיליפינים, תאילנד, תורכיה, פורטוגל, אנגליה וגאנה נעצרו אתמול במבצע משולב של שירות התעסוקה, משרד הפנים והמשטרה, לאחר שהתברר כי הועסקו ללא היתר רשמי.

כנגד העצורים יוצאו צווי גירוש והוצאות שילוחם יחולו על מעסיקיהם.

העובדים הזרים נעצרו במפעלים בתל אביב, חולון, בת־ים הרצליה, יבנה, אשדוד ואילת. שירות התעסוקה מתכוון לקיים מבצעים נוספים כדי לצמצם את תופעת העסקתם של עובדים זרים ללא רשיון עבודה.

מנכ"ל שירות התעסוקה, דוד מגע, מסר בעקבות המבצע, כי 7 מהעצורים הם עובדים בפורטוגל שהועסקו במפעל "חבת" בחולון השייך לקונצרן "כור". הוא הוסיף כי יש לראות בחומרה את העובדה שמחד מתבצעים פיטורים נרחבים ב"כור" ומאידך מועסקים במפעל של הקונצרן עובדים זרים ללא רשיון.

"נחרים קונסוליית ארה"ב בירושלים"

– מאיימים המוסדות הלאומיים ביו"ש נוכח הסירוב האמריקאי להעניק אשרה לערפאת • 13 נפצעו

בקאהיר, בארבע עיניים

נשיא מצרים חוסני מובארק (מימין) מקבל את פני חוסיין מלך ירדן עם הגיעו לקאהיר אתמול. ראה עמ' 2 (צילום: א.פ.)

מאת דני רובינשטיין, דני צדקוני ויהודה לוי, סופרי "דבר"

"המוסדות הלאומיים" ביהודה ושומרון מאיימים לפתוח בחרם על הקונסוליה האמריקאית במזרח ירושלים נוכח סירוב ארה"ב להתיר את כניסתו של ערפאת להופעה בעצרת האו"ם. כך מסרו אתמול אישים ערבים בירושלים, שאמרו כי לא יבואו לפגישות עם האמריקאים בקונסוליה.

עיריית בית־לחם הודיעה אתמול כי היא מבטלת את קבלת הפנים המסורתית לכבוד חג המולד. המנהל האזרחי, לעומת זאת, יפעיל את כל השירותים הרגילים לקראת החג. ההודעה מבית־לחם נמסרה על־ידי סגן ראש העיר חנא נאסר.

היום צפויים להיפתח בתי הספר היסודיים ביהודה ושומרון (כיתות א' עד ו'). העוצר נמשך בכפרים טולכרם וקלקיליה וצה"ל ערך פעילות יזומה ב־13 כפרים בנפת רמאללה ובשומרון. הכפרים הם

(המשך בעמוד 2)

בבית־משפט בניו־ג'רסי:

3 ישראלים הבריחו מליונים למרכז אמריקה

מאת מרים מוקם – ניו־יורק

שלושה ישראלים הודו אמש בבית־המשפט הפדראלי בניו־ג'רסי שהבריחו מליוני דולארים מארה"ב לפנמה ולקולומביה.

עדי טל בן 28 וגיל גולדשטיין, 28, שניהם מאמריקה, ניו־ג'רסי, ואבשלום חן, בן 24 מסיאטל שבמדינת וואשינגטון, הודו אמש בפני שופט בית־משפט פדראלי בניוארק שבניו־ג'רסי, שהבריחו מליוני הדולארים מארה"ב לאנשי קשר בפנמה ובקולומביה.

בעבר טענה התביעה, שהכספים היו כספי סמים מולבנים, אך אמש לא הועלתה האשמה זו בבית המשפט.

חסכון פתוח
קופת הגמל שלך מתקרבת לנזילות? יש לך סיבה טובה להפקיד בקופת הגמל כספים בסכום מוגדל ועד 50,000 ש"ח בתנאים ...

חסכון בטוח
עוד אין לך קופת גמל או שאתה מעונין בקופת גמל נוספת? ...

חסכון מובטח
... על כל סכום שתפקיד, בהתאם לתנאי הקופה,

תהנה מתשואה גבוהה מובטחת לכל תקופת החסכון שלך.

חסכון ריווחי
עד 30.12.88 תוכל להינות גם מהטבות מס לכל 1988! החוסכים הרבים בקופות הגמל של בנק הפועלים נהנים מתשואות גבוהות לאורך זמן. ובנוסף, החסכון בקופות הגמל מזכה אותך בהטבות מס - מפין "מענק" מיוחד המגדיל משמעותית את ריווחיות החסכון שלך.

עכשיו, יש לך את כל הסיבות הטובות להסכן בקופות הגמל של בנק הפועלים. פרטים מלאים בכל הסניפים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים

هكذا حسب الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

חוסיין ומובארק נפגשו בארבע עיניים

„השמועות על חידוש קרוב ביחסי סוריה ומצרים – מוקדמות"

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין והנשיא מובארק קיימו אמש פגישה בארבע עיניים בארמון הנשיאות בהליופוליס שבקאהיר. קדמה לכן פגישה של שני המנהיגים בארמון „אל-קובה" בהשתתפות הבכירים. בתום הפגישה הראשונה אמר ד"ר אוסאמה אל-באז, יועצו של הנשיא מובארק, שבדיוניו חוסיין עם הנשיא עולה, שעדיין מוקדם לדבר על האפשרות, שסוריה תחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם מצרים.

קודם לכן מסר העתון הכוויתי „אל-ווטן", כי סוריה ומצרים עשויות לחדש בקרוב את יחסיהן הדיפלומאטיים וכי נושא זה נדון בשיחות שערך לאחרונה פקיד מצרי בכיר בדמשק. יחד עם זאת אמר אל-באז, שהמגעים שערך המלך חוסיין לאחרונה בזירה הערבית עולה שמצרים תוזמן להשתתף בוועידת הפסגה הערבית הבאה. מקורות דיפלומאטיים בקאהיר אמרו שכרגע עומדת על הפרק יוזמה לכנס את ועידת הפסגה הערבית מן המניין בראשית השנה הבאה בריאד בבסרה להעלות בה לדיון, בין השאר, את שאלת חזרת מצרים לליגה הערבית.

במוקד שיחות מובארק-חוסיין עמד העניין הפלסטיני ותיאום העמדות בעולם הערבי נוכח סירובה של ארה"ב לאפשר לערפאת לנאום בעצרת או"ם בניו-יורק. אוסאמה אל-באז נתן להבין שהמצרים פועלים עתה בנסיון אחרון לשכנע את הממשל האמריקאי לחזור בו מהחלטתו. פעילות דומה מקיימים הסעודים. במסגרת מהלך זה, סיפר אל-באז, שיגר הנשיא מובארק שני שדרים לנשיא רייגן ולג'ורג' בוש, ושר החוץ המצרי עיסמת עבד אל-מגיד נועד עם שגריר ארה"ב בקאהיר פרנק וייזנר. כמו כן ניתנו הנחיות לשגריר מצרים בוואשינגטון – עבד אלראוף אלרידי – להעלות את הנושא בפני ראשי מחלקת המדינה.

יחד עם זאת העריך אל-באז, שהמאמצים המצרים להביא לשינוי בהחלטת שולץ לא ישאו פרי, ושכתוצאה מכך ישא ערפאת את נאומו בדיון מיוחד בשאלה הפלסטינית שתקיים עצרת או"ם בז'נווה במחצית החודש הבא.

מובארק וחוסיין דנו גם בגיבוש פעילות דיפלומאטית ערבית משותפת לצורך הסברת החלטות המועצה הפלסטינית האחרונה בזירה הבין-לאומית וקידום היוזמה לכינוס ועידה בין-לאומית לענייני המזה"ת בהשתתפות אש"ף. בעניין אחרון זה הושגה הבנה מלאה גם בין המלך חוסיין ונשיא תימן עלי עבדאללה סאלח בעת ביקור המלך בתימן ערב צאתו לקאהיר.

בינתיים נמסר, כי חמישה שרי חוץ ערבים ביטלו את יציאתם לדיוני עצרת או"ם בניו-יורק לאות מחאה על סירובה של ארה"ב להעניק לערפאת אשרת כניסה לניו-יורק. המדובר בשרי החוץ של מצרים, עיראק, אלג'יריה, סעודיה ותוניסיה. אבו איאד קרא לכל מדינות ערב להחזיר את שגריריהן מוואשינגטון עד לתום תקופת כהונתו של ממשל רייגן ב-20 בינואר 1989. לעומתו אמר מחמוד עבאס, חבר הוועד הפועל של אש"ף, לאחר פגישתו בקאהיר עם שר החוץ המצרי, שאש"ף צריך לנהוג באיפוק כלפי האמריקאים, כדי לא לסגור לעצמו אופציות לפתיחת הידברות עם הממשל החדש בראשות ג'ורג' בוש.

פארוק קדומי ונביל שעת, שניים מראשי אש"ף, הסבירו בתוך כך, כי הארגון לא יפסיק את הטרור כל עוד ישראל שולטת בשטחים הפלסטיניים. קדומי אמר, ששאלת הכרת אש"ף בישראל יכולה לעלות לדיון אך ורק במסגרת ועידה בין-לאומית.

„לא ללכת עכשיו לאופוזיציה"

(המשך מעמוד 1)

„דגל התורה", ש"ס ו„אגודת ישראל" ביומיים האחרונים. לדבריו, הסביר לכולם שכל עוד מוטל על שמיר להקים ממשלה ובכל עוד לא שונתה החלטת לשכת מפלגת העבודה, לא יקיים איתו מו"מ, אלא רק יקשיב לדבריהן.

„לגופו של עניין", עבר פרס לנושא שעמד על הפרק, „אני אישית חושב שמוכרחים להיות נכונים ללכת לאופוזיציה. אסור לתאר את האופוזיציה כאסון. יחד עם זאת, אמרתי בפעם הקודמת, ואני אומר גם עכשיו: האופוזיציה אינה מטרה. אני לא מציע למפלגה ללכת עכשיו לאופוזיציה. בתנאים שנוצרו צריך לבדוק הקמת ממשלה רחבה בתנאים הבאים וללכת בגאווה. אנחנו לא משניים ולא בפופים ולא שניים לליכוד. אנחנו שווים לו".

ברמזו על שאיפתו לרוטציה בראשות הממשלה, שגברה מאז הודיעה לו „אגודת ישראל" אתמול בבוקר, כי תשלים רוב חוסם לממשלה צרה בראשות הליכוד, אמר פרס, שלמעשה לא תהיה השותפות בין הליכוד למערך מתוך שוויון. „מרגע שלא מדברים על רוטציה אנחנו נכנסים באי-שוויון ואני לא מעלה ברעיוני אי-שוויון במספר התיקים", הדגיש פרס. „ההנהגה מחויבת לתת תשובה לליכוד וצריך להיכנס לבדיקה. אני לא מציע לנהל שום משא-ומתן מקביל עם כמה מפלגות".

רבין: שגיאה חמורה לא להיכנס למו"מ

יצחק רבין, שחייב כל הזמן כניסה למו"מ עם הליכוד אם ייענה לתנאי המערך, ייחד חלק גדול מנאומו להסתלקות מרעיון הממשלה הצרה בראשות המערך בתנאים של תמיכה בחוק „מיהו יהודי". „אני אתנגד לממשלה צרה בראשותנו, אם דבר כזה אפשרי בכלל, כי למדתי שבלי קבלה מראש של מחוייבות לשנות את חוק 'מיהו יהודי' היא אינה קיימת כיום", הדגיש.

רבין רמז למעורבותו של רפי אדרי, כפי שנמסר לו מכלי שלישי – „אני בטוח שלא שמעתי", ציין – בשינוי ההחלטה של מועצת גדולי התורה של „אגודת ישראל", שהביאה למפנה בתמיכתה במערך, בעקבות מחוייבות לבטל את חובת המשמעת הסיעתית בעניין „מיהו יהודי", ותבע שאם לא נמסרה ל„אגודת ישראל" התחייבות בשם המפלגה, תצא מהלשכה „הכחשה פומבית לסיפור הזה". הכחשה כזאת, אגב, לא נמסרה, גם אחרי שרפי אדרי נזעק ממיטת חוליו כדי להפריך את האשמה.

לעניין ההחלטה שעמדה על הפרק הבהיר רבין, שעל מפלגת העבודה „להיענות עקרונית למשא-ומתן עם הליכוד על כינון ממשלה רחבה. אני חושב שזאת תהיה שגיאה חמורה לא להיכנס למו"מ, ובתוך זה על הצוות למצות את המיטב המירבי".

ברעם: שגיאה חמורה להיכנס

מזכ"ל מפלגת העבודה, הבולט בין שוללי המו"מ עם הליכוד, הדגיש, שלדעתו „תיעשה שגיאה חמורה ביותר אם תתקבל ההצעה שהועלתה על-ידי שני קודמי. זאת לא אמת שהדיון היום הוא על דבר טכני בלבד. ההכרעה היום היא אם אנחנו נכנסים לממשלה, או לא נכנסים לממשלה. כניסה למשא-ומתן היא כניסה לממשלה".

לדברי ח"כ ברעם, ההבחנה בין טובת המדינה לטובת המפלגה בהקשר זה אינה נכונה. „מעולם לא עמדנו בפני הכרח לתמוך בראש מפלגה יריבה לארבע שנים", סיכם מזכ"ל „העבודה" את הקושי.

בעקבות דברי שלושת בכירי מפלגת העבודה התבטאו כמה מחברי הלשכה-הסיעה בעד ונגד. לובה אליאב, יוסי ביילין ודימין סוויסה דיברו נגד הליכה לממשלה בראשות הליכוד. בייגה שוחט, גד יעקבי ושמעון שיטרית חייבו את הכניסה למו"מ.

על סף סיום הדיון הביע שוחל עמרה שצידדה בכניסה למו"מ עם הליכוד, אך שללה ממשלה שישתתפו בה גם „התחיה", „צומת" ו„מולדת". „אני לא מסכים [illegible]" אך התריע ש„המפלגה שלנו, במצב היום, עלולה להתפורר וליהפך לרצ".

את הדיון חתם רפי אדרי, שכאמור הגיע חולה, מפני „שהגיע אליו טלפון מחברים על דברים שנאמרו בקשר אליו". בעלבון ובהתרגשות מחה נגד הטלת הדופי וההכפשה קודם שמבררים עם החבר עצמו. אדרי הדגיש, כי מאז המו"מ עם המפלגות החרדיות, קודם שהטיל הנשיא על שמיר להרכיב ממשלה, לא ניהל שום מו"מ.

יותר על כן, כדי להזים את ולהזכיר את השמועות כאילו הבטיח ל„אגודת ישראל" שהמערך יתמוך בהעברת חוק „מיהו יהודי", אם תתמוך בהטלת הרכבת הממשלה על פרס, קרא את זכרון-הדברים שנחתם בינו ובין הרב פלדמן ב-12 בנובמבר. וכך נאמר בו: „בכל הנוגע לחוק 'מיהו יהודי', כל בקשה לחופש הצבעה של סיעת המערך תובא לאישור המרכז". „אין כל הסכם אחר", הטעים אדרי והוסיף, שאין איסור על פגישות עם אנשים. למשל, סיפר, שלשום בחצות הליל הגיעו אליו אנשי „דגל התורה" אחרי שפרסמו הודעת פרישה מהמו"מ עם הליכוד. לא הובטח להם דבר ולא נוסח שום נייר, הצהיר אדרי והוסיף, כדי להזים את האשמות נגדו, כי אנשי „אגודת ישראל" לא נפגש, „לא אמש ולא היום". [illegible]

המערך יחתום הבוקר עם "אגודת ישראל"

(המשך מעמוד 1)

בשעה 11 יישב צוות המו"מ של הליכוד עם נציגי „דגל התורה" וב-1 בצהריים יתחילו הדיונים עם המפד"ל לסיכום כל הנושאים המתחייבים בהסכם בין שתי המפלגות. אחר-הצהריים ייוועדו נציגי הליכוד עם נציגי „התחיה", „צומת" ו„מולדת". שרון שוחח אמש גם עם ח"כ ורדיגר מ„אגודת ישראל", והיום יחדש את המגעים עם „אגודת ישראל".

פרס: הסתיים פרק

שמעון פרס, יו"ר מפלגת העבודה, אמר אמש בכינוס „מוקד", כי „לא יפנה כדי לבקש כינוס מרכז המפלגה לשנות את החלטת הלשכה". אותה דעה השמיע גם יצחק רבין. פרס אמר גם שלא יבקש משמיר ארכה. „הפרק הזה הסתיים", אמר פרס ב„מוקד", אך הוסיף שבכך אין הוא אומר שיש ממשלה אחרת. „אני רואה את כל הבעיות הקשות העומדים בפני שמיר", ציין פרס.

כשנשאל פרס אם המהלך בלשכה לא היה בבחינת „תרגיל", שנועד להוביל למו"מ על רוטציה בראשות הממשלה, השיב פרס שלא היה כאן „תרגיל" וכי היה זה הוא שהמליץ לא להעלות את עניין הרוטציה כתנאי נוסף למו"מ עם הליכוד.

יצויין, כי ל„דבר" נודע, שהיו לחצים על ח"כ ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, לכלול בהצעת ההחלטה את עניין התביעה לרוטציה, אך הוא לא נענה להם, שכן הוא מחייב את ההליכה לאופוזיציה. לעומת זאת, ניסחו כמה חברי לשכה הצעת החלטה שדיברה על רוטציה, וזו התמוטטה בסופו של דבר בהחלטה שקיבלה רוב, המדברת על התנגדות למו"מ לכניסה לממשלה בראשות הליכוד לארבע שנים. ח"כ ברעם סרב אמש לפרש את הצירוף „ארבע שנים" כויתור של צירוף ברוטציה.

מקורבי שר הביטחון, יצחק רבין, אמרו אמש ל„דבר", כי „מפלגת העבודה הגישה על מגש ניצחון לאריק שרון, לגאולה כהן, לרפול ולגנדי". אישים בכירים במפלגת העבודה לא הוציאו אמש מכלל אפשרות, שכשלונו של המהלך שנועד להוביל את המערך לעמדה שבה תוכל לתבוע רוטציה והליכתו לאופוזיציה, יחרשו את ההתמודדות בין פרס לרבין.

במסדרונות מפלגת העבודה אמרו אמש, שפרס רצה להופיע כמי שמצדד במו"מ עם הליכוד על ממשלה בראשות שמיר, ולכן היה זה הוא שניסח את ההחלטה המצדדת בכך, אך היה מעוניין שתתקבל החלטה נגד. מקורביו חברו איפוא למחייבי ההליכה לאופוזיציה והשיגו את הרוב הדחוק.

פרס ומקורביו משוכנעים שהמהלך של „אגודת ישראל" – להפנות עורף לליכוד ולהבטיח למערך רוב חוסם, שיאלץ את הנשיא להטיל את הרכבת הממשלה על פרס אחרי הקצובה של שמיר – הוא מהלך אמיתי וכן. אתמול בבוקר זימן פרס את רבין אליו, להתייעצות על העמדה שיציגו שניהם בלשכה, אחרי שנפגש עם נציגי „אגודת ישראל". נראה שביקש מהם להבהיר גם לרבין שכוונתם כנה, שכן בהמשך פגישתם של רבין ופרס טילפן הרב פרוש וביקש להיפגש עם רבין. רבין הבהיר לפרוש שלא ייפגש עם נציגי „אגודת ישראל" לפני החלטת הלשכה וכל עוד המערך מנהל הידברות עם הליכוד. פרוש ניסה להשפיע על רבין באומרו שהדברים שאמר לפרס היו כנים, ורבין השיב לו: „את חוק 'מיהו יהודי' לא תקבלו".

ח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, הביע אמש קורת-רוח רבה מתוצאות ההצבעה. „התוצאות האלה מהוות ניצחון למפלגת העבודה כמפלגה", אמר, „מפני שמימשה את הציפיות של הבוחר יותר מכל דבר אחר הבוחר רצה לראות אותה נאמנה לדרכה. להערכתי, הלשכה הצביעה כפי שהצביעה על אף מעמדם הבכיר של ראשי המפלגה ואני לא רואה בהצבעה הזאת ערעור על מעמדם של מנהיגי המפלגה".

עוד אמר ח"כ ברעם, כי היה רוצה לקוות ש„ההחלטה הזאת של לשכת מפלגת העבודה, עם הסיעה בכנסת, תהיה סוף-פסוק להידברות לכניסה לממשלה בראשות הליכוד".

המפד"ל תקשה על הליכוד

תגובתו של מנהיג ש"ס, יצחק פרץ, בהיוודע תוצאות ההצבעה בלשכה היתה: „אני בהלם". רק בשעות הבוקר אתמול השיג פרוש את מבוקשו משמיר, כלי שראש הממשלה חתם על הסכם עם ש"ס, ובצאתו אמר שיפעל למען הקמת ממשלה רחבה.

אם לא די לליכוד בקשיים שמערימה עליו „אגודת ישראל", ועל התביעות שיציגו לו בעקבות הסתלקות האופציה לממשלה רחבה גם מפלגות הימין, גם המפד"ל לא תקל עליו. זבולון המר הביע אמש „צער על דחיית היד המושטת להקמת ממשלה רחבה וקרא לראשי מפלגת העבודה לשקול מחדש את עמדתם".

שאול יהלום, המזכיר המדיני של המפד"ל, האשים את מפלגת העבודה בחוסר אחריות ובהתעלמות ממשאלת-לבם של רוב אזרחי-המדינה. יהלום העריך כי צפוי עתה משא-ומתן מייגע להקמת ממשלה צרה והביע חשש מפני העלאת תביעות קואליציוניות של השותפים, מעל ומעבר לכל פרופורציה. יהלום הדגיש אמש, שהמפד"ל „לא תצטרף לממשלה צרה, אלא אם יובטחו באופן מוחלט ענייני החינוך הדתי וימנע הפיצול במערכת החינוך". כוונתו לאולטימטום שהגישה המפד"ל לליכוד בעניין אי-הוספת רשת חינוך עצמאית חרדית, כדרישת ש"ס. (סוף)

קבלת פנים בשגרירות ל-200 יהודים צרפתים

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – מאתיים יהודים צרפתים שיעלו בחודש הקרוב ארצה, השתתפו בקבלת פנים חגיגית לרגל כ"ט בנובמבר בבניין שגרירות ישראל בפאריס, ביניהם הרב הראשי של ניס בריבייירה הצרפתית הרב קלינג שיעלה אף הוא לישראל, ושלושים אקדמאים שיעסקו במוסדות בארץ.

נחרים

(המשך מעמוד 1)

נעלין, דיר-קדיס, רנטיס, ג'ילבון, אל-יאמון, ג'בע, ואבאדה, בתוניה, אל-מגיר, בית-אילו, בית-ענאן, עין-בוד ועין-עריק.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה – מח' שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה 31000 טל: 04-646475

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/אספקה/שירות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא	המועד האחרון להגשת ההצעות
14251	התקשרות שנתית לאספקת נייר רציף – טפסים מודפסים	22.12.88
14430	כותרות קצר לרשת מ.ג. לתלי נחושת או אלומיניום	22.12.88
14435	פסי צבירה לארונות פוליאסטר גודל „O"	29.12.88
14262	התקשרות שנתית לייצור ואספקת מימן	29.12.88
14423	התקשרות לאספקת עמודי בטון	19.01.89

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09:00 – 13:00 למדור חוזי שווקים ומכרזים בתחנת הכוח חיפה, או בכתב למען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי החשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור ענפי לעיסוק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעה 13:30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר DAVAR
המאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל „דבר" בע"מ
נדפס ב„דפוס דבר בע"מ"
המערכת והמנהלה תל-אביב רח' שינקין 45 ת"ד 199 מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156 261860 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141 מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203 מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3 מ 33104

ערעור דמיאניוק נדחה למאי בעקבות התאבדות דב איתן

הלוויית השופט בדימוס תיערך היום בירושלים; למשטרה עדיין אין מידע על סיבת ההתאבדות

מאת יורם לוי ומובה צימוקי, סופרי „דבר" בירושלים

הלווייתו של השופט בדימוס דב איתן תצא היום בשעה 1.00 מבית ההלוויות בסנהדריה להר המנוחות. יממה לאחר התאבדותו בקפיצה מן הקומה ה-15 בבניין רב קומות במרכז ירושלים אין בידי המשטרה מידע על סיבת ההתאבדות. הניחושים על המניעים שהביאו את איתן לשים קץ לחייו, רבים. אך איש מחבריו ומקורביו, לא ידע להצביע על הסיבה המדויקת. בני משפחתו הלומים מן האסון. נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, דחה אתמול את מועד ערעורו של דמיאניוק לראשית מאי, מתוך התחשבות בבקשת סניגורו, עו"ד יורם שפטל.

שפטל רואה הכרח בדחיית המשפט, כי חלק ניכר מטיעוני הסניגוריה היו צריכים להיות מושמעים על-ידי דב איתן.

אמש במחול

מעמדים יפים, אלמנטים מעניינים

מאת אורה בריפמן

„הרמוניזם" בהשראת דאלי

„הבלט הישראלי". בתכנית: „הסילפידות"; כוריאוגרפיה: פוקין; מוסיקה: שופן. „הרמוניזם". כוריאוגרפיה: ברטה ימפולסקי; מוסיקה: ג'ון אדמס. „בשף הסיום". כוריאוגרפיה: ד. לישין; מוסיקה: י. שטראוס. בתיאטרון ירושלים.

„הבלט הישראלי" מציג את יצירתה החדשה של ברטה ימפולסקי „הרמוניזם". המוסיקה בת זמננו של ג'ון אדמס בהשראת דאלי ועיצוב התפאורה הסוראליסטית הקרה בגווני כחול-לבן איפשרו לימפולסקי חופש וחירות ליצירה אחרת. מעמדים יפים ואלמנטים מעניינים בתנועה, ללא ספק. אלא שניכר ביצירה קוצר רוח ולא אחת נקטעה התפתחות האלמנטים בעודם באיבם, לפני שיאם, כדי לפנות את הבמה לחידושים והפתעות, כאילו כל שאצרה ימפולסקי בתוכה זמן ארוך, פרץ בבת אחת ללא אורך רוח.

הביצוע, המאוד לא נקי לעתים, בעיקר במעמדים הקבוצתיים לא העיב על התלהבות וחופש שחשו הרקדנים עצמם. ביצועם של הנרי לאקיג ולוסי בלוס היה נעים ביותר.

ביצועים נקיים בהרבה ראינו ב„סילפידות". הבלט ברוח „הרומנטיות" של פוקין, נקי אך סטרילי. היצירה דורשת רכות ופלסטיות מירבית בעיקר בתנועות בזרוע וחלקו העליון של הגב, בלעדיהם נשאר הביצוע טכני ללא שאר רוח, חבל.

לסיום „בשף הסיום", יצירה לכל המשפחה, ש„הבלט הישראלי" שלף כל אימת שנותר „חור" בתכנית.

דמי אבטלה – לא דמי בטלה

שירות התעסוקה בגליל לא ישלם דמי אבטלה ל-310 סרבני עבודה

[illegible]

מנהל השירות בגליל המערבי, אליהו סטוכה אמר אתמול ל„דבר", כי מדובר בעיקר בעובדים בלתי מקצועיים „המתפנקים" בהגדרתו אשר סירבו להצעות עבודה במפעלי מזון כמו „שטראוס" ו„זוגלובק" בנהריה וכן מפעלי מתכת ויציקה באזורי התעשיה של קרית-ביאליק, עכו, נהריה וכרמיאל. לדברי סטוכה, לפי החוק, שירות התעסוקה חייב לשלם דמי אבטלה למובטלים ששה ימים ויותר במשך 175 ימים, ואולם אין הכרח לשלם דמי אבטלה מדי חודש בחודשו באופן רצוף. כמו כן רשאי שירות התעסוקה לאלץ את מקבלי דמי האבטלה לעבוד במקומות עבודה ההולמים את כישוריהם. „חייבים ללמד את הסרבנים לקח", מדגיש סטוכה.

בן אהרן מוחה על מעצר הסרבן פלמה

יצחק בן אהרן, שיגר מברק לשר הבטחון יצחק רבין ולרמטכ"ל דן שומרון במחאה על מעצרו של מפקד יחידת צנחנים, איש מילואים, שנשפט באחרונה בשנייה על סירוב לשרת בשטחים.

„אני מוחה על מעצרו של לוחם עז נפש שמוכן לתת נפשו בעד בטחון המדינה בכל אשר ישלח. אם מצפונו לא מתיר לו לשרת ביהודה ושומרון ובעזה אין לכלוא אותו על צו מצפונו. אני פונה אליכם ומבקש להחזיר אותו ליחידתו בכבוד הראוי". המפקד העצור הוא דוד פלמה, עורך „שדמות".

טמיר ייפגש מחר עם פרס לבירור

מאת יקיר צור ומובה צימוקי, סופרי „דבר"

מנכ"ל משרד החוץ, אברהם תמיר, ישוב הערב מאירופה לישראל, לאחר ביקור בן 36 שעות שקיים אצל חברי המשלחת הקונסולארית הישראלית במוסקווה.

טמיר ייפגש ביום ו' עם שר החוץ, שמעון פרס לבירור על נסיבות הנסיעה, שנערכה בלא ידיעתו ובלי אישורו של שר החוץ. לטענת גורמים המקורבים לטמיר, ידע פרס מראש על כוונתו של טמיר לבקר במוסקווה. טמיר עצמו אמר בשיחת טלפון ל„קול ישראל", כי ביקורו במוסקווה נערך במסגרת ביקוריו אצל שלושת המשלחות הקונסולאריות הישראליות במזרח אירופה, שעליהן הוא הממונה.

העירייה רשאית להרוס גדר הווקף בהר-הבית

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

עיריית ירושלים רשאית להרוס את הגדר שבנה הווקף במורדות המזרחיים של הר-הבית, כך פסק בית-המשפט המחוזי בירושלים.

העירייה הוציאה צו הריסה לגדר בטענה שנבנתה ללא היתר. הווקף פנה לבית-המשפט העירוני בבקשה לבטל את הצו, אולם בית-המשפט קיבל את עמדת העירייה לפיה הגדר נחשבת מבנה המצריך היתר בניה, ואישר את הצו.

הווקף עירער על ההחלטה לבית-המשפט המחוזי וגם השופטים אליהו נעם, צבי טל ושלום ברנר קיבלו את עמדת העירייה ואישרו את הצו. לעירייה יש עתה 30 ימים להרוס את הגדר.

פתח' מגייס שיעים המתנגדים ל'אמל'

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ארגון הפתח' מגייס לאחרונה לשורות כוחותיו בדרום לבנון שיעים המתנגדים לתנועת 'אמל' – מסרו אתמול מקורות לבנונים. לדבריהם, המגויסים השיעים – שמספרם לא גדול – נועדו להשתלב ביחידות פתח' האמורות להישלח לאיזור צור. הפתח' מתגבר זה מכבר את כוחותיו בגיזרת צור בנסיון להרחיב את מאחזיו באיזור זה שבו תנועת 'אמל' היא הכוח הדומיננטי והפתח' מצוי בעמדה נחותה יחסית.

30 אחוז מבין מסיימי קורס הטיס האחרון – בני קיבוצים

30 אחוז ממסיימי קורס הטיס האחרון של חיל האוויר, הם בני קיבוצים, מסר אתמול אפרים לפיד, דובר צה"ל בכינוס קציני בטחון של הקיבוצים.

קצין חינוך ראשי תא"ל אהוד גרוס, ציין בכינוס כי נעלמה תופעת „הראש הקטן" והיקף ההתנדבות ליחידות מובחרות הולך וגדל. „יחד עם זאת", ציין תא"ל גרוס, „קיים עדיין קושי מסוים באיוש דרגי קצונה בכירים, הנובע מנכונות בלתי-מספקת של קצינים בכירים להמשיך את שירותם בצה"ל. קצין חינוך ראשי פנה לנציגי הקיבוצים לעודד המשך שירות-קבע.

רכז הבטחון של הקיבוצים אמיר קרן, מסר כי בשנתיים האחרונות גדל פי שלושה קצב ההתקשרות של בני קיבוצים לשירות קבע ממושך והוסיף כי שיעורם ביחידות מובחרות התנדבותיות מגיע לכ-30 אחוז.

עוד נמסר כי מבצע „אימוץ חיילים בודדים" (ביניהם בני משפחות הרוסות, עולים חדשים וחסרי בית) בעיצומו, אך אין בפתרונות המוצעים לענות על מלוא היקפה של הבעיה. הקיבוצים מספקים כ-90 אחוז מהפתרונות ההולמים למבצע בצה"ל מבקשים לעודד את היענות הציבור לפרוייקט זה ולהעמיק אף בקיבוצים.

קיסר בביקור ב„חסין-אש":

ההסתדרות תסייע לכל מפעל שניתן להבריאו בניהול עצמי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„יש המסבירים כי הבראת משקים ויחידות כלכליות יכולים להתבצע בדרך הקלה, בביטול, של סגירת מפעלים ופיטורים סיטונאיים של עובדים. קיצור דרך זה אינו מקובל עלינו כלל ועיקר ולכן ההסתדרות תתן יד ותסייע לכל מפעל הסתדרותי שניתן להבריאו בדרך שננקטה במפעל 'חסין-אש', כלומר, העברת האחריות לניהול התיפעול לידי העובדים עצמם".

דברים אלה אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בביקור ראשון שערך במפעל 'חסין-אש' בבאר שבע במתכונתו החדשה. קיסר הדגיש כי המגמה של ההסתדרות היא להבריא ולא לסגור מפעלים, ובכל מקרה לדאוג להמשך עבודתם של רוב הפועלים בתהליך שיקום והבראה, ולזכות את אלה שייאלצו לנטוש את מקום העבודה בפיצויים מתאימים. קיסר קרא לעובדי המפעל לשמש דוגמא למפעלים הסתדרותיים נוספים, שיעדיפו להבריא את פעילותם על בסיס רעיון העברת האחריות לידי העובדים.

„תהיו לנו מליצי-יושר כדי שרבים בתוכנו יבינו את המסר החיובי של הבראה בדרך של בניה ושל שיתוף", אמר קיסר לעובדים. מזכ"ל ההסתדרות היה אתמול אורחו של מזכיר מועצת פועלי באר שבע, בנ"צ כרמל, שסייר עמו ועם חברי המזכירות גם במפעל הכימי 'מכתשים' ובתעשיה האווירית.

בוש מפייס את הדמוקרטים; נפגש עם דוקאקיס וג'קסון

מאת דליה ראובל, סופרת „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שבעה שבועות לפני השבעתו עושה עכשיו הנשיא הנבחר של ארה"ב מאמצים ניכרים לפייס יריבים פוליטיים, ולזכות בשיתוף פעולה אחר מצד הקונגרס.

מחר ייפגש ג'ורג' בוש עם יריבו המובס, המועמד הדמוקרטי הכושל לנשיאות, מייקל דוקאקיס. היוזמה לפגישה יצאה מבוש, ודוקאקיס נענה מייד. לפגישה אין סדר יום, וספק אם יש לה תכליות מעשיות מעבר להפגנת האבירות של המנצח כלפי המנוצח. במהלך מסע הבחירות תקף בוש את דוקאקיס בארסיות, שהשאירה משקע כבד במפלגה הדמוקרטית.

בימים האחרונים היו בוואשינגטון ידיעות, שהרוב הדמוקרטי בוועדת החוץ של הסנאט מתכוון „לצלות" את מועמדו של בוש לשר החוץ, ג'יימס בייקר, כאשר יבוא האיש לפני הוועדה בתחילת ינואר, לאישור מינויו. הדמוקרטים - אומרות הידיעות - ינסו לקלף את „מסיכת האיש החמוד" מפניו של בייקר, ולהציג אותו כאחראי להתקפות האישיות הפוגעות על דוקאקיס. בייקר היה יושב ראש מטה הבחירות של בוש.

אתמול סעד בוש צהריים עם אחד היריבים הדמוקרטים הקשים ביותר שלו, ג'סי ג'קסון, מנהיג האגף השמאלי של המפלגה הדמוקרטית. את הפגישה יזם ג'קסון, שביקש לדבר עם בוש על „הטון המוסרי" של מימשלו, והביע עניין במציאת „מכנה משותף" עם הנשיא הנבחר.

השבוע סעד בוש צהריים גם עם יריבו הצר בתוך המפלגה הרפובליקאית, רוברט דול, העומד בראש הסיעה הרפובליקאית בסנאט. בין השניים שוררת איבה גלויה זה שמונה שנים לפחות, והיא הגיעה לשיאים של ארס בימי הבחירות המוקדמות, שבהם התחרה דול עצמו על מועמדות המפלגה לנשיאות.

במהלך מסע הבחירות שלו הבטיח בוש לעמוד בראש מימשל „עדין יותר, טוב יותר" מזה של רונלד רייגן. מייד אחרי בחירתו, לפני שלושה שבועות, סיגל לעצמו טונים רכים וידידותיים, והרבה במחוות פיוס. הרושם בוואשינגטון הוא, שהנשיא המיועד אמנם הצליח להשיב את הדימוי הציבורי שלו, וסיכוייו לשיתוף פעולה מצד הקונגרס גדולים מכפי שהאמינו תחילה.

החלטה על שיתוף פעולה בין סופרים דרוזים וישראלים

מאת מסכה הלוי, סופר „דבר"

60 סופרים ומשוררים יהודים ודרוזים החליטו אתמול על הקמת במה משותפת ליצירה ספרותית והחלום שמספר סופרים יהודים יכתבו על הפולקלור והתרבות הדרוזית כדי לקרבם לקורא העברי.

הסופרים התכנסו במשך יום שלם בדלית אל-כרמל, במסגרת המדרש הדרוזי המאורגן על-ידי התנועה הדרוזית הציונית, בה חברים 2,500 דרוזים ובשיתוף עם המועצה הישראלית הציונית.

יו"ר האגודה לשוחרי הספרות בחיפה והצפון ד"ר עזה אהרוני מסרה כי בימים הקרובים ייצא לאור ספר שירה עברי-ערבי שיופץ גם בכפרים.

סופר „דבר" מסכה הלוי, שנטל חלק ביום העיון, הרצה על הספרות הדרוזית וציין את המאמרים שנכתבו על שיתוף הפעולה בין הדרוזים והיהודים לפני קום המדינה.

האו"ם קרא לארה"ב לשקול מחדש

(המשך מעמוד 1)

בריטניה נמנעה וארה"ב וישראל התנגדו.

אם לא תשנה ארה"ב את החלטתה תגיש קבוצת הארצות הערביות הצעת החלטה נוספת אשר תבקש מהעצרת הכללית להעביר את הדיון לז'נווה ולקיימו שם בין ה-12 ל-16 בדצמבר. משקיפים באו"ם מעריכים שגם החלטה זו תתקבל בעצרת הכללית ברוב קולות מכריע.

דיפלומטים באו"ם מעריכים שארה"ב עשתה משגה בסרבה לערפאת להכנס לגבולותיה, והעניקה לו כיסוי תקשורתי ממושך בצעד זה. אך לדעת מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ הנושא הוא עקרוני ואין מקום בארה"ב לארגון המעורב בפעולות טרור.

(מיוחד ל„דבר"). – נשיא צרפת פרנסואה מיטראן אמר אתמול כי „ארה"ב הפגינה חוסר זהירות בשאסרה על בואו של יאסר ערפאת לעצרת האו"ם, משום שזוהי עצרת בין-לאומית ואם אפשר לעכב השתתפות בה, אין היא בין-לאומית ממש. „מה שקרה הוא מצער" אמר מיטראן. עם זאת אמר הנשיא הצרפתי, בראיון ברדיו, כי לא צפויה פגישה בינו לבין ערפאת. „אין לי התנגדות עקרונית לכך", אמר מיטראן, „אך צריך שהדבר יהיה מועיל, ואשר לתועלת אני הוא שאחליט". מיטראן אמר כי אין לשכוח את „המצב הכאוב מאוד בשטחים, שם קורים ארועים דרמאטיים, ומתים פלשתינים צעירים רבים מאוד. יש גם שרואים יש להשלים מצב של חוק".

„החלטת המועצה הלאומית הפלשתינית היא חשובה מאוד", אמר נשיא צרפת, „משום שאש"ף קבל את החלטות האו"ם, שקבעו כי לישראל הזכות לחיות בגבולות בטוחים ומוכרים. זהו ארוע חשוב שצריך להגרם לדגישה מסויימת – אם הכוונות האמיתיות הן כנות". מיטראן חזר על הצעתה של צרפת לוועידת שלום בין-לאומית אשר תוכן על ידי חמש המעצמות הקבועות במועצת הבטחון. הוא אמר, עם זאת, כי צרפת תמשיך לקיים מדיניות ידידותית כלפי שני הצדדים.

שר החוץ הצרפתי רולן דימה השווה אתמול את יחסה של צרפת למדינה הפלשתינית ליחסה לצ'כוסלובקיה ערב הקמתה אחרי מלחמת העולם הראשונה.

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ הבריטי סר ג'פרי האו אמר כי בריטניה אינה מקבלת את הנוסח התוקפני של ההחלטה לגנות את ארה"ב על סרובה להעניק אשרת כניסה ליאסר ערפאת. שר החוץ של ממשלת הצללים, ג'רלד קאופמן, הגדיר את אי הודעתה של בריטניה עם 129 המדינות אשר קיבלו את החלטת הגינוי נגד ארה"ב כמחפירה. שגריר בריטניה באו"ם, סר קריספין טיקל, אמר בראיון אמש כי ארצו עומדת על כך שיש להקפיד באו"ם על נוסח דיבור לא תוקפני, על פיו מצטערת קהיליית המדינות על סירובה של ארה"ב וקוראת לה לתת אשרת כניסה לערפאת.

קריספין אמר עוד כי ההחלטה לקיים את עצרת האו"ם בז'נווה היא בבחינת תקדים לא רצוי.

שולץ לא יחזור בו

מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, אמר אתמול שאין בכוונתו לחזור בו מהחלטתו שלא לאפשר לערפאת להכנס לארה"ב. לדבריו, התגובות השליליות שנשמעו בעולם נגד החלטתו מעידות עד כמה מבולבלים לשכוח את הסכנות הפוחדים של הטרור ואת האיום שהוא מהווה על ערכי הדמוקרטיה בחברה המערבית.

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שולץ דחה אתמול את הטענה שהחלטתו לאסור את כניסת יאסר ערפאת תהיה „כתם על הקריירה" שלו. „אם הדבר שעליו אזכר יותר מכל הוא נחישות דעת להתנגד לטרור, איני חושב שזה יהיה כתם על הקריירה שלי. אני חושב שזה הישג מעורר גאווה". „מה שאנשים היו משתוקקים לראות זה הכרה של אש"ף בזכות ישראל להתקיים. אנשים אומרים, שהם הכירו בזה באופן לא מפורש. אם הם יכולים לעשות את זה לא במפורש, מדוע אין הם יכולים לעשות את זה במפורש", שאל מזכיר המדינה שולץ.

הופיע מספר 125 של הרבעון ביידיש
די גאלדענע קייט
(שלשלת הזהב)
לציון ארבעים שנה מיום היווסדו על ידי ההסתדרות הכללית
עורך – אברהם סוצקבר

הזכיות בלוטו

(עת"מ). – להלן סכומי הזכיות בהגרלת ה„לוטו" מס' 48/88 שהתקיימה ביום 29.11.88:
בפרס הראשון זכו 3, כל אחד בסך 168,367.83 ש"ח.
בפרס שני זכו 13, כל אחד בסך 6,475.69 ש"ח.
בפרס שלישי זכו 348, כל אחד בסך 483.82 ש"ח.
בפרס רביעי זכו 14,955 כל אחד בסך 16.89 ש"ח.
בפרס חמישי זכו 268,318, כל אחד בסך 3.23 ש"ח.
מינימום הפרס הראשון להגרלה הבאה: 2,500,000 ש"ח.
מינימום סך כל הפרסים: 4,000,000 ש"ח.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של רעייתי, אמנו וסבתנו היקרה

צביה שיטה
(שיטנברג)

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי כ"ב בכסלו תשמ"ט 1.12.88 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון – בת-ים. (שער הדרום).
אוטובוס ייצא בשעה 2.00 אחה"צ מבית המנוחה רח' יצחק שדה 1, גבעתיים.

אבלים:
בעלה: משה
בנה: דוד ובני"ב
בתה: תמימה סוזן ובני"ב
בתה: עליזה עוזיאל ובני"ב

נבון בכנסת: העלמת האמת אינה מביאה להיעלמותה

„אין לפטר את גרוסמן ★ מילוא: אין שמד יהודי תימן ★ קצב: משרדי פועל לגרש אלפי עובדים זרים ללא רשיון

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בכנסת

„לפי הכרתי חייבת רשות השידור להראות לעם את כל האמת, גם אם היא לא נעימה. על ידי העלמתה היא אינה נעלמת. גם אם יש עובדות מרות וקשות צריך להביאן לידיעת הציבור ולא להסתירן. אם לא נדע כל מה שקורה סביבנו נתקשה להבין את המצב ולהתמודד עמו כהלכה". דברים אלה אמר שר החינוך, יצחק נבון, בתשובה לשאילתה בעל־פה של ח"כ מאיר וילנר. ח"כ וילנר ביקש לדעת את עמדת השר לגבי ההנחיות שהוציא מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, לצמצם את הראיונות על כינוס המועצה הפלשתינית באלג'יר.

נבון הודיע כי התנגד לפיטורי הסופר־השודרן דוד גרוסמן בעקבות פרשת השידורים מאלג'יר. „אני סבור שאין להודרו ולפטר. אם גרוסמן לא נהג כהלכה בפרשת השידורים מאלג'יר היה צריך להביאו לבירור משמעתי, ולא לפטרו במחי יד. יש לשמור על פרוצדורה מתאימה בפיטורי עובדים" – אמר נבון.

השר המליץ בפני מנכ"ל רשות השידור לכבד את החלטות הועד המנהל בעניין גרוסמן – שביטל את הפיטורין – ולא לפעול נגד החלטתו.

יהודי תימן

בתשובה לשאילתה של ח"כ אריה גמליאל מש"ס הודיע סגן השר, רוני מילוא, כי על 1000 יהודי תימן הנותרים מוטלות מגבלות מסוימות. עם זאת לא אישר מילוא את דברי גמליאל על התעללות, או שמד של יהודי תימן. „ממשלת ישראל עושה כמיטב יכולתה למען היהודים בכל ארצות המצוקה" – היה מוכן מילוא להוסיף.

שריד: לשאת ולתת עם אש"ף

מלה אחת: „לא" היתה תשובתו של סגן השר מילוא לשאלתו של ח"כ יוסי שריד מר"צ האם אין הממשלה מבחינה בשום שינוי לטובה בהחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית. שריד, כדרכו, הקשה. „אמנם לא היתה באלג'יר מהפכה, אך אש"ף עלה על הדרך המדינית. מי שמאמץ את עקרון החלוקה שנקבע בהחלטת האו"ם 181 והנה בפועל את האמנה הפלשתינית". שריד טען, כי כל העולם יודע שאש"ף התמתן, רק ממשלת ישראל אינה יודעת דבר. שריד אמר, כי סיעתו תובעת מממשלת ישראל לנהל מו"מ עם אש"ף על בסיס הכרה הדדית והפסקת מעשי הטרור.

דבריו של שריד עורר כמצופה את תגובת הח"כים מהימין – גאולה כהן ומיכאל איתן – שתבעו הגנת מעשים, שיובילו להיעלמות אש"ף מהמפה הפוליטית בשטחים ובעולם.

מילוא, שהשיב פעם שניה, ביקש להזהיר את ה„לא". לדבריו הצהרת המל"פ היא מבצע נוסף של דיסאינפורמציה והטעיה של דעת הקהל העולמית, שכן אש"ף לא שינה את אמנתו, מדיניותו ואת אופיו. השלום, אמר מילוא, יבוא רק דרך מו"מ בין ישראל לשכנותיה ו„תרגיל המל"פ" יביא רק למניעת מו"מ.

התעסוקה והאבטלה

ברבע השלישי של שנת 1988 הגיעה האבטלה לכדי 9.6 אחוז. באוקטובר 1988 היה מספר דורשי העבודה בשירות התעסוקה 56 אלף, ואילו מספר ההזמנות לעובדים היה 21 אלף. בלשכות התעסוקה נותרו כ־41 אלף דורשי עבודה ללא תעסוקה, ומולם כ־3,500 הזמנות שלא סופקו כלל.

כך עולה מתשובתו של שר העבודה, משה קצב, לשאילתה בע"פ של ח"כ יאיר צבן ממפ"ם.

קצב צופה, שאם תימשך מגמת הקפאון בגידול התוצר, המשק לא יהיה מסוגל לקלוט את המצטרפים החדשים לכוח העבודה ואחרים.

קצב הבהיר כי משרדו פועל לאיתור אלפי עובדים זרים המועסקים ללא רשיון בישראל כדי לגרשם וכן נערכת רוויזיה בכל הנוגע למתן היתרי עבודה לזרים, תוך צמצום שיעור ההיתרים.

מה עשה השר שריד בביתו של הווטרינר?

'חדשות': הטריד עד • השר: ביקרתי בקשר לחקירה משטרתית על נסיון לבצע פעולות בחשבון הבנק שלי • ח"כ שריד: ייחקר שר המשפטים, כדי שיובהר שפני הדור אינם כפני הכלב

מאת טובה צימוקי ויורם לוי, סופרי "דבר" בירושלים

ח"כ יוסי שריד מר"צ פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ותבע ממנו להורות לפתוח מיד בחקירה נגד שר המשפטים אברהם שריר. זאת בשל מה שמכנה שריד, עבירות חמורות ונשנות על כללי הסובודינציה וכן בחשד של הדחת עד. „עליך להבהיר, כי פני הדור אינם כפני הכלב וגם שר המשפטים אינו רשאי לפרוץ חוק כאילו היה מעל החוק" תובע שריד.

העיתון 'חדשות' פנה אף הוא לחריש וביקשו לבקש לקיים חקירה דחופה בחשד ששר המשפטים הטריד עד, והשתמש לרעה בכוח המשטרה.

על־פי החשד ביקר אתמול שריר בבית הווטרינר ד"ר דני ורסנו בת"א, בלוויית שוטר לבוש אזרחית. הווטרינר ורסנו העיד במשטרה, כי טיפל בכלבו של השר שריר, ועדותו פורסמה אתמול ב'חדשות'.

ממשרד המשפטים נמסר אתמול בתגובה, כי השר שריר ביקר בביתו של ד"ר ורסנו כשהוא נלווה לקצין משטרה בדרגת רפ"ק, במסגרת חקירה שהמשטרה מנהלת. החקירה היא בקשר למידע שנמסר לשר ע"י ראשי בנק 'יהב' לפיה במשך ימים אחדים מנסים לבצע פעולות בחשבונות של השר. מטרת הביקור אצל ורסנו היתה כדי שיזהה את קלסתרון החשוד במעשים אלו. „אין על כן כל בסיס לתלונה שהוגשה בדבר הטרדת עד, ואין זה אלא מקרה מצער נוסף בו העיתון 'חדשות' מפרסם חשדות שאינם מבוססים" – נאמר ע"י השר שריר.

דובר המשטרה מסר אמש, כי השר שריר פנה לפני ימים אחדים למשטרה בתלונה, כי מבנק 'יהב' נמסר לו, שאלמוני ניסה להפקיד סכום כסף בחשבונו.

השר אמר, כי לדעתו נעשה הדבר על מנת להפלילו. המשטרה בודקת את תלונתו.

'באנו חושך לגרש' – יקראו מחר אלפי נושאי לפידים בבאר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט ויורם לוי, סופרי "דבר"

כ־5,000 תלמידים נושאי לפידים יצעדו מחר ברחובות באר־שבע – בתהלוכת מחאה, במסגרת המאבק שמנהלת בימים אלה העיר לפיתוח באר־שבע והנגב. התהלוכה תסתיים בעצרת מחאה שתתקיים ליד בנין העיריה, במהלכה יודלקו כתובת־אש 'באנו חושך לגרש' ואחרות.

גם אתמול, זה היום השלישי, המשיכו ראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, סגניו וחברי מועצת העיר לקיים שביתת שבת מול משרד ראש הממשלה בירושלים. תזמורת הנוער העירונית של באר־שבע, הגיעה אתמול לירושלים וקיימה במקום קונצרט מחאה.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, קיבל אתמול לשיחה את ראש עיריית באר־שבע, במהלכה נכח גם מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי. ואולם, ההצעות שהועלו בפגישה לא הניחו את דעתו ולאחר התייעצות שקיים זילברמן מחוץ ללישכה עם חברי מטה המאבק העירוני, הוחלט להמשיך בשביתת השבת עד להודעה חדשה.

ביום ראשון, אמורים לצאת מבאר־שבע לירושלים כ־70 אוטובוסים, שיסיעו כ־3,000 תושבים להפגנת מחאה, שתתקיים מול משרד ראש הממשלה בירושלים. אתמול התכנסו באולם מועצת עיריית באר־שבע, נציגי ועדי עובדים של מוסדות ומפעלים מהנגב בראשותו של אנדריי אוזן, יו"ר ועד עובדי העיריה. בסיום הכינוס הוחלט להירתם במאבק הציבורי למען הנגב, תוך גיוס קהל גדול ככל האפשר להפגנת המחאה שתתקיים ביום ראשון בירושלים.

נח"לאים חיסלו מחבל באיזור הבטחון

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

כוח של חיילי הנח"ל שעסק אמש במשימות בטחון שוטף באיזור הבטחון בדרום לבנון, הצליח לסכל נסיון של חוליית מחבלים לחדור לשטח ישראל. בהיתקלות שאירעה ליד הכפר בראשית, בגזרה המרכזית, נהרג מחבל וחבריו הצליחו להימלט. אין נפגעים לכוחותינו.

ההיתקלות אירעה כאשר הכוח הבחין אתמול לפנות בוקר בחוליית מחבלים, שנעה מדרום־מזרח לכפר בראשית, בגזרה המרכזית. חיילי הנח"ל הסתערו על החוליה והרגו את אחד המחבלים. מחבל נוסף נמלט צפונה. ליד גופת המחבל נתגלו שני רובי קלאצ'ניקוב, מטול אר.פי.ג'י. רימונים ואפוד מגן.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הגיע למקום האירוע עם אור ראשון, תיחקר את לוחמי הנח"ל ושיבח את אופן הפעולה המהירה והנקיה.

הרמטכ"ל להורי 'הצנחנים מקלנדיה': בניכם יוכלו לשמש מפקדים בצה"ל

מאת טלי ליינר, המשרתת הצבאית של "דבר"

נציגים של הורי הצנחנים, שנידונו למאסר בעקבות התפרעויות במחנה הפליטים קלנדיה, נפגשו אתמול לבקשתם עם הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון.

בפגישה שארכה יותר משעה הדגישו נציגי ההורים, כי מדובר בנערים שהתנדבו לצנחנים ולא חונכו להתפרע. נציגי ההורים ביקשו מן הרמטכ"ל להחזיר את בניהם לקורס מ"כים אחרי שישוחררו מהכלא.

אחד ההורים, ששון צדקיה, אמר לאחר הפגישה, כי האווירה היתה טובה וכי הרמטכ"ל הבהיר לו ולחבריו, כי אין בכוונתו להתערב בשיקולים של המפקדים השופטים לגופו של עניין, וכי הנערים הודו במעשיהם ופעלו בסיטואציה שנסיבותיה תקיפתם ופציעת שניים מחבריהם לפני תגובתם.

צדקיה מסר, כי הוא וחבריו היו מרוצים מעצם המפגש.

הרמטכ"ל הבטיח להורים, כי החיילים יוחזרו למסלול הכשרה עם תום תקופת המאסר שלהם וישובצו כמפקדים עפ"י הנסיבות המבצעיות של היחידה.

שומרון: כ"ט בנובמבר שקט יחסית המתנחלים: לא אמת, 100 נרגמו!

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

ראשי [illegible] לתגובה [illegible] ביש"ע האשימו אתמול את הרמטכ"ל, דן שומרון, ב„דיווח לא אמיתי על שקט בחודשיים".

במסיבת עיתונאים בירושלים הזהירו ראשי יש"ע את ראש הממשלה באחריות לכל אובדן שליטה על התושבים, שאינם מוגנים, לטענתם, כהלכה.

מאיר הר־נוי מקדומים אמר: „התושבים פועלים באופן עצמאי, מאבדים שליטה על עצמם וראשי הציבור מאבדים עליהם שליטה. צה"ל צריך לתת לנו בטחון נטו". הר־נוי טען, כי לממשלה אין רצון לדכא את האינתיפאדה. „אין לי ספק ששר הבטחון מעוניין בהמשך המצב על אש קטנה".

שלמה קסן, ראש מועצת אלפי־מנשה תקף את הרמטכ"ל שטען, כי „היו אירועים קטנים מאוד יחסית, אם משווים את כ"ט בנובמבר השנה לכ"ט בנובמבר בשנים קודמות". קסן אמר: „לפחות 100 יהודים ויותר נרגמו באבנים בכ"ט בנובמבר. הדיווח של הרמטכ"ל על שקט ופסטורליה, איננו אמיתי. הממשלה איננה מקבלת דיווחי־אמת על מצב ידויי האבנים נגד יהודים".

ישראל נדיבי, ראש מועצת בקעת הירדן התריע מפני ריבוי בקבוקי התבערה באיזור יריחו ונזקים להקלאות על רקע לאומני. „לדעתי, הממשלה לא רוצה לחסל את האינתיפאדה. אני לא מאמין שהצבא לא מסוגל, אלא שלא נותנים לו הוראות נכונות. עובדה שלא מחכים עד שקטיושה תהרוג אנשים כדי שצה"ל יפעל. אצלנו עוקרים עצים כבר הכביש רק אחרי שנהרג יהודי".

3 סוהרים יועמדו לדין בפרשת 'קוקטייל־המוות' בכלא דמון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר לוי שאול, הורה אתמול להעמיד לדין קצין ושני סוהרים בשירות בתי הסוהר, לאחר שוועדת חקירה מצאה, שהשלושה התרשלו במילוי תפקידם, בעקבות מותם של שלושה אסירים ופציעת עוד שניים כתוצאה משימוש מופרז של סמים בכלא דמון.

ביום שישי 18 בנובמבר בבוקר הבחינו סוהרים בחמישה אסירים מוטלים במיטותיהם ללא נוע. שלושה מהם דוד כהן, יואב מלכה ואברהם אבוטבול היו ללא רוח חיים. חבריהם, שלמה אדרי ומוריס אזולאי, הועברו לביה"ח 'כרמל' בחיפה וביום ו' שעבר הוחזרו לכלא.

הובהר, כי שלמה אדרי ואברהם אבוטבול, שנפטר, הבריחו סמים לכלא כאשר שבו מחופשה יומיים קודם לכן. מעדות של רופא עולה, כי „קוקטייל־המוות" הכיל הרואין, קוק פרסי, חשיש וסם זול נוסף. תוצאות נתיחת הגופות טרם נמסרו לחוקרי המשטרה, ואילו ממצאים אחרים נמצאים עדיין בבדיקת מעבדת רעלים.

ועדת החקירה בשב"ס, שבראשה עמד גונדר משנה דוד וילברמן, החליטה, כי הקצין התורן שעבד באותו לילה, בדרגת מישר משנה, יעמוד לדין כיוון שערך את ספירת האסירים שלא בעמידה, ובניגוד להוראות. הסמל התורן במשמרת, בדרגת רס"ר, יואשם בשני סעיפים: האחד, כי פעל בניגוד להוראות בכך שניהל את ספירת הבוקר בשלבים וללא קצין תורן. השני, על דיווח כוזב לפיו טען, כי ביצע ביקורת לילה באגף, למרות שבפועל לא נכנס כלל לאגף. כמו כן יועמד לדין רב סוהר, על שהעביר את אחד האסירים מאגף אחר למשנהו בלא היתר.

מעלות מבקשת לפתוח מסגרות להכשרה מקצועית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

ראש המועצה המקומית מעלות־תרשיחא, שלמה בוחבוט, שיגר אתמול מברק לשר העבודה והרווחה משה קצב, ובו קרא לתת עדיפות למעלות בטווח המיידי בכל הקשור להכשרה פנים מפעלית ופתיחת מסגרות הכשרה מקצועית בביה"ס המקומי [illegible].

האוצר מבקש תקציב נוסף: 400 מיליון ש"ח

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

משרד האוצר יגיש בקרוב בקשה לתקציב נוסף בהיקף של 300–400 מיליון ש"ח.

התקציב הנוסף מתחייב מהגידול הלא מתוכנן שירשם השנה בגרעון התקציבי.

בהופיעו אתמול לפני ועדת הכספים, אמר הממונה על התקציבים דוד ברעז, כי כיום תואם מצב הגרעון את רמתו המתוכננת וכי האוצר פועל להקטנת ההוצאות הלא צפויות בתקציב.

בין הוצאות אלה מנה ברעז את תשלומי השכר כתוצאה מההסכמים החדשים בשירות הציבורי, הוצאות משרד הבטחון והמשטרה בעקבות ההתקוממות בשטחים, התייקרות מחירי הגרעינים והמספוא בחו"ל והמיתון בפעילות במשק.

סוגרים את 'איזמל' אשקלון; 45 עובדים יפוטרו

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

הנהלת קונצרן 'תעשיות' הודיעה אתמול על החלטתה לסגור מהיום את המפעל למכשור רפואי 'איזמל' באשקלון ולפטר את 45 עובדיו.

מזכיר מועצת הפועלים באשקלון, אריה עזר, נפגש בנושא עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ומזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, והביע התנגדותו לצעד זה. הוא דרש לבדוק את האפשרות למכור את המפעל לגורם אחר, או להעבירו לניהול עובדיו. רק אם שתי חלופות אלו לא יתבצעו – הודיע, ייכנסו מועצת הפועלים והועד, שאינם מקבלים את הודעות הפיטורין, למו"מ על הפיצויים שישולמו לעובדים.

מועצת פועלי שדרות הורתה לעובדי חברת הנפט „לפידות" להמשיך בעבודתם לאחר ש־14 מהם קיבלו הודעות פיטורין. מזכיר המועצה, אלי ביטון, שיגר מברקים לשר האנרגיה, משה שחל, וליו"ר האגוד המקצועי, חיים הברפלד, לבטל את הפיטורים. נמסר, כי מארבעת מיתקני הקידוח של החברה מושבתים שלושה, וכדי להפעילם דרושה השקעה של שני מיליון דולר.

מנכ"ל התעשיה בליזובסקי:

שע"ח הבלתי ריאלי משפיע על האבטלה

מוצרי יבוא זולים ב־35% ממקביליהם המקומיים

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

חלק מהאבטלה במשק נוצר משום שהמשק הישראלי עובד היום בשער חליפין בלתי ריאלי. בהאשמה זו יצא אתמול מנכ"ל משרד התעשיה, יורם בליזובסקי, בעת דיון שקיימה ועדת הכספים במצב המשק.

לדברי בליזובסקי, זולים כיום מוצרי היבוא ב־35 אחוז ממקביליהם מייצור מקומי. לדבריו, יבוא גאה בתנאים בלתי תחרותיים הוא אחד מגורמי האבטלה במשק.

בדיון שהתפתח תקפו חברי הועדה את מדיניותה הכלכלית של הממשלה.

ח"כ עובדיה עלי (ליכוד) תבע לקיים דיון במצב האבטלה בערי הפיתוח ובמצבה של עיריית באר־שבע.

ח"כ דדי צוקר (רצ) ביקש להעלות לסדר יומה של הועדה את הבעיות שנוצרו במשק כתוצאה מהמדיניות המוניטרית.

יו"ר הועדה, אריאל ויינשטיין (ליכוד) הודיע כי הועדה תתחיל ביום ג' הקרוב בדיון על מצב המשק. לדיון זה יוזמנו ראשי האוצר ובנק ישראל.

תנודות במחירי תרופות בקופ"ח

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

במחירי התרופות בקופת חולים הכללית יהיו הוזלות ועליות על־פי מה שאישר אתמול הועד המפקח של המוסד. המחירים החדשים יכנסו לתוקפם ב־11 בדצמבר ותוספת ההכנסה הצפויה לקופה תסתכם בכ־30 מיליון ש"ח.

הועד המפקח של קופת חולים הכללית אישר ייקור ב־50 אגורות של מחיר מנת תרופה, לעומת זאת הוזל מחיר של 21 התרופות היום־יומיות ב־25 אחוז. מחיר מנת תרופה עלה מ־1 ש"ח ל־1.5 ש"ח. מירשם, משחות וזריקות פריון עלו ל־2 ש"ח. מחיר מנת תרופה לחולים כרוניים, בת 90 כדורים, עלה מ־2 ש"ח ל־3 ש"ח. כן בוטל הפטור מתשלום בעבור תרופות לילדים עד גיל שלוש.

74 מיליון ש"ח הרוויחו החברות הממשלתיות ב־'87

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

סך רווחי החברות הממשלתיות העיקריות הסתכם בשנת 1987 בכ־74 מיליון ש"ח.

בראש החברות המרוויחות ניצבו בשנה שעברה חברת החשמל, בזק, אל־על, כימיקלים לישראל ובתי הזיקוק. כל החברות מוצגות למכירה בצורה זו או אחרת בתוכנית ההפרטה שהכין הבנק האמריקאי „פירסט בוסטון" עבור משרד האוצר.

רווחי החברות המרוויחות קוזזו על ידי הפסדים שנגרמו מפעילותם של חברות אחרות, ובראשן התעשיה האווירית, מפעל מנועי בית־שמש ומספנות ישראל, שהפסידו בסכומים של 214 מיליון ש"ח. כ־140 מיליוני ש"ח מסכום זה מיוחסים להפסקת פרוייקט ה„לביא" ולפיטורי העובדים כתוצאה מכך.

מקלט מוצף, חלונות שבורים – תלמידי בי"ס בפ"ת שובתים

(ע). – 180 תלמידי בית־הספר 'עמישבי' בפתח־תקווה ישבתו מחר מלימודים, לאחר שועד ההורים החליט לקיים שביתת אזהרה בת יום אחד.

יו"ר ועד ההורים בבית־הספר, אלברט אברהמצ'יזא, מסר, כי מפגעים בטיחותיים חמורים מסכנים את חיי התלמידים בבית הספר ואינם מאפשרים לימודים סדירים. מדובר במקלט מוצף במים, מערכת חשמל לקויה שאינה מאפשרת הדלקת תנורים, חלונות שבורים ועוד.

מעיריית פתח־תקווה נמסר, כי הליקויים ידועים ומטפלים בהם, ואין הצדקה להשבתת הלימודים.

ח"כ מירום יקים שדולה למען כבוד הכנסת

מאת יצחק [illegible], סופר "דבר"

הצעה לקיים, עוד השבוע, דיון מהיר במליאת הכנסת, על „הרעת ישיבת הפתיחה של הכנסת ה־12", כלולה בהצעה ראשונה לסדר אותה הגיש חבר הכנסת החדש, מסיעת המערך, איש קיבוץ יפעת, עו"ד חגי מירום.

הח"כ החדש, משפטן, המתעתד לכהן כחבר ועדת החוקה, חוק ומשפט מטעם סיעתו, מבקש לקבל החלטה שתטיל על ועדת הכנסת לקבוע בהקדם „נורמות התנהגות חדשות" קפדניות ביותר שתחייבנה את חברי הכנסת, כדי למנוע 'התפרעויות' דוגמת אלה שהביכו חרפה על הישיבה הראשונה של הכנסת ה־12. לדעת מירום, יש להגדיר מחדש ובמפורש מהו 'ביטוי פרלמנטרי' מקובל, ומהי 'התנהגות נאותה של חבר כנסת'. הח"כ החדש מתכוון לפעול להקמתה של „שדולה למען כבוד הכנסת".

שגריר בבון טון

נשיא מערב־גרמניה ריכארד פון־וייצזקר (מימין) ושגרירה החדש של ישראל בנימין נבון, לאחר טקס מסירת כתב ההאמנה במשכן הנשיא בבון (צילום: איפי.)

השגריר החדש בבון – ניצול שואה

מאת שלמה שמיר

השגריר הישראלי החמישי במספר בבון, בנימין נבון, הגיש אתמול את כתב האמנתו לנשיא מערב־גרמניה, ריכארד פון וייצזקר. השגריר החדש, מבכירי הדיפלומטים במשרד החוץ, הוא השגריר הראשון בבון שהוא ניצול שואה.

נבון מתחיל את כהונתו בשעה שהאווירה ביחסי מערב־גרמניה וישראל טובה למדי. בטקס הדגיש הנשיא וייצזקר את הצורך בשיתוף הפלשתינים במו"מ בעתיד.

נראה כי אם תקום ממשלת ימין בירושלים, בעקבות החלטת מפלגת העבודה להישאר באופוזיציה, היא תיתקל בביקורת חריפה יותר מאשר הממשלה היוצאת. כל המפלגות הגרמניות מעדיפות את מפלגת העבודה ומנהיגה, שמעון פרס. גם הקשר ההדוק בין הבונדסטאג ובין הכנסת יוחלש בלי ספק, בגלל דעתו והצהרתו של היו"ר החדש, דב שילנסקי, שלא ללחוץ יד של גרמני כלשהו.

לפי צילומי לווין שפירסם מכון בשוודיה

אסון גרעיני חמור מצ'רנוביל התרחש בברה"מ ב־1957

שטוקהולם (רויטר). – מכון שוודי לחקר החלל פירסם אתמול צילומי לווין, שבהם נראה מקום התרחשותה של תאונה גרעינית קשה שהתרחשה, ככל הנראה, בשנת 1957 אך הסובייטים מכחישים אותה בהתמדה.

בתצלומים הממוחשבים נראה מקום התאונה, שטח של כ־250 קמ"ר סביב אתר צבאי באזור קישטים, שבמורדו הרי אוראל, כשהוא נטוש לחלוטין, להוציא את התשלובת התעשייתית־צבאית. מן הצילומים עולה, שזו פעילה גם היום. כורים גרעיניים אחדים פועלים בה וכור נוסף נמצא בשלבי בניה, חרף הסבירה שהאזור כולו מזוהם ביותר בקרינה רדיואקטיבית.

מכשלושים כפרים ועיירות המופיעים במפות האזור מן התקופה שלפני התאונה הגרעינית לא נותרו אלא שרידים נטושים, הרוסים ומכוסים בצמחיה שנטלה פרא. עוצמו של נהר גדול הוותים בו נחסם, ככל הנראה כדי למנוע התפשטות הזיהום.

„נראה שהתרחשו במקום האסון הגרעיני הנורא ביותר עד כה בתשאיות גמורה, גרוע בהרבה מזה שהתרחש בצ'רנוביל ב־1986" – אמר כריסטר לארסון, עובד המכון שניהל את המחקר. „מרחיב הדבר, שבימים אלה של גלאסנוסט מוסיפות הרשויות הסובייטיות לשמור את הדבר בסוד".

בשעתו טען הביולוג הסובייטי הגולה ז'ורס מדבדב, שתאונה שניה התרחשה במקום בשנת 1976. לארסון אמר, שצוותו אינו יכול לאשר טענה זו.

בין היתר עולה מן הצילומים, שהסובייטים משתמשים באיזור גם לשם עריכת תרגילים צבאיים, ככל הנראה לאימון חיילים לתפקוד בסביבה נגועה ביותר. „השהות במקום מסוכנת ביותר", אמר לארסון, „אבל נראה שלסובייטים היכולת להציע את התמריצים הנכונים כדי למשוך אנשים לשם".

הבריחה הגדולה

משפחת פליטים ארמניים מגיעה לירוואן, לאחר שנמלטה מאזרביג'אן (תצלום: א.פ.)

טראנספר באזרביג'אן: מעלים ארמנים לאוטובוסים ומגרשים

מוסקווה ([illegible]). – אלפי פליטים זרמו לרפובליקות של ארמניה ואזרבייג'אן בעקבות המהומות והתנגשויות של השבועות האחרונים – מסרה אמש סוכנות הידיעות הארמנית, שציינה, כי לפחות 40,000 ארמנים שנמלטו מאזרבייג'אן לירוואן בירת ארמניה, שוכנו שם במרכזי קליטה.

בשבוע האחרון נהרגו בארמניה 11 איש. בכך מגיע מספר ההרוגים הרשמי במהומות ל־19, אולם הסברה היא, כי המספר האמיתי גבוה הרבה יותר.

דובר הנציגות הארמנית הרשמית במוסקווה אמר, כי שלטונות ירוואן מצפים לגל פליטים נוסף מאזרבייג'אן העלול להגיע עד 230,000 איש. סוכנות הידיעות הארמנית האשימה את שלטונות אזרבייג'אן ב„גירוש ארמנים בכוח". „מעלים אותם לאוטובוסים, כמו שהם, ללא אפשרות להצטייד בבגדים או בכסף, ומסיעים אותם אל הגבול" – טען.

נשיא אזרבייג'אן, סולימאן טאטלייב אמר אתמול, עם הגיעו לישיבת הסובייט העליון, שהתכנס לדון בתכנית לרפורמה פוליטית, כי 7,000 אזרים נמלטו מארמניה בימים האחרונים.

בקרוב: 2 מעצמות העל הקומוניסטיות מתקדמות רחוק

סין מסירה מסך הבמבוק; פועלת לפסגה עם ברה"מ

בקין ([illegible]). – שר החוץ הסיני, קיאן קיצ'ן, מגיע היום למוסקווה לביקור בעל משמעות היסטורית, שנועד להכשיר את הקרקע לוועידת הפסגה הראשונה בין ראשי סין וברה"מ זה 30 שנה. מצפים כי בעקבות מפגש זה תחול נורמליזציה ביחסים בין שני הענקים בעולם הקומוניסטי.

בביקור זה, הראשון מסוגו של שר חוץ סיני בברה"מ מאז 1956, יתמקדו שני הצדדים בבעיית קמבודיה. פקין טוענת, כי נושא זה הוא מכשול עיקרי אחרון לנורמליזציה של היחסים.

השבועון הסיני הרשמי רמז בגליונו האחרון, כי למעשה כבר הוסכם על קיום ועידת הפסגה. בשאון זה מציין, כי „סימנים רבים מצביעים על כך שנורמליזציה ביחסים בין סין לברה"מ עולה בקנה אחד עם מהלך ההיסטוריה", וכי הבעיה העיקרית עתה היא, שברה"מ תפנה אל וייטנאם בדרישה לפנות את כוחותיה מקמבודיה בהקדם האפשרי.

ברה"מ מרימה לאוויר ציפור פלדה של 600 טונות

מוסקווה ([illegible]). – מפעלי 'אנטונוב' הסובייטיים הציגו אתמול בפני עיתונאים מטוס ענקי חדש 'אנטונוב־225', המסוגל להמריא כשמשקלו הכולל 588 טונות. זהו המטוס הגדול ביותר בעולם.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית טא"ס ציינה, כי טיסתו הראשונה של מטוס זה תיערך בדצמבר. המטוס מצויד בששה מנועי סילון, המאפשרים לו טיסה במהירות 800 קמ"ש.

דור המטוסים הקודם מסוג זה, 'אנטונוב־124 קונדור', מסוגל לשאת 415 חיילים על חימושם. סוכנות טא"ס התייחסה רק לתפקידיו האזרחיים המיועדים של המטוס החדש וציינה, שבעזרתו יהיה אפשר להעביר בקלות ובמהירות ציוד כבד לסיביר ולמזרח הרחוק הסובייטי.

מעות / איתן יעקבסון

צפויה הרעה בתנאי תוכניות החיסכון

בבנקים המסחריים דנים בשינוי תנאי תוכניות החיסכון. הכוונה היא להוריד את התשואה עליהן וכמרבן להגדיל את תקופת החיסכון המינימלית שבגינה משולמים הפרשי הצמדה. כיום תקופה זו היא שנתיים.

הסיבה להרעה הצפויה בתנאי תוכניות החיסכון היא התשואה הנמוכה שבה נסחרות אג"ח צמודות בבורסה. אג"ח ממשלתיות צמודות למדד נסחרות בתשואה של 2%־0% לטווח של שנתיים.

מתברר שרווחיות הבנקים באפיק תוכניות החיסכון ירדה לרמה נמוכה וכדי להגדיל את רווחיות הבנקים באפיק זה, יהיה כרסום בתשואה שתינתן למשקיעים המעוניינים בהשקעה צמודה למדד.

כדאי להזדרז ולפתוח תוכניות חיסכון בתנאים הנוכחיים.

הדולר יורד: האם הבנקאיות ל־89 אטרקטיביות יותר?

ירידת השער היציג של הדולר מרמה של 1.65 ש"ח ל־1.58, גרמה ירידה נומינלית של כמה אחוזים במחירי המניות הבנקאיות ל־89. לכן התשואה הנדירית שלה עלתה מתשואה שלילית של 5 אחוזים לתשואה שלילית של אחוז אחד.

יחד עם זאת צריך לזכור שהבנקאיות ל־89 ייפדו ב־31.10.89 על בסיס מדד ספטמבר 1989 ולא יכללו מדד גבוה יחסית הצפוי באוקטובר 1989.

לכן התשואה הצפויה על השקעה זו בתקופה 1.12.88־31.10.89 היא 12% בלבד, אם מניחים עליית מדד של 15.5% בתקופה 1.12.88־31.10.89. תשואה זו נמוכה בהשוואה לתשואה של 16־17 אחוז שניתן להשיג ל־11 חודש במכשירים השקליים.

אולם אם המדד יעלה ב־11 החודשים הקרובים בשיעור של 20%, התשואה תהיה 16.5% ואז היא יכולה להתחרות בתשואה שמציעים האפיקים השקליים.

עכשיו אם אתה מעריך עליית מדד מתונה, לך על הפקדונות השקליים. אם אתה מעריך התפרצות אינפלציונית, לך על הבנקאיות ל־89.

הדולר עודנו יורד; נאחזים בסל

הדולר האמריקאי ממשיך להיחלש בשווקים הבינלאומיים לעומת המטבעות העיקריים.

משקיעים בישראל המצפים לפיחות קרוב בשקל מעדיפים להיצמד לסל המטבעות היציג במקום לדולר היורד. יצויין שחוסך יכול לקבל 50% מהפרשי השער רק לאחר 30 יום ממתן ההוראה (בדרך כלל לאחר הפיחות). המשקיעים חוששים שבמהלך 30 הימים יירד הדולר ולכן הם נצמדים לסל המטבעות היציג. תיאורטית, הדולר יכול גם לעלות – אבל מצב כזה מנוגד למגמה הנוכחית של הדולר.

הבינלאומי מוביל בריבית השקלית

העליה החדה בריבית המכרז לרמה של 33.2 אחוז גורמת התרחבות הפער בין הריבית המשולמת על פקדונות בשקליים בבנק הבינלאומי ובין הריבית שמשלמים הבנקים האחרים.

לדוגמה: לקוחות המחזיקים פק"מ משופר בבינלאומי, המתחדש מדי שבוע, יקבלו השבוע ריבית בשיעור של 26.56 אחוז לשנה, לעומת ריבית של 21־21.4 אחוז בשנה שמקבלים בבנקים האחרים.

יש לזכור שבבנקים האחרים הריבית ברמה של 21 אחוז מובטחת לחודשיים־שלושה ואילו בבינלאומי הריבית צמודה ל־80% מריבית המכרז. ריבית המכרז יכולה באופן תיאורטי גם לרדת. אולם בשוק הכספים מעריכים שריבית המכרז תנוע סביב רמה של 30 אחוז ויותר, כך שלמשקיעים מובטחת ככל הנראה ריבית של 24 אחוז לשנה ויותר.

מבקשים הלוואה במט"ח לחודש

לקוחות רבים מבקשים הלוואה ל־30 יום במט"ח עד 31.12.88. הסיבה: הערכה שהפיחות יבוצע רק לאחר 31.12.88. ההלוואה הזולה במט"ח יכולה לשמש להקטנת האשראי השקלי היקר או לחילופין לפקדונות בשקלים.

ביטוח / דן שלם

★ בענף הביטוח ניכרת באחרונה רגיעת מה בביטוחי רכב פרט, ורמת תביעות המבוטחים שומרת על יציבות. לא מן הנמנע שבקרוב יחול שינוי במבנה התעריף: המגמה היא שלא להעלות את הפרמיה אלא לשנות את היחס בין מרכיביה והנטל של המבוטח.

★ בביטוחי התעשיה נסגרו באחרונה מספר עסקות בין המבטחים במפעלים גדולים במחירים הנמוכים בכעשרה אחוז לעומת רמת המחירים הקודמת ששלמו המפעלים.

★ בביטוח ימי נסגרו עסקות ברמת מחירים הדומה לזו שהיתה בשנה שעברה.

★ באחרונה יזמה קבוצת „כלל" הוצאת פוליסה מיוחדת לכיסוי משלים בביטוחי רכוש וציוד תעשייתי וכן פיצוי משלים בביטוחי דירות. הפוליסות זכו להצלחה ניכרת, ובאחרונה נודע כי עוד שתי חברות ביטוח מתכוונות לעשות זאת.

לשכת הביטוח על המפה העולמית

נציג ישראל במוסדות לשכת הביטוח הבינלאומית ביפר הרולד סטנן, היו"ר לשעבר של לשכת סוכני הביטוח בישראל; נבחר השבוע כיו"ר הועדה הבינלאומית לארגון מחדש של מוסדות ביפר והרחבת פעילות הארגון המונה עשרות מדינות. את המינוי קיבל סטנן בוועידת נשיאי לשכות סוכני הביטוח בדאבלין, בה השתתפו 40 נשיאי לשכות.

ועדת הארגון הכינה הצעה לשינוי המבנה שלו והרחבת הסמכויות. התוכנית תוגש לאישור הוועידה של לשכת סוכני הביטוח הבינלאומית שתיערך במאי 1988 בזלצבורג.

הצלחה לפוליסת כיסוי נזקי טרור של „כלל"

הצלחה ניכרת היתה באחרונה לפוליסה המיוחדת שיזמה לראשונה חברת „כלל". הנותנת למפעלי התעשיה כיסוי מקיף לכל נזק שיגרם כתוצאה מפעולת טרור. רימון בן שאול, מנכ"ל „כלל ביטוח", מסר כי עד כה רכשו את הפוליסה עשרות מפעלים. את הכיסוי למקרה של נזק רכשו בלוידס לונדון. ניתנת גם אפשרות להרחיב הכיסוי למקרה של נזק מפעולות טרור גם לדירות פרטיות.

המטרה שעמדה בפני יוזמי התוכנית היתה לתת למפעלי התעשיה אפשרות לרכוש כיסוי לשיקומם בערך המלא. מס רכוש מכיר כיום במקרה של נזק מפעולות טרור רק בערך השוק של המפעל וציודו, בעוד שבפועל מבטחים התעשיינים את הרכוש והציוד על פי ערך הציוד כשהוא חדש.

הפוליסה המוצעת מאפשרת השלמת ההפרש בין מה שמוכן לשלם מס רכוש ובין ערך הציוד כשהוא חדש. כן מאפשרת הפוליסה כיסוי אובדן רווחים בתקופה בה מושבת העסק.

אם הנזק אינו גדול, יכולים מפעלי התעשיה לתבוע ישירות את הנזק מחברת הביטוח. התשלום הוא בדרך כלל שני פרומיל לסכום הביטוח ושני פרומיל מסכום הביטוח תשלום זה מאפשר ביטוח מלא למפעל וציודו במקרה של אירוע טרור.

לגבי ביטוח דירות, מציעה „כלל" אפשרות להשיג השלמות לכיסוי על פי סכום הביטוח של כל דירה. כלומר, מס רכוש מכיר בשיפוי של כ־23,000 ש"ח לדירה, שזה שיעור אפסי שאינו כולל תכשיטים. באמצעות הפוליסה המוצעת ניתן לרכוש כיסוי משלים באופן בלתי מוגבל בהתאם לסכום הביטוח המקורי שיש בפוליסת הדירה.

התשלום הוא 7.5 אחוזים מהפרמיה – תשלום סביר לכל מבוטח. הפוליסה נמכרה גם לחברות ביטוח אחרות ככיסוי משלים.

ציפיות לפוליסה המשתתפת ברווחים

בהתאחדות חברות הביטוח חיים מצפים להוצאת הפוליסה המשתתפת ברווחים תוך חודשים אחדים וזאת לאחר שהדיונים עם האוצר על מבנה הפוליסה, הסכם ההשקעות והביטוח המפטי הסתיימו.

הבעיות העיקריות היו בנושא כיסוי השקעות לביטוח אובדן כושר עבודה שתשלומיו צמודי מדד. נושא זה, כאמור, הוסדר לחלוטין. כן התעוררה מחלוקת בנושא שמירת ערכם של תשלומי הפנסיה בביטוח, כאשר המבוטח חייב לקבל את תשלומי הפנסיה כשהיא צמודה, בעוד שלחברות לא היה כיסוי מתאים. מתברר כי החישוב שנערך, במקרים שבהם מחצית ההשקעות של כספי הפרמיות צמודות על פי הסכם מיוחד ו־20 אחוז מכספי הפרמיות מושקעים באגרות חוב צמודות בבורסה, אין למעשה כל בעיה מיוחדת להבטיח את ערך התקבולים.

בחירת יו"ר

באיגוד חברות הביטוח נערכים לבחירת היו"ר שלו. בשלב זה יש אומנם שני מועמדים, אך נראה כי לאחר שיש מספר תומכים שווה לשניהם, אפשר לצפות כי לקראת האסיפה כללית ישאר רק מועמד אחד.

באסיפה הכללית של התאחדות חברות ביטוח החיים צפוי להיבחר יוסי חכמי, מנכ"ל „הפניקס".

תעשיינים מדווחים

ירידה בעשרות אחוזים במכירות לשוק המקומי

מאת אבי שבתאי

ירידה ניכרת, בעשרות אחוזים, חלה בפעילות ובמכירות בענפי הפלסטיקה, חומרי בניין, דפוס ובענפים אחרים – נמסר שלשום בישיבת הנהלת האגף הכללי בהתאחדות התעשיינים שהתכנסה בתל אביב בראשותו של רולנדו אייזן.

★ יו"ר אגף הפלסטיקה יחיאל טיטלבוים דיווח על האטה ומיתון בענף בחודשיים האחרונים, המתבטאים בירידה של כ־30% במכירות לשוק המקומי ולייצוא, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

★ יו"ר ענף חומרי בניין ומרצפות אבינועם זהבי מסר על ירידה בהזמנות מאז תחילת נובמבר, בעיקר בחומרי בניין בסיסיים כמו בטון ובלוקים. זאת, לאחר חצי שנה של התעוררות וייצור בתפוקה כמעט מלאה. הוא אמר עוד כי עדיין אין מצליחים להשיג כוח־אדם יהודי לתעשיה זו, וכי מרבית המועסקים בה הם תושבי השטחים.

★ חבר הנהלת ענף הדפוס עודד מוס דיווח על ירידה של כ־20% בהזמנות לשוק המקומי בשלושת החודשים האחרונים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לדעתו חלה גם ירידה של 10%־20% בפרסום מודעות מאז הבחירות לכנסת, דבר המשפיע במישרין על הענף. למרות הירידה בהזמנות, עדיין קיים מחסור חמור בהשגת כוח־אדם מקצועי ומיומן בתעשיית הדפוס.

★ נחום קולמן, יו"ר ענף האריזות והקרטון דיווח כי שנת 88 תהיה פחות טובה מקודמתה. לדעתו הענף סובל מעודף אמצעי ייצור. לדבריו יש בעיה חריפה של השגת עובדים מקצועיים לתעשיית האריזות והקרטון בעיקר באזור המרכז.

★ יו"ר איגוד טחנות הקמח קצורין דיווח כי האיגוד סובל ממחסור חמור בעובדים מקצועיים וכמעט אי אפשר לעבוד במשמרת שלישית בטחנות.

דרישת המנופאים ברציף 9 עלולה לגרום סכסוך ארצי

מאת יוסף מיכלסקי

המנופאים ברציף 9 החדש של נמל אשדוד, המצוייד במנופי גשר ענקיים לפריקת מטעני צובר ומכולות, עובדים „לפי הספר" ומאיטים שינוע המטענים בתביעה להעניק לכל אחד מהם מעמד של מנהל עבודה.

בקרוב עומדות להיערך בנמל בחירות לוועד חדש, אולם אין ספק שגם ועד זה יתמוך בתביעה. ברציף 9 עומדים לשנע גם את הפחם בתחנת הכוח החדשה בורדים אשר תתחיל לפעול בקיץ הקרוב.

אם יוענק מעמד של מנהל עבודה למנופאי גשר, יגרום הדבר תגובת שרשרה בכל הנמלים העלולה להוביל לסכסוך ארצי בנמלים משום שמנופאים כאלה בכל הנמלים ידרשו מעמד דומה לעמיתיהם באשדוד. בעקבותיהם ילכו עובדים במעמד גבוה יותר היום ממנופאי גשר כגון אתתים.

סופר „דבר" מציין כי בנמל חיפה בלבד מועסקים 35 מנופאים כאלה. כאשר הופעל בחיפה הרציף המזרחי החדש, נחתם הסכם עבודה לעובדיו והעבודה מתנהלת בו כתקנה. אולם הוועדים בחיפה ממתינים לראות כיצד יתפתחו העניינים בנמל אשדוד. יצויין שבנמל חיפה עומדים להתחיל במשא ומתן על חוזה עבודה חדש בעוד שבועיים שיתנהל בצל המאורעות בנמל הדרומי.

בשלב זה משנעים את המכולות בנמל אשדוד ברציפים אחרים, אך העיצומים ברציף 9 כבר משבשים מאד את הטיפול במטעני הצובר כגון גרעינים.

הבוררים: תוקם קרן משותפת לאוצר ולמגדלי ההדרים

מאת דויד מרשיוב

על הקמת קרן משותפת לממשלה ולמגדלי ההדרים בהיקף של 15 מיליון דולר לשנה לתקופה של שלוש שנים, כאשר חלקה של הממשלה הוא 7.5 מיליון דולר וחלקם של מגדלי ההדרים אף הוא 7.5 מיליון דולר, סכום אשר ייגבה מהמגדלים, החליט צוות הבוררים: מנכ"ל משרד החקלאות מאיר שמיר והממונה על התקציבים במשרד האוצר דוד ברעז.

כזכור התמנו בוררים אלה לפסוק בחילוקי הדיעות בנושאים שונים שהתגלעו בקרב הצוות לבחינת מצב ההדרים ומסקנותיו להבראת הענף.

מטרת הקרן היא תמיכה בזנים המובילים של ההדרים: אשכוליות, ולנסיה והשמוטי.

אשר להרכב מועצת ההדרים החליטו הבוררים, שהיא תורכב משבעה נציגי מגדלים, אשר ייבחרו מתוך ועדות מגדלים אזוריות, חמישה נציגי קבלנים ושלושה נציגי ממשלה. כן נקבע שנציגי המגדלים יתמנו לקראת עונת הייצוא 1989/90.

כמו כן החליטו הבוררים, שתנאי יסודי לתמיכת הממשלה בענף הוא שהקואופרטיבים יפעלו בהקדם להעברת בתי האריזה לידי התארגנויות אזוריות של המגדלים. לשם כך עליהם לקיים אסיפות כלליות של הקואופרטיבים, עד ה־31 בינואר 1989 ועליהם לאמץ החלטה לאפשר לבתי האריזה ולהתארגנויות הצמודות להם לפרוש מהם.

הפרדסנים, המאורגנים במסגרת בתי האריזה השונים, יקיימו עד ה־31 במארס 1989 אסיפות כלליות לכל בית אריזה בנפרד, בהן יצהירו להחליט אם הם מתארגנים במסגרת עצמאית לקבלה והפעלת בית האריזה או שהם נשארים במסגרת הקואופרטיב. בתי האריזה האזוריים יעבדו כקבלנים עצמאיים ישירות עם המועצה ללא תיווך הקבלנים האחרים וללא השתתפות בהוצאותיהם. מועצת ההדרים תכיר בהתארגנויות אלה כקבלנים עצמאיים, בתנאי שהן תעמודנה בקריטריונים שיקבע צוות הביצוע.

בתי אריזה, שיחליטו להישאר במסגרת הקואופרטיבים, יהיו זכאים לקבל את הסיוע כמו בתי האריזה שיחליטו לפעול עצמאית.

אשר להתחשבנות עם המגדלים, החליטו הבוררים כי החל בעונת הייצוא 1989/90 יודיעו הקבלנים על מחיר שירותי האריזה שהם עומדים לגבות לפני גמר תקופת ההצמרה של הפרדסנים. המחיר המוצהר יהיה צמוד למנגנון ערכון, אשר יומלץ על ידי ועדת הביצוע. הצגת המחיר המוצהר צריכה להיות ברורה ואחידה לכל הקבלנים.

בנושא שיווק פרי הדר לתעשיה החליטו הבוררים כי החל בעונת 1989/90 תאופשר הפנייה של פרי ישירות לתעשיה לכל פרדסן בתנאי של התקשרות לשנה אחת, וכן בתנאי שהתקשרות תכסה את כל היבול מאותו זן של אותו מגדל. בשנת 1989/90 תתחייב ההתקשרות לתקופה של שנתיים רצופות באופן חד פעמי. כל פרדסן, אשר יבחר במסלול זה של התקשרות ישירה עם מפעל העיבוד התעשייתי, יהיה פטור מכל תשלום שהוא לקבלן ו/או לבית האריזה ויהיה חייב רק בהיטל מועצת ההדרים, ובלבד שהיטל זה לא יפלה לרעה את המתקשרים ישירות לתעשיה.

אשר לסיוע הממשלתי למחקר ופיתוח בהדרים נאמר בפסק הבוררות, כי השתתפות הממשלה תהיה מותנית בהגשת תוכניות מחקר ופיתוח על ידי הנהלת הענף באמצעות משרד החקלאות ותבוצע החל ב־1989/90.

כן החליטו הבוררים על הקמת צוות ביצוע המורכב מנציגי משרדי החקלאות והאוצר ומנציגי מועצת ההדרים להכנת פירוט ההצעות ותרגומן לשפת ביצוע, כולל שינויי חקיקה במידת הצורך.

מועצת ההדרים צריכה לאמץ את מסקנות הבוררים כדי שאפשר יהיה להתחיל בישומן.

שטרית: רק אחרי חת

מאת אמנון אמר

פרופ' שמעון שטרית יפרוש מדירקטוריון בל"ל רק לאחר פרישת ד"ר מאיר חת מתפקידו כיו"ר הדירקטוריון בחברות־הבנות בחו"ל.

בשיחה עם „דבר" אמר שלשום כי כוונתו לפרוש מכהונתו בדירקטוריון הבנק רק לאחר מילוי שלושה תנאים: עמידה בתקנות לבחירת דירקטור חדש מקרב הציבור, קיום דיון בכנסת בתנאי הפרישה של בכירי הבנק ופרישת ד"ר חת מכל פעילות בבנק לאומי.

למרות התפטרותו מתפקיד יו"ר דירקטוריון בל"ל, מוסיף ד"ר חת לכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברות־הבנות של הבנק בבריטניה ובשווייץ. באחרונה האריך דירקטוריון הבנק את כהונתו בתפקיד זה עד אפריל 1989.

עד להתפטרותו, מוסיף שטרית לכהן כחבר דירקטוריון מן המניין ואף נבחר לאחת מוועדות מועצת המנהלים.

אין ירידה בביקורי צליינים בישראל

מאת דויד מרשיוב

12 ראשי כנסיות נוצריות, השוהים בביקור בישראל, אמרו בפגישה עם שר התיירות אברהם שריר כי אין ירידה בביקורי צליינים. השר ברכם לקראת חג המולד והשנה החדשה.

בפגישה נדונו הצעות ותוכניות לעידוד ביקורי צליינים בארץ. הבישוף סמיר קפיטי, ראש הכנסיה האנגליקנית, אמר כי קשה מאד להפריד את החיים הפוליטיים בארץ מהחיים הדתיים ומחיי היומיום ואין ספק כי המצב בישראל משפיע על הידיעות הרווחות בעולם הנוצרי כי יש קונפליקט. אך אסור לברוח מהמצב. על ראשי הכנסיות לעשות הכל כדי להסביר לקהל המאמינים שלא מסוכן לבוא לישראל וכי יש להמשיך בביקורים במקומות הקדושים.

חלק מהכמרים והבישופים התלוננו בפני השר על היחס ה„מאד לא נעים" לצליינים בנמל התעופה בן גוריון.

משרד התיירות מסייע לכמרים לעודד את קהל מאמיניהם לבוא לישראל. כן סוכם בין הצדדים, כי יתקיימו מפגשים קבועים בין השר הנהלת משרדו ובין נציגי הקהילות הנוצריות כדי לעודד תיירות צליינית לישראל.

מגעים למכירת נכסי „ליגת"

בעקבות הפסקת הייצור ב„ליגת" שבקריית גת נודע על מגעים על מכירת נכסי החברה למשקיעים ישראלים וזרים.

בהודעתה של החברה לבורסה אתמול נמסר כי החברה פיטרה מאפריל השנה 340 עובדים ושלמה פיצויים עודפים בשיעור של 40 אחוז. זאת, אחרי מו"מ ממושך אשר סוכם והתקבל על ידי נציגות העובדים ב„ליגת", מזכיר מועצת הפועלים אלברט ארז והנהלת „ליגת".

מהנהלת החברה נמסר כי בכוונתה להמשיך ולשווק את מוצרי החורף תוך איתור אפשרויות מסחריות נוספות בעתיד.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5760.07	5718.17
אביקה	372.26	365.11
אגוז	304.26	302.13
אגס	118.06	117.24
אד"ר	2066.67	2051.67
אודם	155.73	154.63
אופיר	187.32	186.01
אחי	447.43	443.70
אחיין	126.13	125.18
אחלי	352.93	350.34
אורן	944.22	937.65
אייל	6602.39	6474.67
אידים	6181.31	6096.52
איתן	910.35	892.52
אלון	752.82	727.10
אלכא	745.64	731.05
אנליסס		
אג"ח	116.68	115.05
אנליסס		
בגישה	110.87	108.22
אנליסס		
מניות	104.60	102.06
אנקור	103.76	102.05
ארז	206.27	202.25
אש	143.54	140.37
אשל	201.48	200.08
אתגר	88.60	86.99
אתרוג	291.43	289.33
בדולח	147.07	146.10
בוחן	587.09	582.99
ברק	498.96	495.08
ברקת	353.91	351.43
בביש	1704.45	1692.47
גבע	129.90	128.93

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	525.20	514.98
גיא	119.81	118.92
גיל	3482.89	3458.55
גלית	729.62	724.24
הדובדבן	390.90	388.18
הכינשת	564.17	553.17
ודלב	278.51	276.31
חרמון	165.84	162.75
חוזן	317.26	311.59
דליה	635.64	623.37
דרור	337.69	331.59
דקל	370.35	367.74
הדס	437.85	434.69
הילה	454.22	452.12
הדר	631.72	619.85
הוד	126.14	125.20
זיו	155.52	154.37
זינוק	108.17	105.89X
זיק	83.92	81.86
חביד	436.25	427.80
חוחית	188.71	187.41
חליפין	164.08	163.65
חלמיש	238.80	237.16
חן	170.78	170.10
חצב	128.96	127.79
כל	6880.69	6791.92
יובל	542.17	531.65
יהלום	172.24	171.09
יסודות	375.12	371.47
יערה	531.15	527.71
כוכב	299.23	298.42
כחל	135.61	134.67
כלנית	694.81	681.24
כספית	299.06	296.88

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	132.95	130.88
כתר	1300.11	1281.10
להב	5279.54	5242.54
למשקיע	139.50	137.39
לפיד	298.49	292.74
לקט	2288.24	2190.47
לשם	463.46	460.54
מבצר	1634.46	1603.09
מגשת	4636.38	4592.76
מגדי	296.43	292.15
מגוון	4238.25	4198.31
מדד	1701.33	1677.47
מודן	939.67	932.81
מגות	27220.66	26812.52
מישר	1210.09	1186.73
מכלול	96.81	96.14
מסף	5086.89	4988.91
מעיין	823.10	807.34
מקשה	463.48	460.25
מרווח	146.82	145.51
מרום	1596.15	1565.35
נוגה	167.24	166.00
נטיף	284.50	282.32
נטע	479.49	472.25
נילי	133.00	132.02
נכין	671.84	658.63
סגולה	152.45	151.32
סלע	445.81	442.67
סנונית	635.52	631.28
ספר	410.16	402.28
ספיר	177.95	177.50
עדיף	389.92	382.39
עדית	822.47	816.52
עידן	576.73	568.24
עמבר	117.80	116.77

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עגת	2345.62	2328.20
עפרוני	605.19	593.58
ערמון	127.35	126.48
פ"א	1721.38	1708.93
צבר	552.16	548.26
צופית	522.45	512.25
צוק	145.19	144.83
צמיד	1310.32	1300.20
צביה	569.13	560.89
צמרת	162.55	161.38
צריח	117.36	115.69
קלע	179.95	179.50
קשת	120.15	117.83
רונית	18080.72	17922.90
רימון	154.95	154.69
רקפת	1030.83	1014.40
רקף	465.31	461.72
שביט	546.80	536.21
שוהם	388.25	385.21
שחף	110.94	108.77
שירה	481.93	480.76
שמיר	483.15	479.67
שנהב	706.68	701.59
ססק	759.16	753.96
שפע	101.62	100.85
שיר	205.04	203.60
תאנה	267.63	265.73
תדהר	561.93	560.53
תירוש	636.90	632.25
תנופה	114.08	113.28
תקוה	303.82	301.79
תפוח	233.99	232.35
תרשיש	127.00	126.11
תשרי	619.41	614.24

חידוש: „הבונוס החודשי" לבעלי כרטיס „ישראכרט"

חברת „ישראכרט" מפעילה החל בדצמבר שירות חדש בשם „הבונוס החודשי", שיאפשר למחזיקי הכרטיס לקבל הנחות והטבות בביצוע רכישות, נוסף לאשראי הניתן להם, לפי התנאים המקובלים.

שירות זה נועד להרחיב את אפשרויות השימוש ב„ישראכרט" ולהגדיל את מיגוון השירותים וההטבות שהוא נותן למחזיקים בו לאחר שבשנים האחרונות אי אפשר היה ליהנות מהסדרי הנחות בלעדיים ברכישה באמצעות כרטיסי אשראי.

במסגרת „הבונוס החודשי" יוכלו מחזיקי „ישראכרט" לרכוש כל חודש שורה של מוצרים ושירותים ולקבל הנחות או הטבות בלעדיות אחרות, שאינן ניתנות למי שאינם רוכשים באמצעות „ישראכרט". רשימת המוצרים והשירותים שעליהם חלות ההנחות באותו חודש תתפרסם בעתונות.

בדצמבר אפשר יהיה לקבל:

★ הנחות של עד 20% ב„מדריך" למופעי תרבות ובידור הבאים: תיאטרון מחול „פילובולוס", נינה סימון ולהקתה, הופעת יבגני יבטושנקו והמבן אלופי התעמלות עולמית.

★ 15 סרטי וידאו חינם לרוכשים מינוי של 60 סרטים בספריות „אימפריה של קלנוע".

★ ברית חינם על קניות ב־150 ש"ח ומעלה ברשת „ביתן".

★ הנחות של 15% ברכישת נעלי ספורט מתוצרת „מגה".

★ הסדרי תשלומים מיוחדים ללא ריבית והצמדה בנסיעה ללונדון באמצעות „איסתא".

★ הנחות של עד 12% בשהיה בשורה של בתי מלון בישראל, באמצעות „היסתור".

★ הנחות של עד 46% ברכישת ספרים בספרית „מעריב".

חדש!

מדינת ישראל מציעה:

הנפקה במכרז

שגיא סדרה 4232 א'

צמודה למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

הסדרה תוצא ביום שישי, 2 בדצמבר 1988, בסכום של 30 מיליוני שקלים חדשים.

הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי, ה־1 בדצמבר 1988, באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן, שיפורסם עבור חודש דצמבר 1988 ותיפדה בתום 6 שנים, ביום העסקים האחרון של חודש דצמבר 1994.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון בדצמבר של כל שנה, החל בדצמבר 1989.

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן וכתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא")*.

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־94% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות המדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש דצמבר 1988.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא") ובתקנות מילוות המדינה („מכרזים").

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

מכרזים

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין, כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בספסיס, המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.

תנאי התשלום: 60% במזומן בקשת, 40% הנותרים בערבות בנקאית שמתן פרעונה שלושה חודשים מיום חתימת המכרז, מכירת ספרי המכרז תחל ביום שני 5/12/88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל אביב.

שעות הקבלה: בימים א'-ה' בשעות 08.30–12.50, בימים א' וג' בשעות 14.00–15.00.

מכרז מספר: 245/88/12
ציוד משרדי, מקלטי רדיו, צבעים מתוצרת אליאנס, אטילוסקופים ומכשירי בדיקה, ציוד שונה וכולל ציוד ושעונים, מטען גרמוני, ציוד צילום – וכולל מסרטה בוליה 16 מ"מ, תכשיטים, רדיו טייפ לרכב, ציוד לנגרות, ציוד מחשבים, ציוד פיתוח לצילום, מכונת צילום, מכונת כביסה ויינוש.
ימי סיור: 14, 15 בדצמבר 1988 בשעות 08.00–11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־19/12/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 246/88/12
ציוד ביתי, צנורות ומחברים לצנורות מפלסטיק ואסבסט, אריזות חשמל וגלגלות מתיחה, צנורות פלסטיק וחבל פשתן, זיזות אלומיניום מעורבים עם זיזות פלסטיק, כלי עבודה.
תאריכי סיור: 21, 22 בדצמבר 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־26/12/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 247/88/12
כלי עבודה חשמליים, חלפי ציוד קרקע, מכונות משרדיות, כלי עבודה, עגלות תאונה, מכשירי בדיקה, מכונת דפוס, מרססות, ציוד קשר, צנורות לחץ חלקי אלקטרוניקה.
תאריכי סיור: 21, 22 בדצמבר 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־26/12/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 248/88/12
כלי עבודה, כבלים קואקסאליים, ציוד מטבח, מרסמת ביתיות, משטרים חשמלי, מערכה, עגלה לנסיעה משטחת, ציוד משרדי, צמיגים, מיתום מים, מרכבים גרעינים.
ימי סיור: 14, 15 בדצמבר 1988 בשעות 08.00–11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־19/12/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 249/88/12
ראשי מנוע לרכב, מכללי רכב שונים, כלי עבודה לקטרפילר, חלפי טרמק, חלפי צנטוריון, כלי עבודה לגנרטורים, חלפי מנועים, חומר לשימור – צמיגים, אבזרי קשר שונים, קלורי שטן, חלפי מאק, חלפי רכב כבד.
ימי סיור: 19, 20, 21, 22 בדצמבר 1988, כמפורט בחוברת המכרז.
יש להרשם יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־26/12/88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

בנק אמריקאי ישראלי

הודעה ללקוחותינו

שינויים בשעורי ריבית החובה

החל מיום א' כ"ה בכסלו תשמ"ט, 4.12.88, תועלה ריבית החובה הבסיסית (ה„פריים") ב־1.8% לשנה, ושעורי הריבית יהיו כדלקמן:

– על יתרות החובה במסגרת המאושרת בח.ח.ד. החל מ־21% לשנה (מתואמת שנתית 23.05%).
– בחשבונות „סופר עו"ש" החל מ־30% (מתואמת שנתית 34.06%).
– בחשבונות „אשראי גמיש" (הסדר ישראכרט) 36% (מתואמת שנתית 41.8%).
– שעור הריבית החריגה מעל הסכומים המאושרים בח.ח.ד. ובחשבונות „עו"ש גמיש" יועלה ב־1.2% לשנה ויהיה 12% לשנה.

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה,
תשכ"ה 1965
[illegible]

הועדה המקומית לבנייה ותכנון עיר בני־ברק

הודעה

עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

פנינה ושמעון גנדק הגישו בקשה להועדה את בתוכנית מס' 20589 לבנות בניין בן 4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת ברח' אבן עזרא פ' שבזי, גוש 6122 חלקה 340 באזור ג' בהקלות הבאות: 1. קומה (1) נוספת מעל (3) קומות מותרות; 2. בסו בניין צדדי (4) מ' במקום (3) מ' הפחתה 3 (155%) אחוזים בנין בניית מעלית / שיפור תנאי דיור/קומה נוספת מעל (138%) המותרים. וזה שלא בהתאם לתכנית בנין עיר 105ב הולה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית, תוך 14 יום מיום פרסום זה.

משה אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

דבר של היום הוא חדש

בעקבות התייקרות ריבית החובה

עליה ניכרת בריבית הזכות המשולמת על פקדונות ש"ח

מאת אלי גולדברג

בחודש האחרון חלה עליה מרשימה בריבית המשולמת בבנקים על פקדונות שקליים. העליה מתיחסת בעיקר לתפ"סים בסכום גבוה (ג'מבו) ולפקדונות מסוג „פריים־פלוס" ו„פק"ם משופר". הריבית המשולמת כרגע על פקדונות אלה נעה בין 21 ל־28 אחוז בחישוב שנתי, לעומת אינפלציה צפויה של כ־17 אחוז השנה.

מצוקת הנזילות בבנקים גרמה לכך שהריבית שהם משלמים לבנק ישראל מגיעה בשוליים ל־35 אחוז בחישוב שנתי. בעקבות זאת מציעים הבנקים לבעלי כספים גדולים ריבית תפ"ס המגיעה לכ־26 אחוזים לשנה. בעלי הפקדונות הקטנים לא נהנים כמעט מהסיטואציה שנוצרה בגלל חוסר הכדאיות לבנקים בהתעסקות בפקדונות מסוג זה.

עליית ריבית ה„פריים" מ־15 ל־18 אחוז בחישוב שנתי העלתה במקביל גם את הריבית המשולמת לבעלי פקדונות מסוג „פריים־פלוס". ריבית הזכות בפקדונות אלה צמודה לריבית ה„פריים". בעקבות העליה בריבית זו מקבלים כעת בעלי פקדונות אלה ריבית המגיעה ל־24 אחוז לשנה.

ריבית זכות גבוהה במיוחד מקבלים בעלי פקדונות מסוג „פק"ם משופר", המתנהלים בבנק הבינלאומי. הריבית בפיקדון מסוג זה מבוססת על זו הנקבעת במכרזים המוניטריים השבועיים של בנק ישראל. השיאים החדשים שנקבעו במכרזים אלה בחודש האחרון גרמו שיעור שיא בריבית המשולמת בסוג פיקדון זה. שיעורים אלה נעים בין 23 ל־28 אחוז בחישוב שנתי, משתנה באורך התקופה בה הכסף בפיקדון סגור.

הבורסה תחדש בקרוב המסחר בשטרי הון 11 של בל"ל

מאת אלי גולדברג

המסחר בניירות ערך מסוג „בל"ל־ש"ה 11" יחודש כנראה במהלך השבועות הקרובים. זאת, לאחר שהנהלת הבורסה הגיעה למסקנה שכמות ניירות ערך אלה שבידי הציבור מצדיקה קיום מסחר תקין בהם. בשלב זה עדיין לא הוחלט אם המסחר בהם יתבצע כל יום או רק פעם בשבוע.

שטרי הון 11 של בל"ל נמנים עם קבוצה של 8 ניירות ערך בנקאיים אשר הגיעו לפדיון באוקטובר השנה, אך לא נכללו במסגרת הסדר ההארכה של האוצר. קבוצה זו כוללת את ניירות הערך הבאים: „אי־די־בי. ב', אי־די־בי" – בכורה א', „דיסקונט ש"ה ב', „הפועלים – מבוכרות", „כללי ש"ה ל', „בלל ש"ה 11", „מימון וסחר 1" ו„מימון וסחר 5".

פרט לש"ה 11 של בל"ל, נפדו כל ניירות הערך האחרים ברשימה זו כמעט במלואם. הכמויות שנשארו מהם בידי הציבור אפסיות ואינן מצדיקות חידוש המסחר. לעומת זאת בשטרי ההון של בל"ל הובאו לפדיון רק 14.68 אחוז מכמות ההון המונפק. 5.58 אחוזים נוספים נמצאים בידי בעלי ענין, ושאר הכמות – 76,772 ערך־נקוב, מוחזקים בידי משקיעים מקרב הציבור.

הסיבה לאי־פדיונם של שטרי הון אלה נעוצה במסלול ההצמדה האטרקטיבי לפיו הם נסחרו. משקיעים שיגישו אותם לפדיון בתחילת יוני הקרוב, יקבלו בשבילם מבנק לאומי הצבורה למדד בתוספת ריבית של 7.1 אחוזים. כמו כן ניתן יהיה להחזיק שטרי הון אלה במשך כמה שנים נוספות כאגרות חוב צמודות מדד הנושאות ריבית שנתית כ־2 אחוזים, עם אפשרות פדיון מדי שנה.

הבעיות העיקריות העומדות כרגע לפני חידוש המסחר בשטרי הון אלה כרוכות בפיזור לא נאות שלהם בקרב הציבור הרחב. כאמור, עוסקת כרגע הבורסה במאמצים להתגבר על בעיות אלו, מתוך מטרה לאפשר בהם מסחר תקין בהקדם האפשרי.

ועדה משרדית ממליצה לערוך ביקורות יזומות אחת בשנה

משרד התעשיה והמסחר, באמצעות מחוזותיו, ייערך למסגרת אכיפה על ידי ביקורת יזומה אחת בשנה לפחות בכל בית עסק הקשור באספקה לצרכנים בשלב זה או אחר של המסחר וגם באותו חלק של המגזר הציבורי הקשור בייצור מצרכים לצרכן.

בבתי עסק גדולים כגון מרכולים ובתי כלבו, במרכזים מסחריים ובמרכזי ערים או בשווקים ייערכו לפחות שלוש ביקורות יזומות לשנה – כך ממליצה ועדה משרדית שמינה מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, יורם בליזובסקי, במטרה לבדוק את תפקידי ותפקודי מחוזות המשרד בנושאי הגנת הצרכן והגינות המסחר, רישוי היבוא, בקרה על איכות יצוא, פקוח ממשלתי (גרעינים ובשר) ומשק לשעת חירום.

נתנאל לירם, סמנכ"ל בכיר לאמרכלות ויו"ר הועדה, ציין כי בשנים האחרונות גדושה הצירה לא במעט פעולות יזומות של המשרד לאכיפת חוקי הפיקוח על מצרכים ושירותים והגנת הצרכן, משקלות ומידות, תקנים והגבלים עסקיים משום שהמשרד עסק בעיקר בפיקוח על המחירים שהוקפאו במסגרת התוכנית להבראת המשק. חלק אחר מתוכנית ההבראה, הקיצוץ בתקציב הממשלה ובמצבת העובדים, פגע קשות גם באפשרות מחוזות המשרד לתפקד כהלכה ולאכוף את המסגרת החוקית.

בבדיקת הוועדה נמצא שכדי להתמודד עם תוכנית המינימום של ביקורות יזומות יש להעמיד את מצבת מבקרי השטח על 170

בנק דיסקונט מרחיב מבצע פיקדון עם ברירת ריבית

ריבית „פריים" + 4% לפקדונות של חודש וחודשיים

בנק דיסקונט מסר אתמול על הרחבת המבצע של מתן ריבית אטרקטיבית לפקדונות שייפתחו בתוכנית „פק"ץ ברירה" גם לתקופה של חודש בלבד, נוסף על פקדונות לתקופה של חודשיים במטרה לעודד משקיעים להפקיד כספים באפיק השקלי.

בתקופת המבצע יועמד שיעור הריבית במסלול נייד על „הפריים" + 4% והוא יהיה זהה לכל הפקדה, ללא הבדל בסכום, החל מ־1,000 ש"ח. זו, במונחים נומינאליים, ריבית שנתית של 22% הנגזרת משער ה„פריים" הנוכחי שהוא כיום בבנק דיסקונט 18%.

במקביל להעלאת הריבית על האשראי מעלה הבנק באופן אוטומטי את הריבית על פקדונות קיימים הצמודים לשער ה„פריים". לפיכך, העלאת ה„פריים" מיטיבה גם עם פקדונות שנפתחו עוד קודם באפיק „פק"ץ ברירה" ובאפיקים אחרים שמפעיל הבנק על בסיס ריבית ניידת.

כמו־כן, לפי עקרון ברירת הריבית המאפיין את הפיקדון הזה, מבטיח הבנק ריבית חלופית בשיעור שנתי קבוע של 21%, ועל ידי כך ניתנת למשקיע הגנה מפני ירידה אפשרית בעתיד של שער הריבית במשק.

יוצא איפוא, שבפיקדון „פק"ץ ברירה" לחודש ולחודשיים, הריבית יכולה רק לעלות.

המשקיע אינו נדרש להחליט מראש על מסלול הריבית הרצוי לו. בתום תקופת הפיקדון הוא יזוכה באופן אוטומטי על ידי הבנק, לפי החלופה שתתן לו את שער הריבית הגבוהה ביותר – קבוע או נייד.

התנאים המשופרים ניתנים במסגרת מבצע מוגבל בזמן.

רובי אסא רכש את „ערגול פלדות" של משפחת זבינסקי

איש העסקים רובי אסא הגיע לסיכום עקרוני עם התעשיין אברהם זבינסקי לרכישת נכסי המפעל „ערגול פלדות" המייצר מוטות פלדה לבניין שבבעלותו בגדרה. היקף העסקה נאמד במיליוני דולרים.

אסא, שהקים את מפעל „רם תעשיות" באשדוד בשיתוף עם קבוצת משקיעים מאנגליה והוא הבעלים של חברת „שיראל" העוסקת ביבוא מוצרי פלדה לתעשיה, מסר כי בחודשים האחרונים חלה עליה של כ־40 אחוז בתפוקה ובמכירות של מפעל „רם תעשיות" וכי היקף המכירות השנתי של המפעל כ־50 מליון דולר.

עוד ציין אסא, כי בימים אלה התמנה מנכ"ל למפעל „רם" אורי יוליש, שכיהן כמנהל בכיר במפעלים של חברת העובדים בינים „בטר" ו„תיעוש".

ההסכם לרכישת „ערגול פלדות" נערך בין זבינסקי לאסא ללא שותפים נוספים ובימים הקרובים יועבר לבעליו החדשים.

נמשכת הפעילות הסלקטיבית

● נמשכת הפעילות השקטה במניות וענף כדי היקף מסחר נמוך ● מגמה סלקטיבית במחזור במניות הנבחרות בזירת המשתנים ● אי הבהירות במישור הפוליטי אינה מאפשרת ביום לשוק המניות להצביע על כיוון ברור ● נמשכת ההתעניינות בשורת מניות איכותיות ● רגיעה בצמודי הדולר והמשך ביקושים לבנקאיות ● אגרות החוב הצמודות למדד – מגמה עולה בלבד ● מתנתיהו לפשיץ – צפויה התאוששות בפעילות החברה

מאת ישראל וריבל

בשוק המניות נמשכה גם אתמול פעילות מקומית ושקטה תוך מחזורים נמוכים. הפעילות בבורסה מאופיינת כיום במצב שבו המשקיעים המצויים בפוזיציית השקעה סבירה במניות לא מגלים פעילות יזמית רחבה ומאידך משקיעים אחרים ממתינים לתוצאות הרכבת הממשלה. כאשר המו"מ הקואליציוני סובל מעליות וירידות ועדיין לא ברור מתי תקום ממשלה ואיזו ממשלה תהיה זו מעדיפים חלק מהמשקיעים לצפות להבהרות רבה יותר. מאידך כאשר נרשמים היצעים למניות המוגדרות מניות איכותיות מיד נמצאים משקיעים רב"ים אשר מוכנים לקנות לפעמים תוך ירידת שער קלה ביותר.

המסחר אתמול בשלב המרץ נפתח במגמה מעורבת עם נטיה לירידות שערים כאשר במניות בהן נרשמו ביקושים – סופקו הביקושים הללו ללא שינוי בשער ובמניות בהן נרשמו היצעים גרמו ההיצעים לירידות שערים חדות יחסית שבלטו במיוחד במניות שופרסל ב' שירדו ב־4% ואי.די.בי. פיתוח החזרה לישראל 1 שירדו כל אחת בשלושה אחוזים. בסיכום ירד מדד המניות, בשלב המרץ ב־1.19%. בשלב המסחר בזירת המשתנים השתפרה במקצת אווירת המסחר ובסיכום יום המסחר ירד המדד הקובע של המשתנים ב־0.73%. המניות הבולטות בשלב המשתנים היו פטרוכימיים – עליה של 2% במחזור 250.5 אלף ש"ח בים המלח – ללא שינוי במחזור 109 אלף ש"ח ודיסקונט השקעות ירידה של 1.75% במחזור 113 אלף ש"ח כמו כן עלו שערי מניות יואל ב־4.25%.

סך המחזור בשוק המניות היה 5.6 מיליון ש"ח כאשר ל־102 מניות נרשמה עליית שער ל־167 ירידת שער ו־150 מניות נותרו ללא שינוי.

במסגרת המסחר הרב צדדי המשיכו גם אתמול לבלוט ביקושים לשורת מניות שבהן מגלים עניין גופים שונים מזה תקופה ארוכה. כך לדוגמא נותקי ההיצע למניות שופרסל א' ללא שינוי תוך מחזור מלא. למניות מרכז הקבלנים בהן נרשמו בתקופה האחרונה תנודות שערים חדות נרשם אתמול שוב ביקוש גדול ושער נרשם קונים בלבד. גם למניות כן לטעינה נרשמו אתמול ביקושים גדולים ושערן נרשם קונים בלבד. מניות חברת עסיס שהרוכשים הורשים הודיעו על הצעת רכש במחיר הגבוה משמעותית ממחיר הבורסה גם בהן נרשמו קונים בלבד. כמו כן נרשמו גם אתמול ביקושים ערים למניות כבלים. לאופציות של חברת יואל נרשם אתמול היצע גדול והוא נותקו ללא שינוי ע"י מוסדי הבורסה וזאת על רקע ההתעודות המשמעותית במניות הצפס.

באגרות החוב הדולריות היתה אתמול מגמה מעורבת ואילו בשעריהן של מניות הבנקים שבהסדר כמעט ולא נרשמו שינויי שער. באגרות החוב הצמודות למדד נמשכו אתמול הביקושים אך הם סופקו בדרך כלל ללא שינויי שער.

התשואות באגרות הקמ"ם המשיכו גם אתמול במגמת העליה וזאת על רקע הריבית השקלית הגבוהה הקיימת במשק.

שינויי שער במניות

במניות הבאות נרשמו אתמול תנודות שערים חדות: ביטוח משנה אופציה 11.4%–, ציון 5 9.3%+, מאיר עזרא אופציה 7.9%+, כלל סחר אופציה 5.6%–, אסותא 8.2%–, יעבא 10%–, כלל 5 10%–, ניקס 5 5.8%–, רזכק מ' 7.9%+, טכנוסט 10%+, יצהר אופציה 26.1%+, קיס אופציה 6.1%–, פלגת 1 7.2%–, כבלים אופציה 11.3%+, לביש 5 10%–, פיוכטנגר 5 6.2%–, קנטשטיין 1 8.6%+, אקרשטיין 1 10%–, בלוס אופציה 6.2%–, נגב קרמיקה 6.2%+, נגב אופציה 11%+, קרגל אופציה 1 12.2%–, אגרין 1 5.3%–, מרכזית 6.8%–, חירון 1 10%+, קידן 1 6.1%–, מית 9.8%–.

מתנתיהו לפשיץ – האם שיא השפל מאחור?

מניות חברת הבניה מתנתיהו לפשיץ היו בין המניות ששערן נשחק בשנה האחרונה בצורה חדה ביותר וכשלב מסוים לפני ימים ספור הגיע שיעור הירידה הנומינלי בשערי מניות החברה ל־70% ומעלה. החל מהשבוע שעבר ניכרה מגמת התעניינות שבאה לידי ביטוי ברכישות מאסיביות ומתמידות לניירות הערך של החברה שהלכו ונבנו מדי יום. החברה היתה אחת החברות שמיצוי הפסדיה המצטברים היה גבוה מאד בשנים האחרונות וגרם לשחיקה חמורה בהונה העצמי. החברה סבלה ביותר מן מקשרים עסקיים שונים שהסבו לה הפסדים גבוהים, הן מהשפל העמוק בענף הבניה והן מהתחייבות בשטחים. הפרויקט הגדול ביותר כיום של החברה הוא בניית מלון סונסטה בים המלח שבו שותפה החברה ב־75% כאשר 25% הנותרים מוחזקים בידי מלונות ים סוף. בניית המלון עומדת לפני סיום והוא עומד לפתוח את שעריו לציבור בחודש ינואר 1989.

הביקושים למניות החברה באו מכיוונם של גופים מסויימים הטוענים שאחרי שמלון אביה סונסטה בטאבה יוחזר למצרים ייהפך מלון סונסטה בים המלח ל"הלום שבכתרה" של חברת מלונות ים סוף וכתוצאה ממדיניות שיווק אגרסיבית עשוי המלון הנ"ל להפוך רווחים גבוהים לבעלי מניותיו ובראשם מתנתיהו לפשיץ. כמו כן טענו אותם גורמים כי הירידה בשערי מניות לפשיץ היתה חריפה מדי. החברה יצאה בשנתיים האחרונות במספר הנפקות וזאת כדי למלא את קופתה המדולדלת ואותם מקורות מסרו גם כי בכוונתה לצאת בהנפקה נוספת. למרות האופטימיות שגילו אותם גורמים נמסרה שלשום הודעה לבורסה שבה נאמר כי מתנתיהו ליפשיץ מכר בבורסה ומחוץ לבורסה כ־165,000 מניות 1 שקל בשערים שבין 72.50 עד 87 נקודות ומניות 5 שקל בסך 400,000 שקל ע.נ. בשער 37.50 נקודות. מעניין יהיה לפיכך לראות איך תיסכנה מניות החברה להתנהג בתקופה הקרובה בבורסה.

שוק אגרות החוב המדדיות – עולים בלבד

בתקופה האחרונה אנו עדים לעליות בלתי פוסקות בשעריהן של אגרות החוב הצמודות למדד כאשר במקביל יורדות תשואותיהן לתשואות יורדות שאינן זכורות לבאי הבורסה מזה תקופה ארוכה ביותר. ישנן מספר סיבות לתופעה זו כגון חסר בסחורה עקב הנפקות במינון נמוך של בנק ישראל והציפיות לפיחות. בפיחותים האחרונים שהיו ביולי 1985 ובינואר 1987 היו לאחר הפיחות עליות שערים נאות בשוק אגרות החוב המדדיות שבסופו של דבר הסבו למשקיעים בהן פיצוי נדיב ביותר תמורת הפיחות. לפיכך נוטים כיום משקיעים רבים להשקיע באג"ח הנ"ל למרות תשואותיהן הירודות וקיים ספק רב אם לאחר הפיחות הקרוב הבא ימשיכו שערי אגרות החוב לעלות ואם אכן יזכו הפעם אגרות החוב את המשקיעים בהן. עליות השערים בשוק זה באות במיוחד לידי ביטוי במחירים גבוהים יותר ויותר של ההנפקות שמנפיק בנק ישראל באגרות החוב מסוג שגיא וגליל. בהנפקה האחרונה נסגר מחירן של אגרות השגיא בשער 106 ושל אגרות הגליל בשער 103. ראוי לציין כי מחירים אלה גבוהים יותר מאשר מחיריהן של אגרות החוב המקבילות בבורסה. לפעמים קשה להבין מדוע מעדיפים המשקיעים המוסדיים שהם הקונים הגדולים בהנפקות הללו והם הקובעים את השערים לרכוש דווקא אג"ח בהנפקה ולא במסחר השוטף בבורסה כאשר ישנם הבדלים משמעותיים בתשואות לטובת הבורסה וזו לכל הדעות גישה לא אחראית. ברור כי הסחורה שרוכשים המשקיעים המוסדיים ננעלת במחסנים עד הפדיון ולפעמים קיים חשש כי סחירותן של האג"ח הנ"ל תלך ותקטן ואפשר גם שלמשקיע הרוכש את האג"ח הללו שכיום הינן סחירות בתקווה שהוא יוכל למכור ולקנות מהן כמויות גדולות יחסית יתברר כי סחירותן של האג"ח הללו נפגמה. משקיעים גדולים אתם שוחחנו חיוו את דעתם כי על הבורסה להוסיף ולשכלל את שיטת המסחר באגרות החוב ולא לאפשר לטעות כמו זו שהיתה לאחר פרסום מדד חודש אוקטובר כאשר הבורסה פרסמה תשואות שגויות דבר שגרם הפסדים למשקיעים מסויימים ורווחים למשקיעים אחרים.

הודעות הבורסה

★ פרומדים – הודיעה על ביטול הנפקתה המתוכננת של אגרות חוב, בעקבות עליה בשיעור הריבית השורר כיום בשוק אגרות החוב.

★ כלל תעשיות – פרסמה תשקיף להנפקת אגרות חוב צמודות מדד בסך כ־27 מיליון ש"ח. הריבית על אגרות החוב תיקבע במכרז. מחיר המינימום יהיה 5.5 אחוזים לשנה.

★ אגאס – הודיעה כי מכרה את יתרת אחזקותיה ב„מוטפור" תמורת 360 אלף ש"ח. העיסקה בוצעה בשער 22,000 נקודות. החברה תובעת את גליה אלבין בבית המשפט המחוזי בת"א בגין ההפסד שנגרם לה כתוצאה מירידת ערך המניות בבורסה.

★ רשף – הודיעה על בקשה לפרוק על־ידי חברת „אלכהסווד" בגין חוב של כ־24 אלף ש"ח, שמועד פרעונו הגיע לפני ימים ספורים.

★ תעשבי הצפון – חברת „תעשבי הצפון מימון והנפקות בע"מ" הודיעה על מינוי מפרק לחברת האם שלה, אשר ערבה לאגרות החוב שהנפיקה. בנוסף לאגרות החוב מסר כי בידיו ערבויות נוספות בגין אגרות החוב הנ"ל.

★ אלקול, מתכת מזרע – הבורסה החליטה לפתוח בהליכים למחיקת ניירות הערך של החברה מן הרישום למסחר בבורסה. לפני המחיקה תינתן לנציגי החברות להעלות טענותיהם בפני דירקטוריון הבורסה – ובתנאי שהדבר יתבצע לפני סוף השנה.

שערי מטבע חוץ ביום 30.11.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5742	1.5938	1.5771	1.5968	1.5742	1.5940	1.5855
1 מארק גרמני	0.89	0.93	0.89	0.94	0.89	0.93	0.9084	0.9197	0.9100	0.9214	0.9083	0.9197	0.9139
1 לי"ש	2.85	2.98	2.86	3.00	2.86	2.99	1.9044	2.9104	2.9153	2.9517	2.9090	2.9456	2.9273
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2658	0.2691	0.2664	0.2697	0.2656	0.2690	0.2676
100 ינים יפאניים	1.27	1.33	1.27	1.33	1.26	1.33	1.2930	1.3091	1.2927	1.3088	1.2908	1.3070	1.3007
1 גולדן הולנדי	0.79	0.83	0.79	0.83	0.79	0.83	0.8056	0.8157	0.8061	0.8161	0.8050	0.8151	0.8103
1 פרנק שווייצרי	1.07	1.12	1.07	1.12	1.06	1.12	1.0864	1.0999	1.0857	1.0993	1.0841	1.0977	1.0922
1 כתר שודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2613	0.2646	0.2618	0.2651	0.2613	0.2646	0.2632
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2429	0.2460	0.2436	0.2466	0.2428	0.2458	0.2446
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2360	0.2390	0.2360	0.2390	0.2356	0.2386	0.2372
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.37	0.40	0.3857	0.3905	0.3864	0.3912	0.3856	0.3904	0.3885
1 דולר קנדי	1.30	1.36	1.30	1.36	1.30	1.36	1.3223	1.3388	1.3264	1.3430	1.3239	1.3406	1.3338
1 דולר אוסטרלי	1.31	1.44	1.33	1.43	1.34	1.44	1.3782	1.3954	1.3827	1.4000	1.3816	1.3990	1.3893
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.54	0.41	0.57	0.43	0.61	0.6852	0.6937	0.6864	0.6949	0.6848	0.6934	0.6903
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.45	0.42	0.44	0.4301	0.4355	0.4339	0.4393	0.4333	0.4388	0.4362
10 שילינגים אוסטריים	1.27	1.33	1.27	1.33	1.27	1.33	1.2895	1.3056	1.2942	1.3103	1.2905	1.3068	1.2991
1000 לירטות איטלקיות	1.20	1.27	1.21	1.28	1.21	1.29	1.2279	1.2432	1.2306	1.2460	1.2275	1.2429	1.2354
1 „סלי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8859	1.9094	1.8887	1.9123	—	—	1.8986
1 דינר ירדני	2.69	2.86	2.60	2.77	—	—	—	—	—	—	—	—	2.9649
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.0324
1 לירה מצרית	0.55	0.58	0.60	0.64	0.62	0.67	—	—	—	—	—	—	0.6659

שערי מניות

בנקים מסחריים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
שאינם בהסדר ההצמדה					
אגוד.ת. ש	66100	112	+1080	+1.5	+57.0
אידיבי ב'	— הפסקת מסחר —				
אידיבי בבא	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט ש"ה ב'	— הפסקת מסחר —				
טפחות 1	— לא נסחר —				
טפחות 5	— לא נסחר —				
המפקים מבב'	— הפסקת מסחר —				
כללי לא בהסדר 1	15750	192			-242
כלל ש"ה 7	— הפסקת מסחר —				
כלל ש"ה 11	— הפסקת מסחר —				
מימון וסחר 1	— הפסקת מסחר —				
מימון וסחר 5	— הפסקת מסחר —				
בהסדר הצמדה ל־89					
אידיבי מ"ר ל־89	146250	35.0	+250	+.3	+147
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר —				
אידיבי בבא ל־89	— לא נסחר —				
אוצר 1 ל־89	109050	8.0	+750	+.7	+398
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	186801*	4.0	+600	+.3	+252
* ביצוע חלקי 80.00%					
מזרחי ש' ל־89	60100	208	+80	+.1	+495
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	99340	140	+221	+.2	+615
הפועלים מ' ל־89	99750	8.0	-480	-.5	-8.0
כללי א' ל־89	254100	5.0	-800	-.3	-3.0
בל"ל סמוק ל־89	63050	430	+100	+.2	+645
בהסדר הצמדה ל־91					
אידיבי מ"ר ל־91	117508	354			-57.0
אוצר 1 ל־91	87811	140	+10		+276
דיסקונט ב' ל־91	150250	8.0	+49		+92.0
דיסקונט א' ל־91	149960	88.0			+102
מזרחי ש' ל־91	48310	256			-156
מזרחי מ' ל־91	48000		+185	+.4	+825
הפועלים ש' ל־91	79261	791			+445
הפועלים מ' ל־91	79458	168			+206
כללי א' ל־91	203600	3.0	+239	+.1	+198
בל"ל סמוק ל־91	50400	3017			-1520

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
ארגים 0.1	35650	26.0	-100	-.3	-30.0
לאומי משכנתא ש	10930	112	+130	+1.2	+45.0
לאומי משכנתא מ	10912	12.0	+200	+1.9	+26.0
כרמל 1	211				+1556
כרמל אופ א	110.5	18509	-4.5	-3.9	-34292
כרמל אגח ב	104.5	20300	+1.0	+1.0	+114625
פיתוח ומשכ' 1	2579	300	+30	+1.2	+100
משכן 1	4240	81.0	-100	-2.3	-81.0
בנק עצמאות 1	15500				
הבינלאומי למשכ'	7170	22.0	+170	+2.4	+17.0
טפחות מבב ש	26000				
טפחות רג ש	25500	18.0	-200	-.8	-31.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
החקלאות מבב א	— לא נסחר —				
החקלאות מבב ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	14835	13.0	+90	+.6	+18.0
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב 3	— לא נסחר —				
פת תעש בב 32	— לא נסחר —				
פת תעש בב 132	— לא נסחר —				
פת תעש בב ר	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד'	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	12884 תב		+42	+5.0	+24189
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	18900	26.0			
כלל ליסינג 0.5ב	18188	35.8	+180	+1.0	+15.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
איילון בטוח 1	88.0				+3600
אילון ביטוח 1	95.0	8150	+3.0	+3.3	+4150
אדיב 1	850*	173	+10	+1.2	+305
* ביצוע חלקי 58.00%					
בטוח משנה 1	299	200	-1	-.3	-209
בטוח משנה 5	150.0	1060			-1440
בטוח משנה אופ 2	148.0 תב	807	-19.0	-11.4	-807
בשנה	118.0		+1.5	+1.3	+10000
שה־אם	155.5	100	+1.0	+.7	+100
הדר 1	136.0	2000	-.5	-.4	-3000
הדר 5	127.0	1648			-1648
הדר אופ 2	360	1075	-10	-1.8	-1725
הפניקס 1	481				
הפניקס 5	5490		-110	-2.0	-200
המנורה־הראל 1	5099				
המשק־הראל 5	285	2000	+10	+3.7	+2000
כלל ביטוח 1	43.0	36318			-8318
כלל ביטוח אופ א	111.5	10000			-10000
כלל ביטוח אג"ח	756				
מנורה 1	698				
מגדל מ"ר 5	155.0	122	-15	-2.1	-225
סהר ביטוח 1	1220	4000	+4.5	+3.0	+4600
סקוריטס 1	118.5	150	+16	+1.3	+950
צור שמיר 1	1591	4000	-1.5	-1.3	-4000
ציון השקעות 1	50.0				-44.0
ציון השקעות 5	826 תב	232	+78	+9.3	+352

מסחר ושרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
מסחר					
אינטרגאס 1	586*	600	-14	-2.3	-365
* ביצוע חלקי 90.20%					
אינטרגאס 5	535	710			-610
מאיר עזרא 1	290	996			-1993
מאיר עזרא אופ 2	96.0 תב	908	+7.0	+7.9	+900
כלל סחר אופ ד	150.5 תב	7536	-9.0	-5.6	-14756
כלל סחר אגח 2	145.5	8500	+1.5	+1.0	+5500
קיוסקל 1.0	422	1222	+13	+3.2	+688
רשק 1	10800				
רשק 5	13650				
שופר־סל א' 0.02	1211	871			-871
שופר־סל אופ ד	4320	398	-150	-3.4	-512
שופר־סל אגח א	123.5	300	-.5	-.4	-300
שרותים					
אסותא 1	312 תב	1240	-28	-8.2	-2304
סופרת השקעה 1	284	14429	+7	+2.5	+13813
סופרת השקעה 5	150.0	9800	-4.0	-2.6	-4201
סופרת השקעה אופ	107.0	29274			-4274
סופרת השקעה אגח	108.5	4080	+.5	+.5	+1520
קיזר השקעה 1	575	4986	-4	-.7	-6240
קיזר השקעה 10	257	13600	-2	-.8	-5174
מחסני קרונה 1	940	181	-40	-4.1	-366
מחסני קרונה 5	700	1050	+19	+2.8	+1249
מלונות ושרותי תיירות					
גני הדר 1	89.0	14927	-3.5	-3.8	-23427
גני הדר אופ 1	33.9		-1.1	-3.1	-23556
מלונות דן 1	1170				
מלונות דן 5	808				-2.8
ומו האלמגו 0.1	7850*	14.0	+200	+2.6	+25.0
* ביצוע חלקי 73.60%					
מלונות ירדן 1.0	2300	60.0	+11	+.5	+57.0
ים סוף 1	215	2000			+5500
ים־סוף אופ 1	142.0	3715			-3715
מחשבים ושרותי מחשב					
ת.י.ל.ן. 1	105.5				
ת.י.ל.ן. אופ ב	27.9	9000	+.9	+3.3	+10000
ת.י.ל.ן. אגח א	112.5	6000	+.5	+.4	+6000
יעצ"א 1	4050*	160	-450	-10.0	-376
* ביצוע חלקי 50.00%					
מ.ק.ה. 1	1745				
מ.ק.ה. 5	648*	100	-72	-10.0	-282
* ביצוע חלקי 50.00%					
ביקוב 1	738		-3	-.4	-11.0
ביקוב 5	260 תב	100	-16	-5.8	-3050
ביקוב אופ 2	297	1156	-2	-.7	-1233
תים מחשבים 1	480				

מקרקעין ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
נדל"ן בינוי ופיתוח					
אזורים אופ 1	263	2302	-2	-.8	-2920
אזורים אגח 3	151.0	18403	+2.0	+1.3	+84248
איתן מלכה 1	53.0	923	+1.0	+1.9	+22077
איתן מלכה אופ	22.5	18750			-20185
אל־חב 1	329	4.0			-4.0
אפריקה 0.1	35390	29.0	-450	-1.3	-35.0
אפריקה אופ 5	12080	25.0			-24.0
אזרים 1	375	1245	-10	-2.6	-3285
אזרים 5	2525	19.0			+481
אזרים 5	2100	135			+365
בינוביץ 1	2060				
בינוביץ 5	1760	60.0	-37	-2.1	-60.0
דנקור 1	4920	80.0			-238
דורך 1	185.0				-267
דורך 5	116.0	300			+164
מר־לין 1	1080	188	-20	-1.8	-268
מר־לין אופ 2	220	6735			-6634
מר־לין אג"ח 1	81.0	150500	-1.5	-1.8	-247456
הפכוללה 1.0	— לא נסחר —				
הפכוללה 5.0	— לא נסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אופ 1	59.0	3694			+1304
כנ־ים 1	3821	267	-15	-4	-12.0
כנ־ים 5	3580	347	-50	-1.4	-577
השקעות ישוב אופ 2	112.0	28139	-2.0	-1.8	-21589
השקעות ישוב אופ	90.5	10885			-7570
השקעות ישוב אגח	105.0	2156			-2156
מבני תעשיה 1	58.0	11630	-1.5	-2.5	-11151
מבני תעשיה אופ 1	15.8	40000			+664
מבני תעשיה אגח א	111.0	24560			+25440
ישראל 1	4370	286	-50	-1.1	-336
ישראלום 1	1098	926			-298
ישרים 1	42745	85.0	+1645	+4.0	+151
כנף ביטוח 1	5680				-22.0
קוסמר 1	4150	7.0	-60	-1.4	-7.0
קוסמר 5	1326	183			-217
מ.ת.ב. 1.0	289	500			-500
מ.ת.ב. אופ 2	125.0	115			-315
מ.ת.ב. אגח א	137.0		-1.0	-.7	-6000
מטבדי עבדה 1.0	404	1990	-1	-.2	-1580
מישכאי 5	137.0	3830			-830
מישכאי אופ א	81.0	3500	+1.0	+1.3	+7250
נקיב 5	840				
ליפשיץ 1	91.5	54944			+6258
ליפשיץ 3	48.2	87000			+1428
ליפשיץ אופ 2	18.1	19894	+1	+6	+19614
ליפשיץ אופ 3	28.7	261883	-.2	-1.8	-211989
ליפשיץ אגח 1	87.0	50000			+49750
נאות אביב 0.5	1750	395	-40	-2.2	-395

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
גבס־אחזים 1	126.0	3150			+2150
גבס־אחזים 5	34.0				-3000
גבס־אחזים אגח	100.0	59636			-3432
כתר השקעות 1.0	328	2520			+300
מקף 1	1327				-20.0
רוגובין 1	195.0	2324	-10.0	-4.9	-9175
רוגובין 5	150.0	1043	-2.0	-1.5	-1043
רוגובין אופ 2	470*	59.0	-13	-2.7	-83.0
* ביצוע חלקי 59.80%					
רוגובין אגח א	141.0				
חקלאות					
מטעי הדר 0.1	2901		+71	+2.5	+91.0
מטעי הדר 0.5	2670		+80	+3.1	+87.0
מהדרין 1	4479	381	-10	-.2	-732
נכסי הדרים 1	1145	150	-10	-.9	-200
פריאר 5	2180	271	+49	+2.3	+271

תעשייה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
מזון ומבק					
דובק מב ש	1522	144	-28	-1.8	-214
דובק מב מ	1500 תב		+110	+7.9	+316
חגלכל 1	305	300	-1	-.3	-703
חגלכל 5	252				
חגלכל אגח 1	94.5				
טמפו בירה 1	22151				+45.0
טמפו בירה 5	17000	5.0			-3.0
יבגור 1	919				+6.0
יבגור א 5	491	260	-4	-.8	-260
יבגור אופ 2	85.0	1258	-30.0	-26.1	-1258
מן 1	112.0 תב		+5.5	+5.2	+14610
מן 5	104.0 תב		+5.0	+5.1	+5826
מכתשים 1	11770 תב	28.0	+1070	+10.0	+34.0
עסיס ב 5	242 תב		+12	+5.2	+103435
שלמה אבכל 1	1950	145			+90.0
שמן מבב א 5	548	160			-255
טקסטיל והלבשה					
ארגד 1	330	1670	-4	-1.2	-1966
ארגד אופ 2	85.0		+1.0	+1.2	+700
ארגד אגח 1	122.0				
אתים 1	251		-5	-2.0	-192
אופנת ברוד 1	100.0	1212	-4.0	-3.8	-579
אופנת ברוד 5	62.0		-1.0	-1.6	-1500
אופנת ברוד אופא	46.5	200	-.5	-1.1	-250
ארגמן רג ק	7650	50.0	-100	-1.3	-109
דלתא־גליל 0.1	811	900	-16	-1.9	-4973
דלתא־גליל 0.3	757	1020	-10	-1.3	-700
ויסלט 1	164.0	1000	+6.5	+4.1	+431
ויסלט 5	129.0	1100	+5.0	+4.0	+1100
מדיגון 1	4681	26.0	+150	+3.3	+13.0
ויקית 1	1300	74.0	-10	-.8	-314
ויקית 5	989		-1	-.1	-148
ויקית אופ ב	218	359	-2	-.9	-491
קרדיה 1	413		+3	+.7	+350
קרדיה 4	365				-6.0
ליבנת 1	— הפסקת מסחר —				
עים 1.0	190.0	856			-856
עים 5.0	95.0	1141			+3551
עים אופ 2	46.0*	1507	-3.0	-6.1	-1993
* ביצוע חלקי 75.30%					
עים אגח 1	105.5				
עמק 1.0	108.0	1888			+3112
עמק אופ 1	27.5				+19844
פלגת א 1	323 תב	625	-25	-7.2	-325
פרנגר 1	750	2500			-2500
פרנגר אג"ח א'	86.5	12100			+5108
ביגוד־סבריגה	2189	100	+9	+4	+190
תפס והדרין 1.0	3880	800	-55	-1.4	-1513
מתכת ומוצריה					
אורדן 1	2320	200	+10	+4	+129
אורדן 5	2055				
אלקוית 1	5903				
אלקוית 5	6170				
כבלים 1	400	19024	+12	+3.1	+17814
כבלים אופ 1	83.5 תב	81175	+8.5	+11.3	+136772
כבלים אג"ח־אופ'	113.0	44402	+2.0	+1.8	+119503
כבלים אגח א	113.0	36678	+1.0	+.9	+121125
כבלים אג"ח מר ב	94.5	50937	+2.0	+2.2	+35325
התכור 1.0	320	250			-250
התכור 5.0	150.0				
דיסה 1	1550				
דיסה 5	926				
עשבאמת מח 5	1917	250	-35	-1.8	-250
כבלי ציון 1.0	2490	388			-55.0
כבלי ציון 5.0	1461	919	+6	+4	+896
מתכת קרטר 1	99.0	4085	+3.0	+3.1	+2585
מתכת קרטר 5	53.0	6000	-2.0	-3.6	-6800
נחושתן 0.1	26900	14.0	-400	-1.5	-10.0
נחושתן 0.5	7100	35.0	+100	+1.4	+25.0
פסי פלדה 1	1292	650			+1080
קינג 1	318	353			+253
קינג 5	196.5	200	+1.5	+.8	+300
קליל 1	3045	250			-252
קליל 5	2545	259			-287
קליל אופ	1350	500			+150
קליל אגח	145.5	599			-1401
לביש 1	370	1050			+830
לביש 5	251 תב	750	-28	-10.0	-900
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה					
אלבים 3.0	309500	20.0	-5500	-1.7	-28.0
אלקו 0.25	8150	254			-257
אלקטרה 0.1	2350	535	-10	-.4	-770
אלקטרה א 0.5	1720	1724	-30	-1.7	-2057

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אלקטרה צרכ 5	1295	2811	-15	-1.1	-1870
אלקטרה אגח 3	174.5	9010	+2.5	+1.5	+10019
אריק 0.02	13000	123	-300	-2.3	-80.0
כלל אלקט אופ א	675	3596	-5	-.7	-2849
כלל אלק אגח 1	117.5	10000	-1.5	-1.3	-36008
מפקטוריקס 1	980	590			-90.0
מפקטוריקס 5	778	377	-2	-.3	-477
פריבנגר 1	441	300	+20	+4.8	+1500
פריבנגר 5	304 תב	2950	-20	-6.2	-3310
ציקלון 1	2000	123	-40	-2.0	-73.0
ציקלון 5	1515	69.0	-30	-1.9	-219
קנטשטיין 1	2520 תב	50.0	+200	+8.6	+50.0
ת.א.ת. 1	549	1000	-11	-2.0	-1735
ת.א.ת. 5	276	4102			+1277
תראה 1	635	1004	+15	+2.4	+404
מוצרי בניה					
א.פ.כללבנין 1	148.5	10199	-2.5	-1.7	-13199
אי.פ.בנין אופ א	494	203			-203
אי.פ.בנין אופ ב	40.4	3243			-3573
אי.פ.בנין אגח א	149.5	1300	-1.0	-.7	-1300
אי.פ.בנין אגח ב	100.0	57000			-7000
אקרשטיין 1	404 תב	1275	-45	-10.0	-1275
אקרשטיין 5	234				
אקרשטיין אופ א	258				
אקרשטיין אג"ח 1	142.5	5000	+1.0	+.7	+5000
האחים בלום 1	58.5	231	+2.5	+4.5	+1231
אחים בלום אופ	25.9		-1.7	-6.2	-21326
מוזאיקה 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה 5	1950				-20.0
נגב קרמיקה 1	223 תב	4866	+13	+6.2	+6666
נגב קרמיקה אופ	65.5	6030	+6.5	+11.0	+8983
כימיה, גומי ופלסטיק					
אבן 5	1865	2437	-30	-1.6	-4143
אבן אופ 2	396	9700			+7660
אבן אג"ח א'	99.0	2000	-1.0	-1.0	-18195
גל תעשיות 1	226	1520	+5	+2.3	+3480
גל תעשיות 5	156.0				-100
גל תעשיות אופ	28.0	6000			-9657
גל תעשיות אגח 1	93.5	10000	+1.0	+1.1	+6000
רשנים 0.1	2890	346	-150	-4.9	-749
רשנים 0.5	1505	182	-15	-1.0	-83.0
ליפסקי 1.0	2465	130	+15	+6	+27.0
מקבינה 1	728		-16	-2.3	-470
מקבינה 5	494		-2	-.4	-500
מגן 1	3700				
מגן 5	3000	146	+90	+3.1	+220
פרקלאס 1	547	3500	-8	-1.4	-6905
פרקלאס אופ 1	123.0	7100	-6.0	-4.7	-24492
קים 1	6349	215	-150	-2.3	-461
קים אופ 2	4130	174			-24.0
קים אגח 1	132.0	6913	-5.0	-3.6	-6913
תא"צ 5	5200	263			-63.0
פרוכאזרם 10.0	1229	3303			-1801
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
כתר 1	92.0	7456	-.5	-.5	-3456
הפרוז 1	5221	7.0	+1		+1.0
הפרוז 5	4550	8.0	+50	+1.1	+8.0
יאה 1	— הפסקת מסחר —				
לבדי אשקלון 1.	527	443	-6	-1.3	-257
מלקם ב 0.5	21000 תב	5.0	-1700	-7.5	-10.0
קיזל 1	420	3500	-10	-2.3	-4000
קיזל אופ 1	133.0 תב	7579	-18.5	-12.2	-9978
קיזל אופ 2	64.0	12254	-1.0	-1.5	-11254
קיזל אג"ח להמרא	100.5	82792			-17392
רים 1	180.0				-2.0
רים 4	81.5	500			-500
תעל ב 2	12000	29.0	-49	-4	-53.0
תעשיות שונות					
אגרין 1	160.0 תב	1404	-4.0	-5.3	-2904
אגרין 5	84.0	1000			-2500
המישה יזד 1	1470				
ה.ג.פולק 1	791	150			+54.0
ה.ג.פולק 5	787		-35	-4.3	-600
השקעות תעשיה					
מרכזית ב 0.1	8190 תב	211	-600	-6.8	-582
עץ כבי 1.0	— לא נסחר —				
כלל תעש אופ ד	87.0	9699	+4.0	+4.8	+15571
כלל תעש אגח 6	122.5	1210			-1210

חברות להשקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
השקעה ואחזקות					
אתניק ס	2750				+75.0
אידיבי פית אופא	3090	266	+15	+.5	+86.0
אידיבי פית אגחא	116.5	6600			-6600
אלגד 1	960				
גחלת השקעות 1	913				
גחלת אופ א	640				
גחלת אגח 1	118.0	10000	+1.5	+1.3	+33000
דנבאר 1	450	10.0			+1205
דנבאר 5	330				+752
חברה לישראל 5	3140*	212	-30	-.9	-44.0
* ביצוע חלקי 85.40%					
הלפמן 0.1	15000				
הלפמן ש 1.0	15500	10.0	-50	-.3	-10.0
הלפמן א 0.5	17000*	19.0	+500	+3.0	+19.0
* ביצוע חלקי 92.30%					
השק דיסק אופ	1220	2474	-10	-.8	-8840
השק דיסק אגח א	121.5	50000			+40000
השק כחדה 10	42000	27.0	-1000	-2.3	-27.0
חרות 1	1284 תב	38.0	+117	+10.0	+268
חרות 5	540	100	-11	-2.0	-862
יעשר 1	1140	1.0			-1.0
יעשר 5	740*	160	+41	+5.9	+385
* ביצוע חלקי 49.60%					

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
יצוא ש	10600	19.0	+100	+1.0	+9.0
ירדן א 0.1	1291	769	-10	-.8	-279
ישום 1	28.0 תב	8000	-3.1	-10.0	-8000
ישקו אגח־אופ 1	52.0	1900	-2.0	-3.7	-6900
כלל ישראל 50.0	623 תב	1400	+30	+5.1	+4166
מגור 1	258		-6	-2.3	-425
מגור 5	193.5				
מגור א 5	143.0	6000	+2.0	+1.4	+6000
מגור פיתוח 1	197.0				-511
פז השק ש	3040 תב	990	-200	-6.2	-1705
פכה א' 1	4376	65.0	-1		-84.0
פכה 5	3639				-2.0
פריון ב 0.2	9968	20.0	-250	-2.4	-162
קרדן 1	77.0 תב	17343	-5.0	-6.1	-13343
קרדן 5	41.0	6100	-2.0	-4.7	-11100
קרדן אופ 2	27.2	45806	+3	+1.1	+34932
קרדן אגח 1	118.0	10800	-5	-4	-38500

נסחרות במסח"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
בזית ב	293	2400	-32	-.8	-2460

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
דלק חיפושים 1.0	1865	50.0	-55	-2.9	-80.0
דלק חיפושים 5.0	890	345	-38	-4.1	-370
פז חיפושי נפט	24000	49.0			-9.0
י.ר.א.ל. אופ 2	113.5	33838			-30534
ת.ג.ח. 1.0	3700 תב	199	+199	+5.7	+200
ת.ג.ח. 5.0	2162	638	-50	-2.3	-1060
נפטא ש	336	3131	+16	+5.0	+3501

רשימה מקבילה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
שרותים					
הראל קרדנה 1	— הפסקת מסחר —				
י.ט.ס.ל. 1	245	1000	-1	-4	-800
קומפורטים 1	706	71.0	-1	-.1	-549
קומפורטים 5	185.0	50.0			+50.0
אדרו 1	679				
חבל 1	— הפסקת מסחר —				
מלונאות ושרותי תיירות					
תיירות ישראלית 1	16.0 תב	2000	+2.0	+8.3	+2000
כנס 1	500	15.0			-92.0
מחשב ושרותי מחשב					
איכות 1	114.0*	684	+3.5	+3.2	+410
* ביצוע חלקי 71.80%					
הפה בייקן 1	311	930	-11	-3.4	-920
דקון אופ 1	351	558			+150
כלל מחשבים 1.0	2300 תב	25.0	+180	+8.5	+32.0
משוב 1	63.0 תב	11817	-4.0	-6.0	-9317
רשף 1	81.0	2578	+1.0	+1.3	+685
נדל"ן בינוי ופתוח					
אחוזות 1	— לא נסחר —				
בר־יוסף בת 1.0	1539	133	+45	+3.0	+350
דורסי 1.0	— הפסקת מסחר —				
דורסי 5.0	— הפסקת מסחר —				
דר־שטיין 1	147.0		+1.5	+1.0	+3150
דר־שטיין 5	69.5*	2700	-7.5	-9.7	-6219
* ביצוע חלקי 65.00%					
עזר 5.0	1141	856			+54.0
קרונה 1	1970 תב	100	-120	-5.7	-200
קרונה 5	943		-20	-2.1	-1000
רסקו בנתר	— לא נסחר —				
רסקו רג	— לא נסחר —				
מזון ומבק					
אבאב 1	715	100			-57.0
גולדפרסט 1	181.0	200	+14.5	+8.7	+395
גולדפרסט 5	101.0	147	-5.0	-4.7	-147
בשרות במגור 1.	399				
בשרות במגור 5.	127.5	100	-6.5	-4.9	-180
גופר 1	30.8	2600	+1.4	+4.8	+2530
גופר אופ 1	20.5	6000	-.2	-1.0	-679
טקסטיל והלבשה					
דנדגה 1	172.0	180			-180
גקר 0.1	1399				
גקר 0.5	538	30.0	-10	-1.8	-50.0
פוליגון א 0.5	2790 תב	30.0	+210	+8.1	+450
מתכת ומוצריה					
אלינאב 1	64.5	2000			-613
אופטנג 5.0	— לא נסחר —				
בתרום 1.0	— לא נסחר —				

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
משאבות סלע 1	49.5				
מתכת סרים 1	— הפסקת מסחר —				
שלדות 5.0	929 תב	57.0	+50	+5.7	+97.0
מוצרי בניה					
אלקיל 1	— הפסקת מסחר —				
אלקיל אופ 2	— הפסקת מסחר —				
בר־כון 1	2355	260			-125
בר־כון 5	1737	1830	-12	-.7	-2565
בר־כון אופ' 2	1007	2090			-1210
פרומאבטבס 1.0	5500	14.0	+232	+4.4	+14.0
פרומאבטבס 5.0	2379	300			-200
כ.ה.ב. 1	— הפסקת מסחר —				
מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק					
אלון־כען 1	155.0	3024	+3.0	+2.0	+1186
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
דקסטר 1	1750 תב	29.0	-195	-10.0	-29.0
נקו 1	5305	30.0	+150	+2.9	+49.0
ת.ג.ל. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ג.ל. 5.0	— הפסקת מסחר —				
תרז א' 5	4950	32.0	-49	-1.0	-32.0
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
אודרע פרנט 1	385				
ת.ב.ו. 1.0	5200	156	-100	-1.9	-37.0
סקאנריה 1	1700	36.0	-35	-2.0	-36.0
תעשיות שונות					
גולן 1	193.0		-2.0	-1.0	-2057
דלפמן 1	138.0	2000			-2000
פז־חן 1	279	1645	-7	-2.4	-1645
השקעה בתעשיה					
כלל פיתוח 1	110.0 תב	3000	+8.0	+7.8	+3727
חברות השקעה					
אלקטרה 1	— הפסקת מסחר —				
איתים 1	233				
איתים אופ 1	25.0				
אביזר כב' 1	255 תב	250	-14	-5.2	-250
אפיק 1	360	1500	-10	-2.7	-2450
אפיק 5	270	3417	+10	+3.8	+1631
בנין השק ב 5	8899	16.0	-1		-6.8
לבדש 1	— הפסקת מסחר —				
לבדש 5	— הפסקת מסחר —				
עת השקעות 1	— לא נסחר —				
עת השקעות 5	— לא נסחר —				
חיפושי נפט					
פרויל ב 0.03	2789	24.0	-10	-4	-24.0

משתנים

הבינלאומי	3	5253	5175	.50	1200.0
פיבי	1	6332	6284	-1.75	646.0
הסנה	20	81.50	84.50	-6.86	121353.0
שלמה	1	740	740	.00	3206.0
כלל סחר	1	220	222	-.90	6651.0
שופר־סל ב'	2	1036	1010	-1.52	1490.0
דלק ב'		2434	2434	-1.50	3323.0
אפריקה 1		33806	33806	.00	46.0
אחרים	3	511	511	-3.58	6288.0
נכסים־בנין	2	2676	2704	-2.51	800.0
חבר השקע	1	463	463	-1.28	7109.0
חברה כללית	2	271	272	-1.45	19100.0
כלל בדל"ן	1	546	546	-1.27	3144.0
עלית	2	15064	14802	.75	92.0
שלמה ב'		246	246	-3.91	2662.0
קונצרטוס		2164	2164	.00	450.0
כלל תעש אל	7	2549	2524	.99	6879.0
אלרון	5	185397	185862	-.25	54.0
מבע	4	9151	9197	-.50	1100.0
ים המלח	8	1828	1828	.00	12531.0
פטרוכימים	23	434	425	2.12	106843.0
בנין תרדה	1	235354	231806	-.50	15.0
כלל תעשיות	12	130.50	130.50	-1.14	98517.0
אידיבי פתי	11	6802	6665	-1.00	1623.0
אלרן		717	717	-.97	1000.0
חברה לישראל	9	3892	3823	-1.24	3650.0
פועלי השקע		704	704	.00	1213.0
דיסקהשקע	13	2399	2399	-1.76	8039.0
כלל ישר"ס	6	737	741	-1.21	16442.0
יואל	12	406	389	4.37	69374.0

هكذا في الأصل

העונש על הריגת ערבי בירייה: 4 חודשי מאסר בשירות הציבור

השופט קבע שברוורמן נמצא בסכנה ממשית לחייו ולחיי אשתו

(ע). – מאיר ברוורמן בן 68 מרמת־גן, שהורשע בגרימת מוות ברשלנות של צעיר ערבי מעורער בנפשו, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים לארבעה חודשי מאסר בפועל, שאותם ירצה בעבודות שירות לתועלת הציבור. כן נגזרו עליו שנת מאסר על־תנאי ו־6,000 ש"ח קנס.

בליל יום הכיפורים בשנת 1985 החנה ברוורמן את מכוניתו במרכז ירושלים, וחיכה לאשתו שירדה לקנות כעכים. לפתע ניגש לחלון המכונית צעיר ערבי, מעורער בנפשו, בשם חסן עלי משהור, וברוורמן ביקש ממנו להסתלק. אבל הצעיר המשיך להתגרות בו. ברוורמן הוציא מתחת למושב את אקדחו שברשיון וירה יריה באוויר. הצעיר לא הרפה ממנו, ואז ירה בראשו יריה שניה.

ברוורמן הואשם בכתב־האישום המקורי בהריגה, אך בעקבות עסקת טיעון הומר סעיף האישום לגרימת מוות ברשלנות, עבירה שעונש המאסר המרבי עליה הוא שלוש שנות מאסר.

השופט עזרא הדיה, שהחליט להקל בעונשו של ברוורמן, כתב שפרשה זו שונה מכל המקרים האחרים של גרימת מותם של ערבים על־ידי יהודים, שאירעו בזמן האחרון. "ברוורמן, שנשאר יושב במכונית, מצא עצמו במעין מלכודת בסביבה עוינת אל מול המנוח המאיים והתוקפני המתקרב אליו. אין ספק ואף סביר, שבשל התנהגותו זו חש ברוורמן והאמין כי הוא מצוי בסכנה ממשית ומוחשית של פגיעה בו ובאשתו", אמר השופט בגזר הדין.

השופט קבע, כי בנסיבות המקרה, היתה הירייה מוצדקת ומותרת. "המנוח קיפח את חייו בלי שהאשם התכוון כלל לפגוע בו ולא כל שכן לגרום למותו", אמר השופט. ברוורמן הודה, כי ירה את הכדור השני בחוסר זהירות ועליו להיענש. "יש לזכור אותם מקרים, שאירעו באותה תקופה של דקירת יהודים על־ידי ערבים", אמר השופט. הוא ציין, "כי אינו יכול לעשות היום חשבון נוקב וקפדני עם הנאשם שלא כיוון את האקדח במדויק, משום שפעל במצב של חרדה, מצוקה, לחץ והתרגשות". השופט הדיה דחה את טענת התובע עו"ד גדעון נחום, שברוורמן גילה התנהגות הגובלת ברשלנות פושעת.

ספינה פניקית ראשונה בעולם

ירכתיים בני אלפיים

ירכתי הספינה הפניקית שהתגלתה במעגן מיכאל

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

משלחת ארכיאולוגים ימיים מסיימת בימים אלה עונת החפירה הראשונה ליד מעגן מיכאל באתר, שבו התגלתה ספינה עתיקה ואשר קרוב לוודאי היא הספינה הפניקית הראשונה שנחשפה בעולם.

שרידי הספינה, שהיו קבורים תחת שכבת חול עבה במים רדודים, התגלו לפני כשלוש שנים באקראי על ידי אמי אשל, חבר הקיבוץ. לאחר חפירה נסיונית קבע אז מפקח עתיקות־הים שלי וקסמן, כי זמנה של הספינה היא המאה החמישית לפנה"ס, דהיינו התקופה הפרסית־פניקית. אם הנחה זו תתאמת לאחר עיבוד חומר הממצאים בתום עונת החפירה הנוכחית, תהווה התגלית מפנה בחקר הספנות הפניקית, אשר עד־כה יודעים עליה מעט מאד.

את החפירה מנהל ד"ר אלישע לינדר מאוניברסיטת חיפה, ובראש צוות הצוללים בים עומד ג'יי רוסלוף, מומחה למבנה כלי שייט עתיקים ושחזורם. במהלך החפירה הסתבר, כי גוף הספינה השתמר במצב מצויין. כן התגלו כלי חרס רבים, המאפשרים לחוקרים לקבוע את תאריך הספינה. החוקרים מצאו את בסיס החרטום ואת הירכתיים של הספינה, שאורכה 10 מטר. בין אותר תא הצוות נמצאו כלי חרס, שרמת עיצובם האמנותי גבוהה, וביניהם כלים מיניאטוריים, שעשויים היו לשמש לטכסי פולחן של יורדי הים, וחפצי נוי וכלי עבודה של חרש הספינה.

החפירה תסתיים רק אחרי עונת חפירה נוספת, ובכל פעם יהיה צורך לכסות מחדש את האתר להגנה מפני פורענות טבע ואדם.

2,000 נושאים את נגיף האיידס בישראל – ואינם יודעים על כך

בעשר השנים הקרובות צפויים 3,000 עד 5,000 איש ללקות במחלה
היום יחולקו חומר הסברה וקונדומים במסגרת יום האיידס הבין־לאומי

(ע). – גישות שמרניות, מדיניות של "שב ואל תעשה" והתעלמויות מנושא ההסברה, אלה הן חלק מהאשמות שהטיחו אנשי הוועד למלחמה באיידס במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב לקראת יום האיידס הבין־לאומי החל היום.

חברי הוועד שלומי פטיה ומיכה ואן דייק הגיעו, כי על רקע התמורה הצפויה בהתפשטות המחלה בשנים הקרובות, יש מקום לצאת למלחמת הסברה רחבת היקף בקרב קבוצות סיכון ובני נוער. ראשי הוועד קובעים, כי מערכת ההסברה הנוכחית של משרד הבריאות לוקה בחוסר.

לדבריהם, דווקא בני הנוער וקבוצות סיכון של ההומוסקסואלים והנרקומנים אינם פונים לייעוץ ולבדיקות. לדבריהם 2,000 איש בישראל נושאים את הנגיף (הנשאים), אך אינם יודעים זאת כלל.

נציגי משרד הבריאות שהשתתפו במסיבת העיתונאים – ד"ר פול סלייטר, מנהל המחלקה האפידמיולוגית במשרד הבריאות וד"ר עמיקם אלליק, מנהל המחלקה לחינוך לבריאות בקופת החולים – ציינו כי במשרד הבריאות קיים מחסור אדיר בתקציב למימון מערכת ההסברה. למרות זאת, נעשית עבודת הסברה מקיפה בשיתוף משרד החינוך והארגונים הוולונטאריים.

ראשי משרד הבריאות ציינו, כי מדיניות הפאניקה גוררת חרדה ופחד, ומשתקת את הציבור. על פי דיווחים מחו"ל, יש לקיים מערכת הסברה מאוזנת, ולא להרגיע את הציבור בנתונים מבהילים. עם זאת ציין ד"ר סלייטר, כי בישראל נמנים רוב נושאי הנגיף עם קבוצות הסיכון המוכרות – 33 אחוז הומוסקסואלים, 16 נרקומנים ו־26 אחוז חולי המופיליה ואנשים שקיבלו עירוי דם.

"יש להתכונן לכך שבתוך חמש עד עשר שנים יהיו בין 3,000 ל־5,000 חולים, מאחר ותקופת הדגירה של הנגיף נמשכת כמה שנים", נאמר במסיבת העיתונאים. בישראל יש כ־4,000 נושאי נגיף שיחלו בשנים הקרובות, והשנה יהיו בין 100 ל־200 מקרים. עוד ציין, כי גם בעולם צפויים עדים לעלייה בשכיחות המחלה.

עלות חולה איידס מגיעה ל־150,000 דולאר. מאחר ואין תרופה או חיסון, חייבים להשקיע את מירב המאמצים במניעת המחלה.

במסגרת יום האיידס הבין־לאומי יחולק חומר הסברה בכל התחנות לבריאות המשפחה. בשלוש האוניברסיטאות הגדולות יושמעו הרצאות בנושא, ובכיכר דיזנגוף יוצב דוכן הסברה ויחולקו קונדומים חינם.

מרדכי אוזילבסקי – מזכיר תנועת המושבים

מאת דוד מרשיוב, סופר "דבר"

מזכירות תנועת המושבים בחרה אמש במרדכי (מרה) אוזילבסקי כמזכיר תנועת המושבים במקומו של גדליה גל, שנבחר לכנסת ה־12.

אוזילבסקי הוא ממייסדי מושב לכיש והוא עצמו יליד מושב בצרון. הוא שירת בתנועת המושבים בתחילה כראש אגף המשק ולאחר מכן שימש בתפקיד סגן מזכיר התנועה וראש אגף החברה.

הצנזורה תנמק איסור הקרנת 'הפיתוי האחרון'

(ע). – בג"ץ הוציא אתמול צו על תנאי, המורה למועצה לביקורת סרטים ומחזות (הצנזורה) לנמק תוך 21 יום מדוע לא תבטל את האיסור על הקרנתו של הסרט 'הפיתוי האחרון של ישו' בישראל.

הצו הוצא בעתירתם של מפיקת הסרט 'אולפני יוניברסל' וחברת 'גולן גלובוס', שהיא בעלת זכויות ההפצה של הסרט בישראל. באמצעות עו"ד רם פרי טוענים מפיקי הסרט ומפיציו, כי על בג"ץ להתערב בהחלטת הצנזורה ולהתיר אותו להקרנה מיידית, משום שאיננו פוגע בנוצרים או בערכי הדת הנוצרית.

העותרים טוענים, כי הסרט מוקרן ברוב מדינות העולם, לרבות מדינות שמהוות את מרכזי העולם הנוצרי כגון העיר רומא. "הסרט אינו מהווה סכנה כלשהי לסדר הציבורי או לכל השקפה דתית ואינו בעייתי במהותו, משום שאין בו מסר המכוון להלהטת יצרים. גם המבקרים, שביקרו אותו לאחר הקרנתו, לא חשבו שהוא משמיץ ופוגע בדת הנוצרית ובערכיה", אומרים העותרים.

בג"ץ קבע בעבר בעתירות קודמות, שרק אם ישנה סכנה ברורה לפגיעה במוסר, קיים צידוק לפגיעה בחופש הביטוי על ידי פסילתו להקרנה. השופטת שולמית וולנשטיין, שהוציאה את הצו, הורתה לנציג היועץ המשפטי להגיב על הטענות הכלולות בעתירה.

עובדת מצטיינת עותרת נגד פיטוריה מבי"ח בגלל 'תפקוד לקוי'

(ע). – מנהלת מנגנון כחודאים בבית־החולים הממשלתי בנהריה, פולה פורת, טוענת בעתירה לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, כי פוטרה מעבודתה משיקולים זרים והדף היותה עובדת מצטיינת. טרם הוגשה תגובת משרד הבריאות.

שופטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה, אילנה קציר, תדון היום בבקשה למתן צו מניעה לביטול מכתב הפיטורין, ששיגר מנכ"ל משרד הבריאות לעותרת. במכתב הפיטורין, קובע המנכ"ל, כי הוחלט על פיטוריה של מנהלת המנגנון מעבודתה "מטעמים של אי־התאמה ותפקוד לקוי".

בפנייה לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה טוענת מנהלת המנגנון, כי משרד הבריאות פעל מתוך נקמנות וקנטרנות, שמלווה בלחץ מצד ועד העובדים בבית החולים. התובעת טוענת, כי העילה לפיטוריה "מצוצה מן האצבע". התובעת טוענת, כי במהלך שירותה במשרד הבריאות הוענק לה התואר של 'עובדת מצטיינת', דבר שאינו מתיישב עם הגדרת מנכ"ל משרד הבריאות בדבר "תפקוד לקוי".

הנשיא העולמי של המועצות למניעת תאונות מבקר בארץ:

חצי מיליון נהרגים בעולם בתאונות בשנה

(ע). – כחצי מיליון בני אדם נהרגים מדי שנה בתאונות דרכים ברחבי העולם – 10 אחוזים מהם ילדים – וכ־20 מיליון נפצעים – כך מסר אתמול הנשיא העולמי של המועצות הלאומיות למניעת תאונות, פרופ' ליאון נילס, המבקר בישראל כאורח לשכת התיירות, חברת 'אל־על' והמועצה הלאומית למניעת תאונות.

פרופ' נילס הגיע לישראל במסגרת הפעולות לקידום תנועת התיירות לישראל. לדברי האורח, המשמש פרופסור להנדסה אזרחית באוניברסיטת לוקסמבורג, מחקר שנעשה במשך כ־30 שנה הביא למסקנות, שאכיפת החוק וחינוך אינם מספיקים. לדבריו, יש להתחיל את החינוך לנהיגה נכונה בגיל צעיר מאוד, שכן הרגלים שמושרשים בגיל הרך, נותרים לכל החיים.

נושא חשוב נוסף הוא תכנון הדרכים, בעיקר בערים. לדעתו של נילס, דרכים סלולות כהלכה וללא נקודות 'מתות', שבהן הנהג מתקשה לראות את התמונה הכוללת בכביש, יפחיתו את שיעור תאונות הדרכים.

מושב שדמות דבורה נלחם במעקלי רכושו

החברים עיכבו את המעקלים בוויכוח וסילקו את הרכוש

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

תוכניתם של מעקלי חברת העיקולים 'שירותי אשראי', שבאו אתמול בבוקר למושב שדמות דבורה שבגליל התחתון כדי לעקל את הציוד המשרדי של המושב, שובשה על־ידי חברי המושב, לאחר שהחברים מנעו את כניסת המעקלים למזכירות המושב ומיהרו להעלים את הציוד המשרדי, שהיה אמור להיות מעוקל, תוך כדי ויכוח עם המעקלים.

בשעות הבוקר הגיעו המעקלים למושב. אנשי שדמות דבורה החלו לנהל עם המעקלים מו"מ והסבירו להם, כי אם יילקח הציוד המשרדי מהמזכירות, לא יוכל המושב לתפקד. המושבניקים מנעו מהמעקלים להיכנס לבנין המזכירות.

בלית ברירה עזבו המעקלים את המושב, לאחר שהבינו כי אין ביכולתם להתמודד עם אנשי המושב. הם הודיעו לאנשי שדמות דבורה, כי בפעם הבאה יבואו לא רק מצויידים בצו בית משפט, כפי שהיה אתמול, אלא גם בליווי משטרתי.

נודע, כי מושב שדמות דבורה חייב לבנקים ולנושים אחרים כ־12 מיליון ש"ח וקרוב ל־100,000 ש"ח לחברת 'שירותי אשראי'. ערכו של הציוד, שעמד להיות מעוקל אתמול, מגיע לכ־10,000 ש"ח.

חברי המושב חוששים, כי בפעם הבאה יבקשו המעקלים לעקל רכוש פרטי בבתיהם, ולפיכך רשמו את רכושם האישי – כמו מכוניות, טרקטורים, טלוויזיות וכדומה – על שמות קרובי משפחה מהארץ ומחו"ל והבנק יקשו על עיקולם.

משלוח ראשון של פרי הדר מרצועת עזה לשוק האירופי

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

משלוח ראשון של פרי הדר מרצועת עזה למדינות השוק האירופי המשותף יצא אתמול לנמל אשדוד. השנה צפוי ברצועה יבול של 129,000 טונות הדרים, ורובם מיועדים למדינות ערב ולמזרח אירופה.

המשלוח הראשון כלל 1,200 טונות אשכוליות, שיצאו לאירופה על אוניה 'איריס'. המשאיות, שהביאו את הפרי מעזה, עברו בדיקות במשק קפדניות, ובין היתר רוקנו הגלגלים הרזרביים שלהם מהאוויר. הפרי עבר בדיקות טיב קפדניות בבתי האריזה ברצועה.

מכלי הקרטון, שבהם ארוז הפרי, נושאים את השם המסחרי 'גאזה סוף', והיצרן הרשום עליהם הוא 'איחוד יצואני ההדרים עזה'. במקום הסימון 'פרודוקט אוף ישראל', המופיע על מכלי הפרי של המועצה הישראלית לשיווק פרי הדר, מופיע על המכלים מעזה 'פרודוקט אוף גאזה'.

עד כה היה יוצא פרי הדר מנמל אשדוד מיועד רק לארצות מזרח אירופה. המועצה לשיווק פרי הדר התנגדה כל השנים ליצוא פרי מהרצועה לשוקי מערב וצפון אירופה בטענה, כי איכותו הגרועה תפגע במוניטין של התפוזים הישראלים. אולם בלחץ השוק האירופי הסכימה הממשלה לאפשר ייצוא הדרים מעזה שלא באמצעות המועצה הישראלית ובשם נפרד.

המינהל האזרחי ברצועה צייד את מובילי הפרי ברשיונות מיוחדים, כדי שיוכלו לנוע גם בימי העוצר. בשלב ראשון מדובר במשלוח 16,000 טונות לשוק המערב אירופי.

ב־8 בתי"ח בארץ יש מבנים דליקים – סכנה למאושפזים

(ע). – בשמונה בתי חולים בארץ קיימים מבנים דליקים, שנבנו עוד בתקופת המנדט, ובהם מאושפזים חולים, שבחלקם אינם מסוגלים להתגונן בכוחות עצמם.

בדו"ח מפורט שהוציא משרד הבריאות הוא ממליץ להשקיע 70 מיליון ש"ח להחלפת המבנים, להתקין אמצעי מיגון לגילוי אש ולהוליך את התקנות הדליקות. בכל שמונת בתי החולים יש צורך דחוף להוסיף אמצעי גילוי והתראה מפני שריפות.

בתי החולים עליהם מדווח הם בית החולים בנהריה, בית חולים 'פוריה' בטבריה, בית חולים 'הלל יפה' בחדרה, בית חולים 'אסף הרופא', בית חולים 'שיבא' בתל השומר, בית החולים הפסיכיאטרי 'שער מנשה', בית החולים הפסיכיאטרי 'פרדסיה', בית החולים הפסיכיאטרי באר יעקב ובית החולים הגריאטרי פרדס חנה.

חמור במיוחד הוא מצבו של בית החולים 'הלל יפה' בחדרה, שהדו"ח ממליץ להעביר חלק ממבניו, המצויים בצריפים, למבנים אחרים. בדו"ח נאמר, כי המעבדות, יחידת הדיאליזה, המחלקה להתפתחות הילד, המטבח וחדר האוכל משוכנים בצריפים ויש להעבירם למבנים אחרים. חמור גם מצבו של בית חולים 'אסף הרופא', שם מצויות בצריפים המעבדות, המחלקה לפתולוגיה והמחלקה לאספקה מרכזית.

בחלק אחר של הדו"ח מומלץ להתקין אמצעי התראה לגילוי אש ועשן בבתי החולים הפסיכיאטרים 'מזרע', 'שירת הכרמל', 'שער מנשה', 'פרדסיה', 'אברבנאל', באר יעקב, נס ציונה, בית החולים לילדים 'איתנים' כפר שאול, מעון הקשים בירושלים, בית החולים הפסיכיאטרי באר שבע, בית חולים 'פלימן' בחיפה, מרכז גריאטרי פרדס כץ, מרכז גריאטרי נתניה, בית חולים 'שמואל הרופא' ומרכז גריאטרי 'תלפיות' בירושלים.

משרד הבריאות ממליץ, כי החלפת המבנים הדליקים, המשמשים כחדרי אשפוז לחולים, וכן התקנת אמצעי בידוד והתראה מפני אש במחלקות אשפוז בבתי חולים – יתפרסו על פני שלוש שנות תקציב. סכום ההשקעה הנדרשת יתווסף לתקציב משרד הבריאות בנושא פיתוח ובינוי במערכת הבריאות.

40 מפוטרי חברת 'לפידות' החזירו המכתבים להנהלה

חשש לפיטורי כל העובדים במפעל 'איזמל' באשקלון

(ע). – 40 מתוך כ־180 עובדי חברת 'לפידות' לקידוח נפט קיבלו אתמול הודעת 'פיטורין' מהנהלת החברה, ולפי החלטת הוועד ומזכירות מועצת פועלי שדרות – הוחזרו המכתבים על־ידי המפוטרים.

נמסר, כי זה כמה שבועות שאין כל עבודות קידוח מטעם החברה. הקידוח האחרון שבוצע על־ידי עובדי 'לפידות' באיזור זיקים דרומית מאשקלון הופסק לפני כחודש וחצי, לאחר שכל הבדיקות שנערכו במקום – בעקבות סימני נפט שנתגלו – קבעו שההפקה אינה מסחרית.

לאחר קבלת ההודעה התכנסו העובדים והחליטו לא לאפשר בשלב זה הוצאת ציוד מחצר החברה באזור קידוחי הנפט חלץ צפונית מזרחית לשדרות. העובדים גם לא יתירו לקחת ציוד להכשרת נקודת קידוח חדשה באיזור מושב ברכיה שליד אשקלון.

עד כה לא ניתן היה לקבל תגובת הנהלת החברה לסיבת הפיטורים.

גם במפעל לציוד רפואי 'איזמל' באשקלון קיימת תסיסה בקרב העובדים. אתמול פשטה שמועה, שכל הפועלים עומדים לקבל מכתב פיטורין וכי ההנהלה עומדת להודיע על סגירת המפעל. בשעת הצהריים החלו דיונים במזכירות מועצת פועלי אשקלון על המצב.

במפעל התגלו קשיים לפני זמן רב. ההנהלה טוענת, כי משרד הבריאות והנהלת קופת החולים הכללית צמצמו את הזמנותיהם במפעל, בעיקר למזרקים, ובמקום זאת רוכשים ציוד מיובא מחו"ל.

מפעל 'איזמל' אוחד לפני כמה חודשים עם מפעל 'מרד' שפעל בשדרות וייצר כדי חום. המפעל שייך לחברת 'תיעוש' שבבעלות חברת העובדים.

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• המגעים להרכבת ממשלה רחבה: התומכים, המתנגדים, המתלבטים – ישעיהו בן־פורת, אורלי אזולאי־כץ, בינה ברזל, רונית ורדי

• תחקיר מיוחד: האינתיפאדה בת שנה – כתבי "ידיעות אחרונות"

• ביקרתי בעיר השלים הסוביטית – אמנון קפליוק, באיקוטר

• הפשע הזאצי שהתחזה ליהודי – נח קליגר

• בטעמים: 5 צעדים עם ראש טוב – שושנה חן

• יוחנן להב חוזר לבולגריה • אוהד שרב על עסקי־האויר של הישראלים ביפן • ענת טל־שיר עם תנעמי ומלמד מ"אור־שמח" • יורם קניוק עם אלמנתו של מוסיקאי הג'אז צ'ארלי פרקר • עמליה ארגמן־ברנע עם קלודיה מ"שושלת" • אריאלה רינגל־הופמן על שעת האמת של יפו

אסנת וישינסקי

• מה שעושות חמש דקות בטלוויזיה – ירמי עמיר

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ויהיה ירדן

בנוסף לתרבות, ספרות ואמנות: רוני סומק מראיין את אידה צורית בעקבות ספרה על אמיר גלבע • חיה הופמן על סיפורי יצחק בר־יוסף • מיכאל ששר על התוכיה

לאזולאי אשר ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד על מותה של

האם ז"ל

קראוף' צפון
ההנהלה והעובדים

לחברנו **יצחק זבירש**

משתתפים באבלך על מות רעייתך

רבקה ז"ל

בית "דבר"

ביתנו שרוי באבל
חברתנו

מלכה ברגנפלד

איננה

מועד ההלוויה עדיין לא נקבע

המשפחה
ובית אילת־השחר

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתו של חברנו

טוביה כץ

ההלוויה היום, יום חמישי כ"ב בכסלו תשמ"ט 1.12.88
בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקבוצנו

המשפחה
ובית דפנה

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של
חברתנו היקרה

יהודית זמיר

ההלויה תצא היום, יום ה', כ"ב בכסלו תשמ"ט, 1.12.88,
מביתה בקיבוץ

המשפחה
ובית כפר־רופין

הודעה לציבור בעלי מניות של דרפמן בע"מ

הננו להודיע כי ביום ד' 7/12/88 בשעה 10.00 תתקיים אסיפה כללית של בעלי המניות במשרדי החברה בתל־אביב, רח' פרץ 29.

דרפמן בע"מ

קבלת הודעות 24 שעות ב"דחוף"

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל"הלוח הכללי"

דבר מתקבלות 24 שעות ביממה ב"דחוף" דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 246363 239952

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מוסרת בזאת שהוגשה בקשה לועדה זאת בתכנית מס' 1111 לבנות בנין ישיבה בן 3 קומות מעל קומה מפולשת ברח' הלפרין 5 גוש 6188 חלקה 64 באזור. מבוקש ב' זה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 105 כי חלה במקום. כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריה בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

משה אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר

דבר קרא מחר **דבר השבוע**

זאת תהיה הקואליציה שתהיה – עליזה ולך, שלמה גינוסר

אבטלה: יש חור בכיס – יוסי לוביצקי, אורה נמיר, חיים ביאור

השבוע השחור של אמנון דנקנר

היום גבתי על המשבר בקיבוצים

מי לא יהיה יהודי – יקיר צור, באריי צימרמן

מה שהטלוויזיה לא תשדר / דניאל בן סימון

מי צריך מנת משכל / יעל פישביין

שמעון ויס, כרמן קעוף, דני רובינשטיין, אהרן שמה, יהודה צימרמן, יוני הבה, טלי ליפקין, אריאל בוקסר, ליזה שרון, מושיק, הרצל אברהם, ישראל הרבס, מוטי גור, אמנון רובינשטיין, עדי עסקה, מורי בן אהרן, הדרובי, אורה הבנצוקו, דן בר־אמוץ

"משא" לספרות ולאמנות

החלטה ומשמעותה

ברוב צר, אך כמובן תקף, החליטה אמש לשכתה של מפלגת העבודה שלא להיכנס למו"מ עם הליכוד להקמת קואליציה ממשלתית רחבה, בטענה כי ממשלה צרה בראשות יצחק שמיר לא תקום במהירות הבזק, יוכלו מנהיגי המפלגה – קרי שמעון פרס ויצחק רבין שהמליצו על המו"מ – להביא את הנושא לדיון מחדש במוסד מפלגתי גבוה יותר, דהיינו במרכז. אך כל עוד לא נעשה כן, וכל עוד זה לא הוחלט אחרת, החלטת אמש היא ההחלטה – ופירושה כי 39 הח"כים של המערך יישבו באופוזיציה יחד עם הסיעות שמשמאלה להם.

מבחינתה של מפלגת העבודה, אין בכך כל רע. לאופוזיציה גדולה כזאת יש בהחלט כוח השפעה, ואף יתכן שצודקים הטוענים כי מלאכת שיקום תצלח יותר מעמדה של אופוזיציה. מבחינה פרלמנטארית, בוודאי שזה מצב בריא יותר.

עם זאת צריך להיות ברור כי משמעות הדבר היא שאת מדיניותה של ישראל תקבע ותבצע ממשלה אשר הליכוד בה הוא הכוח המתון (הכל יחסי), והוא יהיה תלוי בקיצוני התחייה וברשימת הטראנספר, כמו גם בחרדיות. שהרי ברור כי הקמת ממשלה צרה בראשות פרס היא חלום באספמיה. גם מי שמטיל ספק ברוב חוסם בעזרת אגודת ישראל, הוא ריאליסט יותר מפסימיסט. כאן מתבקשת הערה נוספת: עם כל החשיבות למנוע הקמתה של ממשלה התלוייה בכוחות קיצוניים, אסור למערך בתכלית האיסור להתחייב בהבטחות בקשר להגדרה מחודש של "מיהו יהודי". אם נרמזו רמזים כאלה בלהט הראשון של נסיון להקים ממשלה צרה, מייד עם היוודע תוצאות הקלפי, הרי זה רע בפני עצמו. לעשות כן עכשיו, גרוע שבעתיים.

גם יצחק שמיר ומקורביו הבינו כי התלות בסיעות קיצוניות קטנות תסבך לא רק את הקמת הממשלה, שהיא הדבר הקל יותר. היא תסבך את האפשרות לנהל מדיניות שתאפשר לישראל לשמור על תמיכה בינלאומית חיונית, ועל מינימום הכרחי של קונצנזוס בישראל. חבל מאד שהכרה זו באה לראש הממשלה בשלב מאוחר, למעשה רק בראשיתו של שבוע זה, כמעט חודש ימים לאחר שהאפשרויות היו ברורות. ההיענות לתביעות המערך שהסתמנה השבוע, אילו באה שבועיים קודם לכן, בתקופה של ולזול התבשאות, אפשר שהעניינים היו מתפתחים אחרת. אין למר שמיר אלא להאשים את עצמו על שנקלע למר הזה.

בהלה לזהב אלפי אנשים נוהרים בימים האחרונים לאזור רוסילה, 230 ק"מ צפונית לקואלה־לומפור במאלזיה שם ניתן, כמו בסיפורים, לסנן זהב מבוץ הנהר. צילום רדיו: אי.פי.

מיניראיון / עם הרצל בדאשר, דיקן הסטודנטים במכללת תל־חי בקריית־שמונה

שקט שלפני הסערה

מה התמונה התעסוקתית אצלכם בימים אלה?

לאחרונה ניבעו סדקים בחומה. הקשיים ניכרים בכל מפעל בעיר. אני צופה שתהיה מפולת בקרוב, מפני שחלק גדול מהמעסיקים באים מהקיבוצים. אנחנו ניצבים שלא מרצוננו לפני חזית של חיכוכים עם הקיבוצים.

מה בדיוק?

תשמע, כשאדם מקבל הודעת פיטורין ממעסיק שהוא גם קיבוצניק, אז כל הזעם שלו מופנה, אוטומטית, נגד הקיבוצים. הקיבוצים מחזיקים את המפעלים האזוריים שפועלים בתחום שיפוטה של קריית־שמונה. ברגע שהמפולת תתקרב, הם ייאלצו לפטר מאות עובדים. לא יאמרו שבעל־הבית הוא המפעל אלא יאמרו שהקיבוצים הם שפיטרו.

ומה זה יגרום?

זה יגרום משבר בין קריית־שמונה לקיבוצים ויחזיר את הגלגל לאחור, לאותם ימים אפלים שכולנו רוצים לשכוח.

איך האווירה בעיר בימים אלה, אחרי סגירת מפעל "רמים"?

שורר בה שקט שלפני הסערה. הכל יודעים שהטייפון נמצא במרחק מה מה־יישוב ומביאים בחשבון שמפולת היא רק עניין של זמן. יש הרגשה שנעל אחת נפלה ואנו מחכים שהנעל השניה תיפול.

בכל הארץ יש קשיי תעסוקה, במה אתם שונים בעצם מהשאר?

אני אומר לך חד־משמעית, שקריית־שמונה לא תוכל לסבול שילוב של בעיה כלכלית עם בעיה בטחונית. היא בנויה להתמודד רק עם בעיה אחת. אם תיתוסף הבעיה הכלכלית, אני צופה שתהיה נדידה של חלק מהתושבים לכיוון מרכז הארץ.

האם קיים תיאום ביניכם לבין הקיבוצים, כדי לקדם את פני הרעה?

יש אצלנו "פורום אצבע־הגליל" שמורכב מאנשים מרכזיים מקריית־שמונה ומהקיבוצים. אנחנו מתכנסים לעתים תכופות ומשתדלים למצוא פתרונות לבעיות המעיקות עלינו.

דניאל בן סימון

תל־אביב / נתן רועי

השלמה מוזרה

השבוע נחת על שולחני דף "קידום מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב". המועמד הוא נתן וולוך. הדף, סולידי, מציג לפני הבוחר את מעלותיו של האיש: בעל נסיון עשיר בענייניה המוניציפאליים של העיר תל־אביב – הוא עוסק בכך כבר עשרים־וחמש שנים; בשבע השנים האחרונות ראש סיעת המערך בעיריית תל־אביב, מחזיק תיקי תרבות, נוער וספורט.

בפניה המצורפת לכרטיס־הביקור כתב נתן וולוך, בין היתר: "...מאמין אני כי הכרותי העמוקה עם בעיות התושבים, נסיוני בעבודה היום־יומית והעשיה הרבה כראש האגפים... התמחותי בנושא כלכלה ומימון כספים מכשירים אותי לנהל את המערכת בתבונה בהגינות וללא בזבוז זמן ומשאבים מיותרים ...".

איש כלבבי. רק עניין אחד מפריע לי כאן: הייתכן שראש סיעת "העבודה", סיעה המטיפה לשוויון סוציאלי, יישב שווה־נפש נוכח הרפתקאות של ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, שמקצץ בחינוך וברווחה לאורך השנים, לאט אבל בטוח, כשיטה ממש? מדוע ראש סיעת "העבודה" אינו יוצא למלחמה על העקרונות, שבזכותם הגיע למעמד שאליו הגיע במפלגת העבודה? שאלתי ונותרתי בלי תשובה, כמעט.

לפני כשבוע ימים קיבלתי מענה על תהיותי. חברי מועצת העירייה – וביניהם חברי סיעת המערך, כולם ללא יוצא מן הכלל (גם אלה שלא נכחו בהצבעה, לא שמעתי שיצאו למאבק נגדה) – אישרו את התוספת לארנונה שתוטל על עסקים ומגורים בעיר. תשעה אחוזים נוספים לארנונה למגורים, שישה אחוזים לעסקים. תוספת של כ־200 ש"ח לשנת ארנונה. העשירים לא ירגישו כאמור. הקשישים של נווה אליעזר, הערבים של יפו, ירגישו. ועוד איך ירגישו. לחברי המערך, ידידי הסוציאליסטים בסיעת "העבודה" בעירייה, לא כואב, כנראה. הם מסודרים. הם לא גרים בשכונות. הם לא יודעים כמה קשה לשלם את המחיר הזה. הם לא יודעים שכדי להוסיף עוד 200 שקל בשנה למסים, צריך לצמצם כל חודש פחות [illegible].

בתחילת השנה הצביעו חברי סיעת המערך בעד העלאת הארנונה בשיעור 15 אחוזים למגורים ו־12 אחוזים לעסקים. כעת, לאחר התערבותם של משרד הפנים ומשרד האוצר ולאחר שניתן האישור להעלאת מיסים, הבינו חברי סיעת המערך, ידידי הסוציאליסטים, מה הנזק שעלול להיגרם להם בשל כך במערכת הבחירות לרשויות המקומיות, וניסו לצאת מהעניין בכבוד. אוי לכבוד הזה.

נתן וולוך, ששלח לי השבוע כרטיס־ביקור, יכול להוסיף עוד נקודה לקוריקולום ויטה: נכנע לשלמה להט והצביע בעד פגיעה בערכי תנועת העבודה, ערכים סוציאליסטיים.

סעודת הרצאה / מירי פז

ספרות במצור

הספרות העברית החדשה מנסה להינתק מהמציאות הישראלית, לבנות תמונת מציאות אחרת ולטעון שאנחנו אשמים בכל, אמר משה שמיר. אך בגלל התופינים והמגדנות, שארכו שלוש שעות, לא נסתייע בידו לנמק את דבריו

שלוש שעות סעודה דשנה ושלושים רגעי הרצאה מבוקית בלתי־גמורה של משה שמיר, בנושא הטעון "האם הספרות העברית עודנה ציונית?" הם תמציתו של מפגש מועדון "שערים" של האוניברסיטה הפתוחה, שהתקיים השבוע במלון "דן" תל־אביב.

אחרי הפאטה ברוטב דומדמניות בקומפוזיציה צבעונית בנוסח "הנובל קוזין", המרק הסמיך בנוסח אבקות "אוסם", האומצות הרזויות, התופינים והמגדנות, עטפה זחיחות יגעה את קהל השומעים, תורמים ומסייעים נכבדים לאוניברסיטה הפתוחה, מוטר סימפטי מאוד מבצעיין, בין השאר, בפירסומים מעולים.

המנחה, איש שנועם הליכותיו ושפתו הנמלצת כמו יצאו מתוך רפרטואר המעבדנים של יוסי בנאי, הציג את משה שמיר. עוד לפני שפתח שמיר בהרצאתו, כבר נשמע, בצדק, כמו שאפילו חצי תאמינו לא נירה. הוא הפציר בקהל לחזור עם התופינים: ממילא, אמר, את "שושלת" כבר הפסדתם. אבל זה כבר היה אתמול, השיבו לו מן הקהל, בתרועה צוהלת של מי שלעולם אינם יוצאים נפסדים.

שמיר הרגיש, כמובן, כי ברצונו לדבר על "ספרות עברית", שהרי אם יאמר "ישראלית", ייהלך איזה שדון ממאורתו. "פתאום יקפוץ לי מישהו ויאמר: ומה עם הספרות שכותבים ישראלים בערבית?"

הספרות העברית, אמר שמיר, מצויה בעידן של פריחה. כיום היא סיפור הצלחה, אלא שהצלחה בנויה על שבר פנימי בציונות. "הספרות העברית החדשה, האחרונה, מנסה להינתק מתמונת המציאות הישראלית ולבנות לה תמונת מציאות אחרת ולטעון שאנחנו אשמים".

המציאות הישראלית, על־פי שמיר, היא של חברה במצור. "יש עלינו מצור. אנחנו מוקפים. פעם מעמידים מולנו בליסטראות של נפץ ופעם בליסטראות של אבנים ופעם בליסטראות של חיוך ואשליה ומעשה רמיה. אבל זה מצור, חרם, פסילה, הידוק החגורה סביבנו ללא הרף. אני רוצה לעורר את דעתנו על מצב משבר". תהליך מסוכן. מצב שמערער את חיינו. יש קרע עמוק מאוד בתוכנו, והקרע אינו איך להמשיך את הציונות, אלא אם להמשיך את הציונות. אם אני קורא בהרצאה של אריה זקס 'בשבילי כל מה שנשאר זה השפה העברית', ואני קורא ראיון עם בנימין תמוז, האומר שאלמלא השפה העברית לא היה נשאר פה, אני חרד. מה שמערער את חיינו הוא תסבוך העהיות והאשם, תחושת אובדן הצדק, בגלל השאלה הערבית".

את הדברים האלה אמר שמיר אחרי שסקר את האופוזיציה לציונות מימי ברנר וביאליק והסופרים בני דורו שלו. כולם היו ביקורתיים. ברנר שכתב לברדיצ'בסקי "הציונות חלום שווא היא. אין אני רואה עתידות פה. אין בלתי מיואשים. אני עייף עד למוות, אולי אסע לאמריקה", וביאליק של "ראיתיכם שוב בקוצר־ידכם", וס. יזהר שכתב את חירבת חיזעה והשבוי ב־1948, בעצם ימי הלחימה. אבל כולם כתבו מתוך כאב אמיתי ודאגה. "ההתנגדות היתה של אוהב ומאמין, שרצה שהעם יהיה ציוני יותר".

לא־הובן מדבריו של שמיר, שציטט כלשונו יפה את ברנר, אם הוא מאשים את סופרי הדור החדש בכך שכאבם אמיתי פחות, והאם, עמדתם האופוזיציונית לציונות אינה מעוגנת באותה אהבה ובאותה חרדה עצמה כשל קודמיהם.

אין ספק שהדברים יצאו מלבו, ואכן מתוך חרדה אמיתית. כמה חבל שבגלל התופינים והמגדנות, שארכו שלוש שעות, לא נסתייע בידו לנמק את דבריו.

אבל הקהל היה מרוצה. "לא רק מעניין, גם תרבותי". אמרו כמה גבירות למלוויהן במעלה המדרגות. המנחה סיכם את ההרצאה הבלתי־גמורה בנות גמורה, בתודה על "תחושה של שאר־רוח, הייתי אומר, של התעלות".

דבר פתוח / צבי גנין

כיצד לשבור את המשבר

הצטרפות לממשלת ליכוד היא מרשם בדוק לאבדן סיכויי חזרתה של מפלגת העבודה לשלטון. מפלגת העבודה צריכה היתה לשבת באופוזיציה ולהתמקד בזירת המאבק העיקרית – החינוך והתרבות

"יש לחשוב על יצירת תרבות חילונית עצמית אשר לה תהיה השליטה העליונה בחיים, כזו שהיתה ליהדות הדתית בזמנה", אמר מיכה יוסף ברדיצ'בסקי.

ברור עתה לחלוטין כי הכשלון הרביעי של מפלגת־העבודה מאז בחירות 1977 אינו תאונה שנבעה מטאקטיקה מוטעית או מהעברת מסר בלתי ברור. גם אם אפשר להעלות הרהורים וערעורים על הטאקטיקה – לגבי, למשל, מבצע הטלפונים, שבו השתתף גם כותב טורים אלה, ושייתכן שנזקו היה רב מתועלתו בשל האנטאגוניזם שעורר לעיתים בחדירה לבית ובחדר – הרי לא כאן קבור הכלב.

הכשלון האלקטוראלי טמון במישור הרוחני־חינוכי. בשגיאה ההיסטורית של דוד בן־גוריון, כשוויתר בשנת 1952 על זרם העובדים, המכשיר היעיל ביותר שהיה בידי תנועת־העבודה בתחילתה לעיצוב פני החברה הישראלית החדשה. הכשלון טמון באי־יכולתה של תנועת העבודה להוסיף נדבך חדש לציונות החילונית של טרום־המדינה, נדבך שיעשה נפשות בקרב עדות המזרח, שלא עברו את תהליכי האמנציפציה ושלא היו שותפות למיתוס הקמת המדינה. החלל הרוחני־חינוכי נתמלא על־ידי שני גורמים: הלאומיות הכוחנית, השואבת כוחה ממציאות קשה של חיים נוכח איבה ערבית חריפה ומאיימת, והאורתודוקסיה החרדית, על גווניה השונים, הקוסמת למיואשים מן התרבות המערבית.

אבדן ההגמוניה הרוחנית של תנועת־העבודה לא נתפס בחמור כל זמן שמפלגת־העבודה השכילה לשלוט בהסתדרות, בחברת־העובדים ובקופת־חולים. השליטה במוסדות ענק אלה נתפשה כמקור לעוצמה פוליטית הנושאת פירות ביום הבחירות. אולם התחולל תהליך הפוך. הסתירה הפנימית, הטמונה בהיות ההסתדרות בו־זמנית מייצגת העובדים ומעסיקתם, והביורוקראטיה הנוראה שמכוררת את חיי מבוטחי קופת־חולים, הצמיחו טינה עמוקה ושורשית כלפי בעלת־הבית – מפלגת העבודה. זו אמנם היתה באופוזיציה לאחר 1977, אך בתודעה העממית נשתרשה ההרגשה שמפלגת העבודה היא הממסד ובתור שכזה – אחראית ישירה וראשית לכל תחלואי החברה הישראלית ופגעיה.

בהרגשה זו נתקל אני מדי שנה, בעת שיעורי בתולדות היישוב ומאבקו למען הקמת מדינת ישראל. כאשר אנחנו דנים ביתרונה של החברה היישובית במאבקה עם ערביי ארץ־ישראל, אני מדבר על הקיבוץ, המושב, ההסתדרות, חברת־העובדים וקופת־חולים, ככל אחדים ממרכיבי העוצמה המרכזיים שהוקמו בתקופת המאנדט הבריטי. התגובה הטיפוסית של דור ילידי המדינה שונה לחלוטין. למשל, בשנה שעברה, עם הזכרת שם ההסתדרות, הגיבה אחת התלמידות, ילידת מושב עובדים, ולא מן הצעירות שבהן, כי "ההסתדרות הורסת את המדינה". תגובתה זכתה לקריאות הסכמה בקרב רבים מתלמידי (שגילם נע בין 20 ל־60). בתגובות דומות נתקלתי בעת מבצע הטלפונים לבחירות האחרונות. תושב כפר־סבא (שהיתה בעבר מעוז מפלגת־העבודה) הסביר לי, כי ביקורתו על מפלגת־העבודה מכוונת נגד הצדדים השליליים של ההסתדרות. מה שהכריע את הכף לצד זכות, מבחינתנו, היתה החתירה לשלום של מפלגת העבודה. תוצאות הבחירות מוכיחות כי לא רבים היו המצביעים שהשכילו לבנות לעצמם מערכת עדיפויות מעין זו, שבה המסר המדיני של מפלגת העבודה גבר על עוינותם להסתדרות, ובעיקר לקופת־חולים.

בשעה קשה זו – כאשר הצירוף המסוכן ביותר, אנשי הלאומיות הכוחנית ונציגי תרבות השטעטעל החרדית, ינהיג את המדינה – הצטרפות לממשלת ליכוד היא מרשם בטוח

(המשך בעמוד 8)

בטחון המדינה מול חופש העתונות

לדווח על הכל? / גבריאל שטרסמן

מבחינתו של דנקנר, המדינה יכולה להישרף ובלבד שיהיה לו חופש לכתוב על מה שהוא רוצה

אף שאיני כופר לרגע בזכות הביקורת שהוטחה בי אמנון דנקנר ב"דבר" ("האופציה הידידית של האומבודסמן", 23.11), אני מבקש להעיר הערות ספורות כדי לתקן במקצת את הרושם שדבריו עשו בוודאי על קוראי העתון.

אינני זקוק לראיות שאני נמנה – לא לפי עדותי בלבד – עם חסידי העתונות החופשית וחירות הביטוי מטעמים אידיאולוגיים ופאטריוטיים מובהקים. ברוח זו אני כותב זה שנים, וברוח זו אני מלמד בחוג לתקשורת באוניברסיטת תל־אביב ובהרצאות לתלמידים. התיקון הראשון לחוקה האמריקאית ופסקי־הדין של בית־המשפט הגבוה לצדק בישראל בנושא זה הם נר לרגלי ואור לדעותי לא פחות משהם לדנקנר. דעתי אולי אף נחרצת יותר משלו, כי אני סבור שהציבור חייב לדעת הרבה יותר משהוא סבור כי הוא זכאי לדעת. אך זה בכלל לא היה נושא מאמרי.

בשום מקום במאמרי, שעליו יצא כעסו של דנקנר – לולא כעס כל־כך, לא היה נכשל בהערות ציניות בנוסח "מר שטרסמן היה פעם עתונאי", "האדון האומבודסמן" וכעוד עיונוי פרשנות, שהם בדיוק ההוכחה לטענותי לגופן, שעמן כלל לא התמודד – לא היה אפילו רמז לכך, שאני תומך בהעלמת מידע מן הציבור, באי פרסום מה שנעשה באש"ף או בכרוזי האינתיפאדה וגם לא בדיברי ההסתה של המואזינים במסגדים. גם אינני בעד אטימת אוזניים מלדעת מה אומרים אויבי ישראל ואינני תומך באי הבאתם של פרשנים לטלוויזיה.

אך כדי לא להיסחף לוויכוח סרק ריבימלים ומייגע, הייתי מבקש רק לגלות לקוראי "דבר", שאני נמנה אתם שנים רבות, כי הערתו של דנקנר "הבל ורעות־רוח" על כך שעורכים בעתונות העברית מנעו, אין ספור פעמים, פירסומים שונים שנגעו לבטחון המדינה, מרצונם החופשי ובלא הזדקקות לגזירותיה של הצנזורה, מעידה על בורות או על רשעות, ואני נוטה לפירוש השני. "דבר" נמנה עם העתונים שאליהם התייחסתי במאמרי, והגברת חנה זמר, עורכת העתון, המכובדת מאוד בעיני, בוודאי נתנה לא פעם את קולה להחלטות שכאלה. אין לי ספק בנאמנותה לעקרונות העתונות החופשית לא פחות ממני, בוודאי לא פחות מדנקנר, אבל מן הסתם היא שייכת לדור, שבטחונה של ישראל אינו חשוב לו פחות מחופש העתונות.

אמנון דנקנר היה שליח "דבר" בארה"ב כאשר בקהילת התקשורת ובדעת־הקהל שם נתעוררה סערה רבתי נגד רשת אי־בי־סי לאחר ששידרה ראיון חי עם אבו עבאס, חוטף "אכילה לאורו". והרי זה היה בדיוק נושא הערותי: במאמרי התייחסתי לשאלה, שמן הסתם "אינה מזיזה" לדנקנר, כיצד לדווח, לא מה לדווח. מבחינת המידע, כל אחד יודע מה חושב ערפאת ומה אומרים כרוזי האינתיפאדה, גם אם לא יצוטטו בדיבור ישיר ובקולם. אשר למה שקרה ברשות השידור, הצדקתי שיקולי עורך בדבר צורת הגשת החדשות.

בניגוד לדנקנר, על־פי עדותו שלו, אני דווקא דואג לבטחון. מאוד. לא אגלה סוד אלא אצטט מדברים שהתפרסמו, שכל העורכים שהיה לי הכבוד לצקת מים על ידיהם התגאו בכך שמנעו פרסום ידיעות, שהיו עלולות לגרום נזק למדינת ישראל, בלא שהיכו לגזירות הצנזורה. אני מוכן להמר, שגם ב"דבר" נהגו כך בעבר ולא אתפלא אם נוהגים גם כיום, גם אם דנקנר אינו יודע על כך. כעורך, כעתונאי (לא רק "פעם"), וכמי שחושב את עצמו לפאטריוט ישראלי סבורני, שחלק ניכר מן התופעות השליליות בחיינו הן תוצאה של האופן הבוטה שבו כותבים כמה בעלי טורים כמזוכיסטים. ערכים – אין, פאטריוטיזם יש רק לפי הצבע הפוליטי של הכותב, הרדיניזם, ניהיליזם ושנאה עצמית – יש בשפע. לא מצאתי שום פגם בדעותיהם של מי שהם תומכי מדינה פלשתינאית בגדה המערבית ובעזה ואין לי שום דבר נגד אמונתם של ערביי ארץ־ישראל שהם זכאים למדינה משלהם. דנקנר, שאינו יודע מה דעתי שלי בעניין, אינו מבין את ההבדל בין התנגדות־לדעה לבין התנגדות לדרך הבעתה, משום ששימן את המטרה לאחר שירה.

אכן, האימרה "אל תדאג כל כך לבטחוך (אני מוקיני את ה"פוליטיקה"), שכתב דנקנר במאמרו ובכותרת, היא בדיוק הבעיה של בעל המאמר ב"דבר". המדינה יכולה להישרף, העיקר שלדנקנר יהיה חופש לכתוב מה שהוא רוצה.

העלמת מידע בנימוק מפוקפק / אמנון דנקנר

בדבר אחד צודק מר שטרסמן – כעסתי עליו משום שכעיתונאי הצדיק את מעשיו של אורי פורת ובכך פגע במאבק המוצדק של חבריו למקצוע ברשות השידור

בדרך כלל אינני נוהג להגיב או להעיר על מכתבים למערכת או על מאמרים הנשלחים לפרסום בעיתון בתגובה על דברים שכתבתי. במיוחד לא כאלה הבאים מאנשים החשים עצמם פגועים אישית מדברים חריפים שכתבתי עליהם. זאת מכיוון שאני מאמין כי יש זכות לנפגע לומר את מלתו בלא שיהיה חשוף להערות נוספות העלולות להחריף את הפגיעה וגם מכיוון שאיני מאמין בהתיזותם של ויכוחים במסטיק. והרי בדרך כלל אין לדברים סוף.

הפעם אני חורג ממנהגי משתי סיבות. ראשית, משום שהנושא שבוויכוח ביני לבין מר שטרסמן הוא עקרוני וחשוב. שנית, משום שהגיע הזמן להעמיד אנשים על אחריותם למה שהם כותבים, לתבוע מהם דיוק ואמירת אמת, במיוחד כשמדובר בעיתונאים ותיקים בעיתונים חשובים, או במקרה דנן אף כמי שנתמנה להיות "אומבודסמן" של עיתון חשוב.

חשדי כי רוח הדיוק לא נחה על מר שטרסמן בחברו את מאמר התגובה שלו התעורר כבר למקרא הפיסקה השניה במאמר, שבה הציג את עצמו כמי שמלמד בחוג לתקשורת באוניברסיטת תל־אביב. מכיוון שחוג כזה כלל אינו קיים באוניברסיטה זו נתעורר בי החשד שמא מר שטרסמן עצמו גם הוא אינו קיים ואולי משל הוא. אולם מכיוון שאני משתדל לבדוק חשדות, בירותי ומצאתי כי העדויות בדבר קיומו של מר שטרסמן הן בלתי ניתנות לערעור. יתרה מכך, הן כל־כך מרובות ומגוונות עד שמתעורר חשד נוסף, שיש יותר מגבריאל שטרסמן אחד, ועל כל פנים, לפחות שני גבריאל שטרסמן – אחד שכתב את המאמר ב"מעריב" שהצדיק את מהלכיו של אורי פורת, ואף קרא את מאמר התגובה שלי ב"דבר". האחר, שלא קרא את מאמר התגובה שלי אלא שמע איזו גירסה מעוותת שלו מפי חבר, אולי מפיו של מר שטרסמן הראשון, וכתב את תגובתו המתפרסמת כאן.

מר שטרסמן השני כותב: "הערתו של דנקנר 'הבל ורעות רוח' על כך שעורכים בעיתונות העברית מנעו אין ספור פעמים פרסומים שונים שנגעו לבטחונה של המדינה, ברצונם החופשי ובלא הזדקקות לגזירותיה של הצנזורה, מעידה על בורות או על רשעות ואני נוטה לפירוש השני". אילו, במקום לשמוע על מאמרי מפי מר שטרסמן הראשון היה קורא אותו בעצמו, היה נוכח לדעת כי כלל לא הערתי על כך. את התואר הראוי "הבל ורעות רוח" הדבקתי לטענתו של מר שטרסמן הראשון, שלפיה ניתן להשוות את מה שעשה אורי פורת לכל שפע ההחלטות היום־יומיות של עורכים, על בסיס מקצועי, שבהן הם קובעים איזו ידיעה לפרסם ואיזו לא והיכן למקם ידיעה זו או אחרת. כתבתי כי הבל ורעות רוח הוא להשוות את ההחלטות האלה, שבאחוריהן שיקולים מקצועיים, לקבלת הנחיה משר הבטחון, המכפיפה שיקולים מקצועיים אלה לשיקול בטחוני של הרשות.

מר שטרסמן השני ממשיך ומגלה כי לא קרא בתשומת־לב לא רק את מאמרי אלא אפילו את מאמרו של מר שטרסמן הראשון. זה כבר באמת לא בסדר. וכך הוא כותב: "בשום מקום במאמרי... לא היה אפילו רמז לכך שאני תומך בהעלמת מידע מן הציבור, באי פרסום מה שנעשה באש"ף או בכרוזי האינתיפאדה וגם לא בדיברי ההסתה של המואזינים במסגדים. גם אינני בעד אטימת אוזניים מלדעת מה אומרים אויבי ישראל ואינני תומך באי הבאתם של פרשנים לטלוויזיה".

הבה, מר שטרסמן השני, נלך עכשיו יד ביד בערוגות מאמרו של מר שטרסמן הראשון ונחפש שם "אפילו רמז" לכך.

למשל: "אני מרשה לעצמי להצדיק להגיון המצדד, לדעתי, בהנחייתו של אורי פורת". עד כמה שזכור לי לא היו ההנחיות של פורת בגדר קריאה נמרצת לעיתונאי רשות השידור להגביר את הדיווח על אש"ף בהיקף ובעומק. עד כמה שזכור לי דיברו ההנחיות של פורת על צמצום גדול של הדיווח, על איסור השמעת הנאומים שנישאו במל"פ, על איסור הבאת ההודעה המדינית של המל"פ במלואה ובפני כנמעטה מפיו של ערפאת, ועל איסור הבאת פרשנים לאולפן. או למשל "האם פירוש הדבר שעלינו, אמצעי התקשורת הישראלים, להביא (את דברי אש"ף ותומכיו) במלוא מובאותיהם בעיתוננו?" שאלה רטורית, המבקשת תשובה שלילית. כלומר, בתמיכה שתמך מר שטרסמן הראשון בהנחיות פורת אין "אפילו רמז" לתמיכה בהעלמת מידע.

ביציאה נגד ציטוטים מלאים של דברי אש"ף ותומכיו אין "אפילו רמז" לתמיכה בהעלמת מידע. אולי, מר שטרסמן השני, אולי בכל זאת תודה שיש כאן, בכל זאת, לפחות "רמז"?

ואולי יש "רמז בזה", למשל בפיסקה הבאה ממאמרו של שטרסמן הראשון "איפה חיים עיתונאי רשות השידור המבקרים האחרים? האם אין הם מבינים את משמעותו הפוליטית־בטחונית של סיקור ישיר ומלא של ראיונות ונאומים של ערפאת, הבש, חוואתמה?" אולי בכל זאת? לפחות רמז?

ואולי אפילו מסתתר איזה רמזון דקיק לכך בהערתו הנוגעת של מר שטרסמן הראשון כלפי עיתונו שלו, על שסיקר סיקור מגוזם לדעתו את כינוס המל"פ?

עכשיו אנחנו מגיעים אל עניין עקרוני. מר שטרסמן השני טוען כי בעצם התכוון הראשון לא ל"מה לדווח", אלא ל"כיצד לדווח". כלומר, כלשונו "כל אחד יודע מה חושב ערפאת ומה אומרים כרוזי האינתיפאדה גם אם לא יצוטטו בדיבור ישיר ובקולם". אילו היה קיים חוג לתקשורת באוניברסיטת תל־אביב ואילו מר שטרסמן היה, במקום ללמד שם, אולי לומד שם, היו מלמדים אותו בוודאי כי יש חשיבות רבה מאוד להבאת ציטוטים ישירים בתמונה ובקול של דוברים שונים באמצעי התקשורת האלקטרוניים. מבחינות רבות הצופה והמאזין בבית דומה לשופט, הצריך להתרשם מדבריהם, ממראם ומהתנהגותם של העדים ובעלי המחלוקת, ו"אין לדיין אלא מה שעיניו רואות". ועוד היו מלמדים אותו בוודאי כי יש חשיבות מרובה להביא לפני הציבור ציטוטים מלאים או רחבים ככל האפשר של מסמכים או החלטות חשובות ובוודאי נכון הדבר לגבי אירועים כמו המל"פ, שיש להם חשיבות מרובה ואולי אף מכרעת לחיינו כאן. כשאתה אומר שאתה עוסק רק ב"כיצד לדווח", על כורחך אתה עוסק גם ב"מה לדווח". אי־אפשר להפריד. שהרי פשוט, לא הודעה תמציתית על תוכן נאום ערפאת כהרי הבאת הנאום במלואו, כדי שהציבור יתרשם וישפוט. הדברים כל־כך פשוטים עד שנראה מיותר כמעט לדוש בהם שוב, אבל כנראה אין ברירה.

בדבר אחד צודק מר שטרסמן – כעסתי עליו כשכתבתי את מאמרי. כעסתי עליו משום שכעיתונאי (ואני מקבל את התיקון שלו שהוא עדיין עיתונאי) וכ"אומבודסמן" של עיתון הוא הצדיק את מעשיו של אורי פורת ובכך פגע במאבק מוצדק, המתנהל בתנאים קשים ביותר, של חבריו למקצוע ברשות השידור, על דיווח אמת מקיף ועמוק ועל חופש הסיקור והדיווח העיתונאי ברמה מקצועית גבוהה, שהם מכשירים לה ושואפים אליה. לעומת זאת עלי לציין כאן בשמחה כי העיתון "מעריב", שבו כותב שטרסמן, לא זו בלבד שסיקר סיקור מעולה ומקיף את המל"פ, אלא גם יצא במאמרי המערכת שלו נגד צעדיו של פורת.

שני השטרסמנים כאחד מגלמים בכתיבתם ובדעותיהם מנטאליות פוליטית־תקשורתית שהיא מגונה בעיני. המנטאליות הזאת גורמת להם להצדיק העלמת מידע מן הציבור בשם נימוק בטחוני מפוקפק והעיקר שיהא בטחוני. המנטאליות הזאת גורמת להם להתגאות במעשי עורכי עיתונים הפוסלים לפרסום ידיעות מחשש מפגיעה כביכול בבטחון המדינה, גם שנים רבות אחרי שהנוהג הזה צומצם ונמתחה עליו ביקורת חריפה. בכלל ביקורת עצמית מתודה וכואבת של עורכים ועיתונאים. המנטאליות הזאת גורמת להם לכתוב דבר מדהים כמו ייחוס "חלק ניכר" מהתופעות השליליות בחיינו ל"אופן ולנוסח שבו כותבים כמה בעלי טורים כמזוכיסטים". חלק ניכר? השפעה כל־כך גדולה יש לעיתונות? זה בהחלט זרם מחשבה חדש בהגות התקשורתית, הראוי אולי לקתדרה מיוחדת בחוג לתקשורת באוניברסיטת תל־אביב.

המעניין והמאלף בקשר לענייננו הוא שבעלי המנטאליות הזאת לא הרימו קול זעקה נגד שידורים של ראיונות מלאים עם אנשי אש"ף בימים שבהם כל מה שהיה להם לומר היה דברי איום ושיסוי נגד ישראל, בכרוזות מקפיאות דם על השלכת יהודים הימה ונפנוף ברובים. אני זוכר עדיין כיצד, בשנות השבעים המוקדמות, היינו רואים בטלוויזיה הרבה ראיונות ארוכים שערכו תחנות זרות עם יאסר ערפאת, ואיש לא מחה על שמעמידים מיקרופון ומסך לרשות אויב ישראל. רק כשאש"ף מתחיל להתמתן, רק כשבפיו של ערפאת יש זמירות חדשות, רק כשמדברים באש"ף על הכרה ושלום – רק אז נזעקים נגד ראיונות ארוכים וציטוטים ישירים. שמא יבולבל העם בישראל, חס וחלילה, בעובדות.

לא אתחרה עם שני השטרסמנים בגילויי פאטריוטיזם ובדאגה לבטחון המדינה, וודאי שאני פוטר את עצמי, בשמץ של שאט־נפש, מלהתייחס למשפט "המדינה יכולה להישרף, העיקר שלדנקנר יהיה חופש לכתוב מה שהוא רוצה". אם יש בנמצא גבריאל שטרסמן שלישי הוא בוודאי יתנצל על השטות הזאת.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מקורי וראשון

ועדת השופטים להענקת פרס ספרותי ע"ש מרדכי ברנשטיין על רומן עברי מקורי – 1988, בהרכב: ד"ר מרים מוקד, פרופ' דן מירון, ד"ר אביב עקרוני, החליטה להמליץ על הענקת הפרס לסופר דוד שיץ (בתמונה) על ספרו "שושן לבן שושן אדום" שיצא לאור בשנת 1988 בהוצאת "כתר".

סופי ומוחלט

תגובות חריפות יצאו ממסהו של חיים בן חיים מועמד המערך לראשות הרשימה בבחירות לעיריית רעננה, כנגד נסיונות חוזרים ונישנים של רינה ברטל, לעכב ולדחות פסק דין סופי ומוחלט, של המוסד לביקורת ועתירות של מפלגת העבודה, תוך איזכור שמו של עוזי ברעם אשר הכחיש את הידיעה, כאילו נתן ידו, להליך זה. בהחלטתם יצאו חברי המוסד, ברוב של 4 מול 1 כנגד פעילותה של ברטל ודרשו שתחזור לפעילות שוטפת במפלגה ותודיע בכתב על ביטול הופעתה העצמאית, תוך 7 ימים, שאם לא כן תראה עצמה מוצאת מהמפלגה.

בליווי מוסיקלי

הנשיא מיטראן אוהב שיהיו לידו מוסיקאים באירועים חגיגיים. שניים מחברי להקת "פינק פלויד" היו לצידו בבסיס החלל הסובייטי בביקונור בעת שיגור החללית סויוז 7, ובה הטייס הצרפתי ז'אן לוק קרטייה, שלקח אתו לחלל קלטת שלהם בשם: "צידו האפל של הירח". בטקס קבלת תואר דוקטור כבוד מטעם מכון וייצמן בארמון האליזה, נהנה מיטראן מנגינתו של הכנר שלמה מינץ, ולאחר מכן לחץ את ידו בחום, והודה לו על הנגינה.

גדעון קרן (מאריו)

חיל הנדסה קרבית נפרד השבוע מתת־אלוף אביגדור קהלני, סגן מפקד המפח"ש שפשט את מדיו ועבר לחיים האזרחיים. בתקופת כהונתו של קהלני במפח"ש ייחד קהלני תשומת לב מיוחדת להנדסה הקרבית, והחיל ידע לגמול לו על כך במיפגש חגיגי שבו הוענקה לו תעודה סמלית, מזכרת לשיתוף הפעולה ההדדי. באותה הזדמנות נפרד חיל הנדסה מכמה עשרות קצינים מדרגת סגן־אלוף ומעלה, בקבע ובמילואים, שסיימו שירות ממושך בחיל הנדסה קרבית. בצילום: תא"ל קהלני בחברת קצין הנדסה קרבית ראשי, תא"ל יוסף אייל (מימין), במסיבת פרידה לקציני ההנדסה ולסגן מפקד המפח"ש. (צילום: נועה לוי)

בת שניה

אתמול ילדה אביטל שרנסקי (בתמונה) בבית החולים הדסה עין־כרם בירושלים בת במשקל 3.100 ק"ג, אחות לרחל. הלידה היתה רגילה והיולדת, כך נמסר, חשה בטוב.

יורם לוי

פה־אחד

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון כתב מחזה על האינקוויזיציה בספרד. המחזה נכתב לפני כ־20 שנה והוא כולל סיפור מרגש על משפחה יהודית שלמה שעלתה על המוקד, למען קידוש השם. נבון כתב את המחזה לאחר שחקר בספרד ובאמריקה הלטינית את תולדות האינקוויזיציה. על כתיבת המחזה סופר אתמול בכנס של מנהיגים יהודים מרחבי העולם שנערך בראשות השר נבון, במלון "הילטון" בירושלים. בכנס נבחר נבון, פה־אחד, ליו"ר הוועדה הבינלאומית לציון 500 שנה לגירוש יהודי ספרד ולגילוי אמריקה שיחולו ב־1992. בין מברכי השר, לרגל בחירתו, היו נשיא הקונגרס היהודי העולמי מר אדגר ברונפמן, נשיא מועדון הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, מר מוריס אברם ומי שנבחר למחליפו של מר סימור רייך, מנכ"ל הארגונים היהודיים בספרד מר סם טולידנו.

אורח

קשרי הידידות בין ההסתדרות לאיגודים המקצועיים האוסטרליים התהדקו במשך תקופת כהונתו הארוכה של רוברט (בוב) הוק, המכהן מאז תחילת 1983 כראש ממשלה. בעוד כשבועיים עומד להגיע לארץ יורשו בתפקיד סיימון קרים, המכהן כיו"ר ברית האיגודים האוסטרליים מ־1982. בקונגרס אינטרנציונל האיגודים המקצועיים במלבורן במארס שנה זאת הוא סייע למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, לסכל יוזמות אנטי־ישראליות. השניים הסכימו על המשך שיתוף פעולה הדוק במסגרת הארגון האזורי של האינטרנציונל באסיה ולאיזור הפאציפי. האורח רם המעלה שישהה כאן ארבעה ימים יוועד עם ישראל קיסר, עם חיים הברפלד ראש המחלקה לאיגוד מקצועי, עם יו"ר העבודה ח"כ שמעון פרס ואולי גם עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

שי"ן

ועוד אורח

באמצע דצמבר עומד להגיע אורח המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות אורח חשוב – חואן חוסה דלפינו נשיא ברית האיגודים המקצועיים של ונצואלה. דלפינו שיבוא הנה בהום מושב האקזקוטיבה של האינטרנציונל בבריסל, הוא חבר מפלגת השלטון הסוציאל־דמוקרטית בוונצואלה שהיא חברה יחד עם העבודה ומפ"ם באינטרנציונל הסוציאליסטי והעומדת לפי כל הסימנים לזכות בנצחון מחודש בבחירות לנשיאות ביום א' הקרוב. דלפינו יקיים כאן שיחות עם קיסר, הברפלד ופרס ויחתום על הסכם נוסף לשיתוף פעולה בין שני האיגודים המקצועיים.

שי"ן

אירוע חגיגי לציון כ"ט בנובמבר נערך אמש, כמדי שנה בשנה, ע"י לשכת המסחר ישראל־בריטניה במלון "קרלטון" בתל־אביב. באירוע השתתפו מאות אורחים מכל חוגי הכלכלה והתעשייה בישראל. אורחי הכבוד היו: שגריר בריטניה בישראל מר **מרק אליוט**, ויו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים בע"מ פרופ' **איתן ברגלס**. במרכז האירוע היתה הענקת פרס היצואן המצטיין לבריטניה לחברה "ניסוניק" בע"מ. הפרס מוענק ע"י הלשכה זו השנה השלישית והחברה הזוכה נבחרת ע"י ועדה מיוחדת של הלשכה מבין עשרות מועמדים המומלצים ע"י התאחדות התעשיינים, מכון היצוא, התעשיה הקיבוצית ואחרים. בתמונה: פרס היצואן המצטיין לבריטניה מוענק לנציגי החברה (משמאל) ע"י יו"ר לשכת המסחר ישראל בריטניה, עו"ד **ברוך גרוס** (שני מימין) **ועמוס לביא** יו"ר ועדת המסחר של הלשכה.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

מו"מ בטרם לחץ

בתגובה להתכנסות המועצה הלאומית הפלשתינאים (מל"פ) באלג'יר, אמר אחמד ג'יבריל (כך שמענו ב"קול ישראל"), כי ארגוני הסירוב הפלשתינאים לא נטלו חלק במועצה. עוד הוסיף ואמר, כי המאבק המזויין נגד ישראל יימשך וכי הסיכסוך יוכרע בכוח הזרוע.

דברי בלע אלה, יותר מאשר הם צריכים לעשות רושם עלינו, הם צריכים להחריד במיוחד את מנוחתם של כל הפלשתינאים באשר הם. בתרגום חופשי לשחצנותו ויהירותו ניתן לומר, כי בעצם עוד ועוד פלשתינאים ייהרגו סתם כך ללא סיבה משמעותית. זאת כאשר ברור־לכל, כי בכוח לא ישיגו הפלשתינאים דבר אלא רק את ההיפך!

מסתבר, כי חלקים אחרים באש"ף מבינים זאת ולכן גם חל שינוי משמעותי לטובה בכיוון המדיני. כעת הזמן לממש את זכויותיהם של הפלשתינאים הלכה למעשה (אפילו אם יהיו מי שיפרשו את שינוי הכיוון באש"ף כתולשה).

יש רק לקוות, כי החלטותיה של המועצה יוכיחו, כי אכן השינוי הוא ממשי ואמיתי, אז לצערנו נהיה (ישראל) אנו חזית הסירוב, דבר שיעכב לזמן מה בלבד את התהליך המדיני. זאת עד אשר יתחילו המעצמות להפעיל עלינו לחץ ויכפו בכך מו"מ (בהשתתפות כל הצדדים) ותהליך מדיני, שהוא התקווה היחידה לסיום הסיכסוך באיזור.

דורון ספקטור
קיבוץ מרחביה

חוסר תבונה — או זדון?

כאילו אין לנו די "תעסוקה" בימים האלה. ב"אינתיפאדה" בשטחים המוחזקים, מוסיף משרד הפנים "אינתיפאדה זוטא" בסקטור הערבי בתוך הקו הירוק, וממריד נגד מדינתנו חלקים ניכרים של אוכלוסיה שקטה ונאמנה.

אומרים – אין ברירה, מוכרחים לאכוף את החוק בכל מחיר, אנו מדינת חוק. האומנם בכל מחיר? האומנם אין ברירה? יש ויש ברירה!

אינני רוצה להצדיק בשום נימוקים בניה פראית והפקרות, אבל אני שואל את עצמי, מדוע לא מונעים את הבניה הבלתי־חוקית בראשיתה, בשעת חפירת היסודות, הכנת התומרים וכו'. מדוע מחכים לסיום היציקה של הקומה השניה, כדי לעלות על המלאכה הכמעט מוגמרת, עם הבולדוזר, אשר בן רגע הורס תקוות, עמל וחסכונות של עשרות שנים? בל יתרצו את המדיניות הזו בנימוק של חוסר כוח־אדם לפיקוח יעיל. בטוחני שעשרה פקחים עם הרכב הדרוש היו מספיקים לסרוק את כל היישובים, כדי לגלות בהם את כל התחלות הבניה, ובמידה שאינה חוקית, להפסיק אותה בהתרעה או בכוח, מבלי לעורר את אותו הזעם וההתמרדות.

המדיניות הקיימת משולה להמתנת המשטרה, שיש לה מידע על הכנת רצח מסויים, לביצוע המזימה עצמו. אז או היא תנקוט בחומרה בכל הענישה החוקית.

אם נשווה את כמות כוח־האדם, למניעת הבניה הבלתי־חוקית, לאלפי השוטרים המאבטחים את ההריסה ולאלפי ימי השביתה והדיכוי המהומות, בכך לא לדבר על הנזק המוסרי והציבורי שבהריסה הזו הגורלית, נדמה לי שהמאזן הכספי והפוליטי הוא חד־משמעי לחלוטין.

אברהם עמרי
שער העמקים

בחזרה ליסודות

בהקשר למאמרו של מתי דויד ("דבר" 23.11.88) מן הראוי לחזור להבהיר ולהדגיש אמיתות היסטוריות מכריעות:

תנועת העבודה הגיעה להגמוניה ביישוב ובמדינה לא בזכות אישיות כריזמטית, וגם לא בזכות מדיניות של "שלום עכשיו", ואפילו לא בזכות פטנטים כלכליים מיוחדים. ההגמוניה באה לתנועת העבודה בארץ־ישראל ובמדינת ישראל בזכות התמקדותה בנושאים המרכזיים של הדור, העם, התנועה – בתנאים הקיימים המציאותיים, ולא הדמיוניים כיטופיים בלבד. השילוב המבורך של מציאות וחזון – הוא שהוביל את תנועת השיחרור הלאומי היהודית אל מטרותיה, אפילו במחיר כבד (ואולי מיותר לפעמים).

הנושאים המרכזיים היו: 1. עליה המונית ליגאלית ומחתרתית. 2. התיישבות המונית בכל חלקי ארץ־ישראל, ברשות ממשלת המנדט וגם בלעדיה, בימים קשים ובמקומות נידחים. 3. ביטחון לרכוש ולנפש בכל מקום ובכל זמן. בניה וטיפוח כוח מגן מגוון וצבירת נשק תוך רדיפות של השלטון המנדטורי והטרור הערבי. 4. מדיניות הצמודה למעשים בשטח, והעוררת להם ישירות במו"מ עם ממשלת המנדט על שלוחותיה השונות, וברחבי העולם הכללי והעולם היהודי בתפוצה. 5. צדק ושוויון לכולם. אין מיוחסים בכל התחומים.

מכל היסודות הללו לא נשאר לתנועת העבודה שום דבר חיובי. נשארו רק הפספוט הריקני על "שלום עכשיו", מלחמת שלטון על "כסאות" ו"כבוד" מפוקפקים, מרפקנות ותנופה לחלקי אוכלוסיה שונים: עדות, מינים, גילים, מקצועות וכו'.

מסקנות: אם תנועת העבודה חפצה לחזור להגמוניה במדינה היא חייבת בראש וראשונה לחזור ליסודותיה הרעיוניים והביצועיים. השלום האמיתי ובר־הקיימא יבוא כאשר תבשיל השעה והתנאים בישראל ובמדינות השכנות. אסור לפסול על הסף חילופי אוכלוסין. הם נתנו פתרונות חיוביים בכל מקום שבוצעו. ומה שטוב וראוי במקומות אחרים, יכול להיות ראוי גם במזרח התיכון. הדבקת תוויות שליליות מתוך חוסר מחשבה ובורות – איננה תופעה בריאה לאנשים המתיימרים להנהיג את הדורות הבאים.

עמי ליבנה
עין־הוד – מאמר

ידאגו הקבלנים ללקוחותיהם

ב"דבר" (21.11.88) התפרסמה ידיעה על פניית מרכז הקבלנים לעכב את ההעלאה שאושרה במחיר חיבורי החשמל לבתים. כפי שצויין בכתבה נבדקו תחשיבי חברת החשמל על־ידי רואה־חשבון עצמאי שמונה על־ידי משרד האנרגיה, לאור דרישת מרכז הקבלנים, ואשרו על־ידו כנכונים.

במשך כל 15 חודשי הבדיקה, עוכבה ההעלאה הנדרשת. בתקופה זו עלה המדד, עלו מחירי הדירות ומדד הדיור והקבלנים ממשיכים להילהם בתוספת במוכנה יחסית, שאושרה לאחר בדיקה מעמיקה ומתרצים בה את העלאת מחיריהם.

תמוהי כיצד קושר מרכז הקבלנים בין נושא זה להתייקרות מדד הדיור בחודש אוקטובר, שהרי מחירי הדירות עלו, מסתבר ללא קשר למחירי חיבור החשמל. מדוע סבורים הקבלנים, כי הם זכאים לקבל מחיר ראוי עבור הדירות ואילו על חברת החשמל (ולמעשה – לכן על צרכניה) – לסבסד אותם?

ראוי לציין בהקשר זה, כי הקבלנים מתנגדים גם לדרישת חברת החשמל להגדיל את העומס בחיבור החשמל הסטנדרטי – ועל מנת לחסוך בסכומים פעוטים (אותם הם "מגלגלים" בלאו הכי על הדיירים) הם נלחמים ליצירת מצב בו בעל דירה חדשה ייתקל מיד בבעיות במערכת החשמל עקב אי־יכולת להשתמש במכשירי החשמל שלו ברזמנית.

כדאי שמרכז הקבלנים והקבלנים עצמם ישאירו את המלחמה באינפלציה למי שמופקד עליה, והם עצמם ידאגו יותר ללקוחותיהם הדיירים – ולא יחסכו על חשבונם בנושא כה חיוני.

אברי רביב
דובר חברת החשמל

על כל הסטודנטים

שמחתי לשמוע, שהמפלגות החרדיות תובעות השוואת תנאים בין תלמידי ישיבות לסטודנטים ליהדות. אני מקווה, שהמשמעות המעשית של השוואת התנאים תהיה תשלום הקצבות לסטודנטים ואי־תשלום שכר לימוד.

אגודת הסטודנטים תדרוש, כמובן, שתנאים אלה יחולו על כל הסטודנטים.

בעניין שירות המילואים – נראה לי, שציבור הסטודנטים לא יסכים לקבל פטור מלא אך יהיה מוכן להקלות נוספות בשירות המילואים בזמן הלימודים.

שאול ששון
אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א
ת.ג. להסברה

להגיע למוסך בכיף

כנהגת ותיקה (24 שנים) אני שותפה לתחושה שהזוקוקים לשירותי המוסכים הם כחומר ביד היוצר, חוסר האמינות, שירות לקוי וסחבנות הפכו לנורמה מקובלת, ואנו בעלי הרכב – חסרי אונים.

לפני כ־3 שנים גיליתי את מוסך "אריה" במגרשי התערוכה בתל־אביב, וראיתי שאפשר גם אחרת. מוסך אריה מצטיין בשירות אמין עם איכות ובנוסף יחס אישי אוהד ואדיב מצד כל העובדים ובמיוחד אורי, מנהל העבודה, המשרה אווירה טובה כנועם הליכותיו והתנהגותו.

מן הראוי להבליט תופעות חיוביות בחברה שלנו בתקופה [illegible] השראה לאחרים.

צפורה צור
תל־אביב

לפני 60 שנה

דבר

עמדת צרפת בסוריה

הצעת הסוציאליסטים כי צרפת תסתלק מהמנדט על סוריה מטעמי חיסכון, עוררה התנגדות חריפה מצד ראש הממשלה פואנקרה. שהודיע כי כבודה, נאמנותה וטובתה של צרפת מחייבת את מילוי הבטחתה – לנהל את הסורים עד שיגיעו לעצמאות.

בשלון הועידה הערבית השביעית

בגיליון "פלשתין" – כתב העורך כי קיים כאן רגש דתי חזק המתעורר לכל התקפה מחוץ, אבל רגש לאומי, או הרגשות משותפים ביחס להטבת הפרט כלפי מולדתו, אינם בנמצא.

לפני 40 שנה

הפסקת אש בירושלים

בעקבות פגישה נוספת בין מפקד הליגיון הערבי, עבדאללה תל, ובין מפקד צבא ישראל בירושלים, סגן אלוף משה דיין, נקבע כי ב־8.00 בבוקר תיפסק האש בחזית ירושלים.

מחנות הפליטים באיטליה

מחנות הפליטים היהודיים באיטליה נמצאים בשלב חיסול, 45 אלף יהודים עברו באיטליה בדרכם לארץ־ישראל ורק 2500 פנו למדינות אחרות.

כיצד לשבור

(המשך מעמוד 7)

לאובדן סיכויי חזרתה של מפלגת העבודה לשלטון. אילו ניהל הליכוד את ענייני המדינה היה הציבור נוכח לדעת כי הליכוד – ולא המערך – הוא המימסד האחראי עכשיו לגורל המדינה. הישיבה באופוזיציה לא תתרום, עם זאת, מאומה למפלגת העבודה אם לא תשכיל ההנהגה להבין, ששורשי המשבר הם רוחניים והרעיוניים.

כל זמן שלא תבין המפלגה את הצרכים הנפשיים האותנטיים של דור המדינה, בחיפושו אחר הזהות היהודית, ולא תדע להשיב עליהם, לא תצליח להחזיר לשלטון את מחנה הציונות הנאורה. יתירה מזו, יהיה עלינו להתמודד עם בעיה דמוגראפית של יהדות חרדית מתעצמת, שגילתה את אבן החכמים: ההשקעה בחינוך דתי, בישיבות ובכוללים נושאת פירות אלקטוראליים בריבית דריבית.

אשר להסתדרות, להברת העובדים ולקופת־חולים, למרכה הצער הגיעה השעה להכיר בכך שהם כיום נטל ולא נכס. את תפקידיהם חייבים למלא ארגונים אחרים, ממשלתיים, ציבוריים, או קואופראטיביים, שאין להם זיקה למפלגת העבודה. על ההסתדרות לחזור לייעודה המקורי, שחשיבותו לא תפוג לעולם: הגנה על ענייני העובדים במאבק הנצחי על חלוקה צודקת יותר של הכנסות. אך בזאת לא די. הנהגת תנועת העבודה חייבת להבין שזירת המאבק היא בתחום הרוח והחינוך, בהתמודדות עם השאלות שכבר אחד־העם וברדיצ'בסקי התחבטו בהן, דהיינו – כיצד ליצור תרבות יהודית חילונית לעם שדתו דת לאומית.

השקעת מאמצים וכספים – בשיתוף עם בעלי־בריתנו ביהדות ארה"ב – בתלמידים, במורים, בתנועות הנוער, בספריות, בחידוש עם הספרים, במכללות, ובכל מרכיבי התרבות העברית המודרנית שנוצרה במאת השנים האחרונות, הם הם העשויים, בתהליך ארוך ודצוף מבשולים, להצמיח גם ציבור בוחרים שיצביע בבחירות לכנסת ולעיריות בעד מדינה יהודית מתקדמת, פלוראליסטית ונאורה.

חדשות של שבת

■ אפריים ריינר על מצב המשק: מפטורי ישראל של היום בוכים ללא בושה. איש למרלו ■ עידית ארסל ■ דורון רוזנבלום: השמאל ממציא לעצמו מולדת חדשה ■ יעל גבירץ ■ שלמה גזית והאריה שלוי: שנה של אינתיפאדה ■ נעמי לויצקי: עם אהרן ידלין ואלישע שפירא, מזכירי תנועות הקיבוצים: "אנחנו מחזיקים ביד פצצת אטום" ובן־השיח שלנו צריך לדעת שהאקדח טעון ■ דודו גבע, פשר החיים ■ אבא אבן לשרית ישי לוי: "מעולם לא הייתי משוחרר כל כך" ■ הטייס הראשון בישראל מבקר ברפת. מאת תמר גלבץ ■ שלמה להט על יצחק מוריץ ז"ל ■ רצח יו"ר הוואקף. אלה המימצאים. מאת בוקי נאה ■ משה נגבי ■ עמת מיזין עם מרדכי וירשובסקי. אחרי ניתוח לב. "ניתחו את העולם" ■ האחרונים מגיש בקלאווה

אלמקס · משחת השיניים · יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
דיזנגוף – דיזנגוף 132 223590
קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
אליסון – ישעיהו 10 – 383753
חיפה
מירוני – הרצל 29 – 663596
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רש"י – רש"י 13 רמת־גן – 7510971
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים 5515671
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
קופ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
כללית – בני משה – 452381
רעננה – כפר־סבא – הוד־השרון
קופ"ח כללית – רח' הרשות הוד השרון

אלמקס · נוצרה ע"י מעבדות GABA

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־16.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים הוא תורן הבהון פיקול וחדום לבעי שיניים בהסה עין כרם בחדר הכיון – 02־446220
ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־535316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשיש 02־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – מוקד תל־אביב – שדרות רוטשילד 108 בימים א'–ה' מ־8 עד 16.00, טל' 5619463

הכיוון מעריב קרא ביום שישי:

מודל קפלן, הגביר של הסוכנות, פרופיל ■ אורית הראל
הם לא פושטקים: מג"ד הצנחנים בקהנדיה על חייליו ■ עמנואל רוזן
גילויים חדשים בתעלומת יורדי הסירה. תחקיר ■ אלכס דורון

מחפש כיוון לשישבת? קרא מעריב יום ו'

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה בלב

פרס "מגן ירושלים" לקרן לב"י

לב"י מודה לנאמני קרן ז'בוטינסקי בארה"ב ובארץ על החלטתם להעניק את פרס "מגן ירושלים" לשנת תשמ"ט בסך מאה אלף דולר, לקרן לב"י עבור חיילי צה"ל.

הפרס יימסר לרמטכ"ל בטקס שייערך במעמד ראש הממשלה ביום א', נר שני של חנוכה.

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 7, הקריה, תל־אביב 64734

מהלך חדש בהסתדרות

40 שנה לקיבוץ נצר־סרני

קיבוץ נצר־סרני עלה על הקרקע ב־20 ביוני 1948. ראשוני מיסדיו היו שרידי השואה, יוצאי מחנה הריכוז בוכנוואלד שבגרמניה, אשר הקימו זמן קצר לאחר השחרור את „קיבוץ בוכנוואלד" – להכשרה ולעבודה חקלאית לקראת עלייתם. במרוצת הזמן הצטרפו אל הגרעין הראשוני חברים מתנועת נוח"ם (נוער חלוצי מאוחד) יוצאי ביטאות ומחנות וכן גם חברי תנועות־נוער חלוציות ששירתו בשנות המלחמה בשורות הצבא של בריה"מ.

לאחר עלייתו ארצה קיבל קיבוץ בוכנוואלד את הכשרתו לחיי קבוצה וחברה בקיבוץ אפיקים. משם יצא לעצמאות לנחלת־יהודה שעל־יד ראשון־לציון. מנחלת־יהודה נקראו חברי הקיבוץ לתפוס את החצר והשטחים של „שפוך" – חווה גרמנית לשעבר, אשר היוותה משלט לפני כיבוש העיר רמלה.

כעבור שנים אחדות לאחר העליה לקרקע הסבו החברים את שם הקיבוץ ל„נצר" על פי דברי ישעיהו הנביא „ויצא חוטר מגזע ישי ונצר משורשיו יפרה"...

בשנת 1952, לאחר הפילוג בקיבוץ המאוחד, התאחדו עם נצר 50 משפחות מחברי גבעת־ברנר, בהם מוותיקי הקיבוץ ההוא וממיסדיו.

כעבור שנים אחדות נוסף לשם הקיבוץ גם שמו של חיים אנצו סרני – חלוץ ושליח מעולי איטליה שיצא כצנחן בשליחות ההצלה של הישוב לאירופה הכבושה – נתפס בידי הנאצים והוצא להורג.

אוכלוסיית הקיבוץ מונה כיום כ־650 נפש, 376 חברים ומועמדים (כולל בני משק שעדיין לא התקבלו לחברות) וכ־225 ילדים. נוסף אליהם נמצאים בקיבוץ הורי חברים, זקניים ותושבים אחרים. כמחצית החברים הם צעירים עד גיל 40.

במקום בית ספר יסודי, משותף עם קבוצת שילר פלמחים וכפר דניאל. שכבת הנעורים לומדת בביה"ס המקיף האזורי ע"ש י.ח. ברנר בגבעת־ברנר. בקיבוץ יש לינה משפחתית עד כיתה ט'. עם המעבר לביה"ס התיכון עוברים הנערים לגור בחדרים משלהם. שני נערים בכל חדר.

שטח המשק הכולל הוא כ־5600 דונם.

ענפי המשק כוללים חקלאות, תעשיה ושירותים.

בחקלאות – גידולי שדה (כותנה, גידולי תחמיץ)
פרדס – הדרים למיניהם
מטעים – אבוקדו, מנגו, פקאן, מקדמיה
משתלה – עצי פרי ונוי
רפת – לחלב
לול – לייצור בשר וביצים

בתעשיה: ● מפעלי מתכת – המייצרים מובילי טנקים, מטבחי־שדה, נגררים מכל הסוגים, מכולות להובלה ועוד.

● מפעל רהיטים – המייצר רהיטי משרד, ארונות קיר, כוננות חדרי שינה.

● רינוטרם – מפעל בפיתוח לייצור מכשירים לריפוי נזלת.

● סדנת קשישים

אירוח: תיירות – חתונות – בר מצווה – טיולים

ימים ראשונים

מפעלי מתכת נצר סרני

„מפעלי מתכת נצר־סרני" הוא המפעל הוותיק והגדול ביותר בארץ לייצור נגררים מסוגים שונים ואמצעי תובלה מגוונים.

המפעל מייצר כמעט את כל סוגי הנגררים שמשתמשים בהם בשוק המקומי כמו סמיטריילרים להובלה כללית, נתמכים רכינים (אמבטיות) להובלות בתפזורת, פולטריילרים, רמסות ועגלות אוניברסליות ומובילים כבדים מסוגים שונים.

בנוסף לכך, מייצר המפעל נגררים המיועדים למטרות ספציפיות כמו: אמבטיות להובלת אבן, מיכלים להובלת גרעינים בתפזורת, נגררים להובלת ברזל, נגררים מיוחדים לנמלים, מיכליות מלט ועוד. מטרת המפעל לענות לצרכי השוק המגוונים והמשתנים.

המפעל הוא הספק העיקרי של צה"ל של מובילי טנקים, סמיטריילרים להובלות כלליות ותחמושת, גרורי גנרטורים, נגררים להובלת מטוסים ואניות. המפעל מייצר עבור צה"ל גם מטבחי שדה ניידים, „נכרים" לפיצוץ מוקשים ומבנים ניידים המיועדים למגורים, לשירותים, למטבחים, לתחזוקת וגרוז טנקים ואף יחידות לטיפול נמרץ. כן משתתף המפעל בפרוייקטים של הסבות רק"ם.

חלק נכבד מתוצרת המפעל מיועד ליצוא. בין מוצרי היצוא: „נכרים" לצבא ארה"ב, לצבאות אירופאיים ואחרים, מטבחי שדה לכ־30 מדינות, מובילי טנקים, מכולות ימיות ועוד.

המיגוון הרחב הזה, פרי עמל, ניסיון וידע הנדסי רב, מעמיד את המפעל בשורה הראשונה של יצרני אמצעי תובלה בארץ ובעולם. התשתית הפיסית האדירה, יחד עם כוח האדם המקצועי ומחלקת הנדסה מנוסה ביותר, מהווים פוטנציאל שבכוחו להתמודד עם אתגרי ההווה והעתיד.

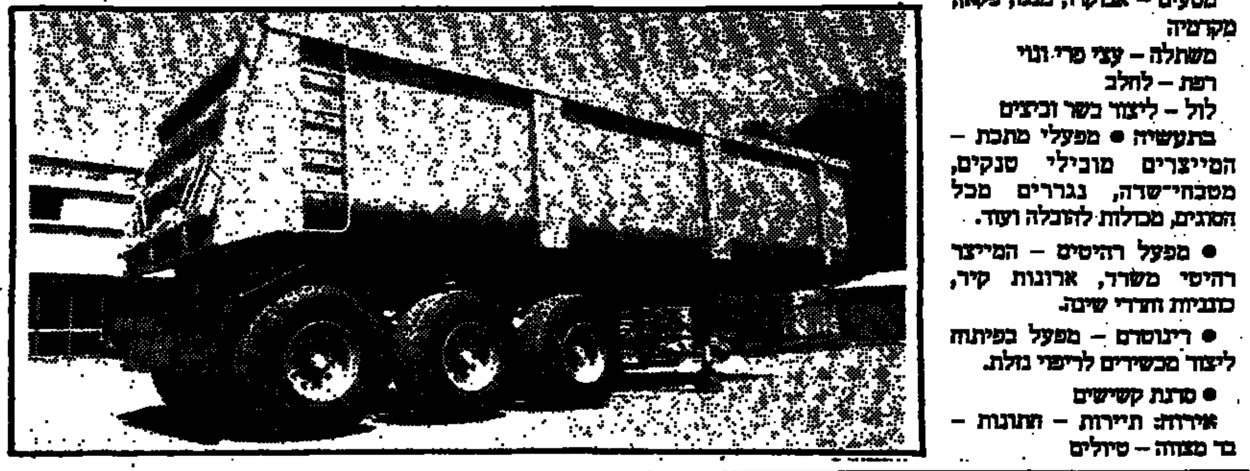

יש חדש ברהיטי נצר סרני

רהיטי נצר סרני ידועים בארץ זה שנים כרהיטי איכות המתמחים בריהוט בפורנירים למשרד ולבית. לפני כשלושה חודשים התבצעו במפעל חילופי משמרות, מספר צעירים שעבדו במפעל בעבר ומספר צעירים נוספים הצטרפו לעובדי המפעל. התבצעה רוטציה בשדרה של תפקידים ונוצר שילוב יפה של ותיקים וחדשים ושל בעלי מקצועות שונים. התברה משקיעים הרבה תשומת לב בקליטת הכוחות החדשים, ובמרץ רב מתבצעים מספר שינויים מרחיקי לכת. ראשית כל מושקע עמל רב בהסבת שטחי המפעל לשטחי מכירה. שטח התצוגה במפעל הוכפל. מחלקות ייצור אוחדו לאולם משותף על מנת לייעל את התפקוד ולשפר את הרגשת העובדים.

הפתיחות לכיוונים חדשים כבר הניבה פירות ראשונים. מעצב הרהיטים במפעל (לשעבר מזכיר הקיבוץ) שגמר לימודי עיצוב תעשייתי ב„בצלאל" בהצלחה רבה, גיבש סידרה של שולחנות למחשב אישי בעיצוב צעיר, במיגוון צבעים רעננים. בימים אלו מציע המפעל שולחן שימושי וחסכוני המותאם לכל סוגי המחשבים האישיים והתוספות הנלוות כגון מדפסות וכדומה. בכך פונה המפעל לקהל יעד שונה מקהלו המסורתי.

שינוי נוסף שעבר המפעל היה צמצום משמעותי של כוח האדם השכיר. המפעל נמצא בעיצומו של תהליך גיוס חברים נוספים שישתלבו במהלך החדש.

התפנית העיקרית עומדת עוד לפנינו. רהיטי נצר סרני מציעים לראשונה שטחי מכירה ליצרנים נוספים מן התנועה הקיבוצית לשם שיווק מוצריהם בתחום הריהוט. מיקומו המצוין של המפעל (היום 20 דקות נסיעה מלב ת"א) בין רחובות לראשל"צ יסייע בהקמת מרכז לשיווק רהיטים לבית, לכל המשפחה.

ריבוי הקניונים בארץ מגביר מגמות צריכה החודרות לארץ מן העולם הרחב. רהיטי נצר סרני נערכים לכך ומזמינים את כל המעוניין להצטרף. השטח המבנים קיימים. תהליך ההסבה החל. הייצור העצמי במפעל נצר יהפך בעתיד למרכיב אחד מתוך מכלול מורכב יותר בסל העסקי של המפעל. במלים אחרות רהיטי נצר סרני מגבירים את מאמץ השיווק. כדאי לבוא, יש מה לראות ולקנות.

רינוטרם נצר סרני

במפעל רינוטרם נצר סרני, בקיבוץ נצר סרני יודעים כבר כי יש פתרון רפואי לסובלים מנזלת.

צוות המחקר והפיתוח במפעל עסק במשך שלוש השנים האחרונות בפיתוח מכשיר בשם „אלטרה II", המבוסס על רעיונו המקורי של פרופ' אנדרי לבוב חתן פרס נובל, ממכון פסטר בפריז, וכן על בסיס מחקרים שנערכו במשך מספר שנים במכון וייצמן למדע ברחובות.

המפעל מונה היום עשרים ושלושה עובדים חברי משק. חלקם עדיין עוסקים בפיתוח, חלקם בייצור ובאבטחת אמינות, כאשר המערך השיווקי נתמך ע"י חברה יועצי השיווק P.O.C. בראשות פרופ' פקלמן.

בשלב המחקר כולו עזרה לשכת המדען הראשי במשרד המסחר והתעשיה. כידוע גורמת נזלת כרונית, אלרגית ווירואלית לאי נוחות רבה, שמקורה בגודש ובחסימת דרכי הנשימה. חלק גדול באוכלוסיה סובל מנזלת, בעיקר בעונות המעבר, ויודע עד כמה יכולה הבעיה להיות מציקה...

כעת נמצא הפתרון המיוחל. פתרון שבסיסו מדעי־רפואי המקל על הסובלים.

רינוטרם „אולטרה II" הינו פיתוח חדשני של מכשיר שהוכח כיעיל ואפקטיבי. בששה עשר מחקרים קליניים שנעשו ברחבי העולם מיפן וסין במזרח ועד קנדה במערב, נמצא כי בכ־75% מהמקרים הושג פתרון משמעותי לנזלת: דרכי הנשימה נפתחו וההפרשות מהאף פסקו. הפיתוח החדשני מבוסס על גביש קרמי אולטרה־סוני וכולל מערכת בקרה דיגיטלית לייצוב הטמפרטורה.

פעולתו של המכשיר מבוססת על הזרמת תרסיס טיפות מים ואויר חם בלחץ אל תוך חלל האף. הפעולה מתבססת על מחקריו של פרופ' לבוב מהם עולה כי חימום האיזורים הפנימיים בטמפרטורה קבועה ויציבה של כ־43°C גורם, באופן חד־משמעי, להקלה ניכרת בסימני המחלה: האף הסתום, ההפרשות, ההתעטשות והעיניים הדומעות.

המכשיר עמד בהצלחה בבדיקות תקן וקיבל את אישורם של מכוני התקנים במערב גרמניה ואנגליה וכן גם את אישור ה־F.D.A (שלטונות הבריאות והמזון של ארה"ב).

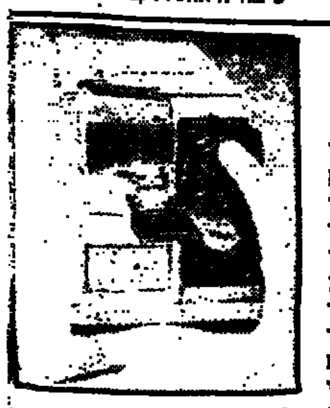

למכשיר פטנטים רשומים בלמעלה מ־30 מדינות ברחבי תבל.

רינוטרם „אולטרה II" מיישם באופן יחודי טיפול אל־תרופתי אשר אינו גורם לשום תופעות לוואי.

משך הטיפול המומלץ: 2–3 טיפולים בני 20–30 דקות בשבוע.

ברינוטרם שוקדים על הקמת מערכות שיווק בארץ ובעולם. המכשיר נחשף לראשונה בחודש זה בתערוכה הגדולה ביותר באירופה למיכשור רפואי. הדרישות הראשונות למכשירים כבר הגיעו למחלקת השיווק במפעל וצפי הייצוא לשנה הראשונה נאמד בכ־3 מליון דולר.

השיווק בארץ יחל בתוך שבועיים ע"י חברת „פרומדיקס". המכשיר יופץ בבתי המרקחת וברשת הסופרפארם.

למפעלי מתכת נצר סרני
ולקיבוץ נצר סרני
לחגכם
בברכת ידידות נאמנה
להמשך פיתוח ושגשוג
פרנק סוכנויות
תל אביב

לקיבוץ נצר סרני
ולמפעלי המתכת
אתכם לאורך השנים
ולהמשך שיתוף פעולה פורה
פקר פרופילים
שיווק

לקיבוץ נצר סרני
ברכות
להמשך התנופה והיצירה
תנובה
מרכז שיתופי בע"מ
סניף מחוזי רחובות

למפעלי מתכת
נצר סרני
שאו ברכה ביום חגכם
אורדן תעשיות בע"מ

י.א. אורן בע"מ
אספקה והובלת חומרי בנין
זיפזיף, חצץ, חול, וכורכר
משרד: רח' החרושת 16 אזור תעשיה אור־יהודה
מיקוד 60200 טלפונים. 03-5369483-4-6
לקיבוץ נצר סרני
ולמפעלי המתכת
ברכות לשגשוג ולהמשך הפריחה

לקיבוץ נצר סרני
שלוחות מיטב ברכותינו
להמשך הצלחה בדרככם
אל־קור בע"מ
שירותי מיזוג אויר
המאבק 43 גבעתיים
טל' 03-5712523

למפעלי המתכת
מיטב הברכות והאיחולים בחג ה־40
מרץ השרון
אירגון נהגי כפר סבא
טל' 052-448184

לקיבוץ נצר סרני
שאו ברכות ביום חגכם
שילוח
חברה ישראלית לשילוח בינלאומי בע"מ

לקיבוץ נצר סרני
ולמפעלי מתכת
נצר סרני
ברכות מקרב לב
ביום חגכם
והמשך שיתוף פעולה פורה
לכולנו
מבית תעבורה

למפעלי המתכת
ולחברי קיבוץ נצר סרני
במלאת 40 שנה להיווסדכם
שלוחות ברכותינו עלו והצליחו
מובילי חיפה והצפון בע"מ
רח' הנמל 51 חיפה
טל' 04-668004

לקיבוץ נצר סרני
ליובל ה־40
ולמפעלי המתכת
ברכות חמות
והמשך שיתוף הפעולה בינינו
קואופרטיב התנועה
המוביל של אזור המרכז

לקבוץ נצר סרני
ברכות חמות ליובל ה־40
מיעקב איציק נגר
וביתו
NIBIT ניביט
נציגי MITAC ומשווקי תואם יב.מ. PS/2 מודל 30
ומערכות AT, XT ו־386
ירושלים: מרכז כלל 235 טל: 02-221340
חיפה: רח' אחד העם 12 טל: 04-662596
רמת גן: רח' הרצל 12 טל: 03-731613

למפעלי המתכת
ולקיבוץ נצר סרני
לרגל חגכם
שאו ברכת חברים חמה
עמל"ב
הקואופרטיב המאוחד להובלה בע"מ
ההנהלה

לקיבוץ נצר סרני
בחגכם ה־40
שאו מיטב הברכות
להמשך הצלחה וקידום בדרככם
מנחם פלצ'י – שלמה לדרמן
והעובדים
שרות חשמל רכב – רמלה

למפעלי המתכת ולחברי נצר סרני
יחד אתכם בחג ה־40
אמסל הובלות
ת"א, שדרות בן גוריון 1
טל' 230316, 03-224770

לקיבוץ נצר סרני
אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
במלאת לכם 40 שנה
יעד פרזול (1984) בע"מ
יבוא ושווק פרזולים, כימיקלים ופרופילים
משרד ומחסן שווק: בית מרס, הרצל 158 ת"א, 03-810776/8
חנות מכירה: רח' רענן 34 ת"א, 03-821524

המועצה המקומית
נס ציונה
לקיבוץ נצר סרני
לחגכם
ברכת שכנים נאמנה
ניסן קרופסקי
ראש המועצה
חברי ועובדי המועצה

לחברינו,
קיבוץ נצר סרני
עלו והצליחו
בהמשך דרככם
קיבוץ גבעת ברנר

מועצה אזורית גזר
שולחת ברכתה החמה
לקיבוץ נצר סרני
בחג ה־40
עלו והצליחו
עמרם שושן
ראש המועצה
וחברי המועצה

לקיבוץ נצר סרני
אתכם בחגכם
במלאת 40 שנה לקיבוץ
עלו והצליחו!
נחום איצקוביץ
ראש המועצה המקומית
באר יעקב
ותושביה

ברכה מוגשת
לכל בית נצר סרני ומפעליו
לשנת ה־40
צורות פרסום דגש

לקיבוץ נצר סרני
ולמפעל הרהיטים
שאו ברכת ידידים
והמשך שיתוף פעולה פורה
אחים וקסמן
תעשיית מערכות ישיבה
תל אביב: 03-255883
מפעל, הוד השרון: 052-38761

למפעלי המתכת ולקיבוץ נצר סרני
שלוחה ברכה חמה לרגל חג ה־40
מסגרית טלי פישר בע"מ
נס ציונה, טל' 08-400967

לקיבוץ נצר סרני
יחד אתכם בחג ה־40
פוטו קולומביה
רח' העליה 19 תל־אביב, טל' 03-383353

למפעל רינוטרם
למפעל ג'פרי קורפ' בע"מ
ולכל חברי נצר סרני
בחג ה־40
ברכות ואיחולים להמשך הדרך
פלד — רז
שווק בינלאומי בע"מ
שד' שאול המלך 35 תל אביב, טל' 03-260285

לקיבוץ נצר סרני
ולחברים במפעלי המתכת
לחגכם ה־40
שלוחות ברכותינו
להמשך הצלחה ושגשוג
כוכב השרון
הסעות והובלות בע"מ
בהנהלת ע. נאשף
טייבה 40/400
טל' 052-992370

למפעלי מתכת נצר סרני
ולכל חברי הקיבוץ
שלוחות מיטב ברכותינו
ואיחולים להמשך תנופה ושגשוג
הגמל החדש
קואופרטיב להובלת משאות
הגמל החדש בע"מ
מובילי מטענים כלליים, מטענים בצובר, יבוא, יצוא והובלות ציוד כבד
משרד ראשי: חיפה רח' הנמל 45 טל' 04-667771-2-3-4-5
גזברות: רח' הנמל 53 ת.ד. 1221, טל' 04-666958
אשדוד: בנמל אשדוד ביתן 12 טל' 521483, 08-533551

למפעלי מתכת נצר סרני
ולחברי הקיבוץ
זר ברכות
קניון עמיחי
הובלות בע"מ
מושב בני עטרות

למפעלי המתכת
ולקיבוץ נצר סרני
אתכם בדרככם
גם בשנים הבאות
„צמח" מפעלים אזוריים
עמק הירדן

לקיבוץ נצר סרני ולמפעלי המתכת
יחד אתכם בחג ה־40
דנאור מערכות בלמים בע"מ
סוכנות WABCO
רח' סטיבל 10 תל־אביב, טל' 03-332284

לחברים
בקיבוץ נצר סרני
שאו ברכת
ידידים נאמנה
עלו והצליחו
ירוחם ארליכמן
והמשפחה

ברכות חמות
לקיבוץ נצר סרני
רהיטי
קבוץ שמרת

לחברי קיבוץ
נצר סרני
שפע ברכות
ביום חגכם
שמואל סרקוביץ
צרכי חשמל בסיטונות
רח' העליה 19 תל אביב
טל' 03-376728

למפעלי המתכת
ולקיבוץ נצר סרני
ברכות בחגכם
אשל אברהם
ובניו
הובלות חומרי בנין
בני ברק, רח' מה יעקב 7
טל' 5794975, 03-757486

מצטרפים לברכות
המספק תל אביב
הספקה טכנית למוסדות
מפעלים וקיבוצים
טל' 03-335924

מצטרפים
לברכות
פ.מ.ד. בע"מ
מפיצי פירזול
טל' 03-441461

לקיבוץ נצר סרני
ברכות בחגכם
מטרסו ושות' בע"מ
הספקה טכנית, כלי עבודה
רח' הרצל 154 תל אביב
טל' 03-820720

עוברת לייצור

מאת ורדה צימרמן

„טובלה" כבר הפכה למושג תל־אביבי אופנתי. מאז שנפתחה החנות, מתרכזת טובה בדגמים מיובאים או בדגמים ייחודיים של מעצבות ישראליות. מה חדש? – מעכשיו גם ייצור עצמאי, במשותף עם רותי ויינשטיין. למהו מסיבה פשוטה: „במה שיש לי בחנות, יש עדיין, על אף הכל, קווים משותפים ודמיון לדגמים שיש במקומות אחרים. אותה הסיבות היא שיצרנים שונים משתמשים באותם אריגים. לכן החלטתי לעצב ולייצר בעצמי". זה התחיל לפני כחצי שנה. בגדים לכל עונה ולמספר עונות. מגע אופנתי, גימיקים בצורות הלבוש, בפתחים, בקישורים וכד', מערכות משולבות, „בגדים מאוד פשוטים, מאוד נקיים", היא אומרת, „שיש בהם משהו מאוד צעיר ורענן". דוגמה אופיינית בצילום: שמלה רחבה ומכופתרת לאורכה שהגימיק שלה הוא האפשרות ללבוש אותה באורך הקרסול וכשמלת מיני גם יחד, ומעליה חזייה באריג שונה המתקשר לבגד הבסיסי. כל בגד מתקשר לבגד אחר בקבוצה. אריגים מיובאים מאיטליה ומפאריס, לינו נקי, משי נקי, ויסקוזות, ואל, כותנה, בדים מצויירים וקשמיר. אין בקולקציה בגדים כבדים, חורפיים מאוד כי, לדבריה, „אין לנו חורף. גם באירופה הכל מחומם. בבגדים פחות כבדים".

בית הספר כזירה לקידום מכירות

מאת נעמי בן־גור

ילד בכיתה א' חזר הביתה יום אחד, נסער בהתלהבות בגליון של עתון ילדים מלפני חצי שנה, הגיש לאמו טופס חתימת מנוי וכה דרש: „מהר תחתמי לי צ'ק בשביל החתימה על העתון. האיש אמר שמי שיביא מחר צ'ק, יקבל מתנה".

האם ניסתה להסביר לילד שכדאי לראות גם עתוני ילדים אחרים ואז להחליט במה לבחור וחוץ מזה אפשר לקנות את העתון אצל מוכר העתונים בפחות כסף מאשר דמי המנוי. הקטן לא קנה את ההסבר ההגיוני והוא בשלה: „אבל בתוך העתון הזה יש מדבקות. אני רוצה את העתון הזה והאיש יבוא מחר ויחלק מתנות לכל מי שיביא צ'ק. כל הילדים יקבלו מתנות ורק אני לא". לשאלתה של האם איך הוא יודע שכולם יביאו מחר צ'ק, השיב הילד תשובה מוחצת: „הם אמרו". למותר לציין שהדרדק אינו יודע אפילו מה זה צ'ק.

למחרת בבוקר, ברגעים הלחוצים שלפני היציאה לבית הספר, התקיים בבית עימות קולני ורטוב מבכי בין האם הסרבנית והילד הדורש. האם עמדה על שלה, אם כי ליבה נחמץ לראות את בנה עינה יוצא לבית הספר בפנים מכורכמות מתחושת קיפוח. האם טילפנה למנהלת בית הספר ומחתה על התופעה. כיצד זה מתירים כניסת סוחרים לכיתות, המפתים את הילדים בפיתוי שאין הם יכולים לעמוד בפניו?

המנהלת טענה להגנתה כי מפיץ העתון היה מצוייד במכתב המלצה ממנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני. עוד אמרה המנהלת כי המפיץ לא סיפר לה על כוונתו לחלק מתנות למי שיחתום. גם אחרי שנודע לה הדבר מפי ההורים לא מנעה המנהלת את כניסתו של אותו מתתים, עם חבילת מתנותיו. התוצאה היתה התמונה הבאה: המתתים האגרסיבי נכנס לכיתה, אסף את הצ'קים מן הנבחרים שחתמו (שהוריהם לא עמדו בלחץ) וחילק להם במתנה מחשב־כיס קטן וקלטת. אלה שהוריהם התנגדו עקרונית לכל הסיפור ולא ציידו אותם בהמחאה המבוקשת, ישבו בצד נכלמים ואכולי־קנאה וכך גם שבו הביתה והאשימו, כמובן, את הוריהם.

אין זה מקרה מקומי וחד־פעמי. בתי הספר משמשים זירה לסוחרי־סרוף מכל סוג שהוא, המפתים במרכולתם בהיחבא מעבר לגדר, או נכנסים בראש זקוף בדלת הראשית. הילד, שאחד המשפטים הראשונים שלמד בינקותו הוא „תקנו לי", משמש מוליך מסחרי מעולה. הוא בולע בשמחה את כל הפתיונות ומקיאם על ההורים העומדים חסרי־אונים מול תופעה מגונה זו. לך תסביר לילד ארב של צרכנות, כשהתלמיד שלידו מקבל מתנה מ„האיש הטוב" והוא לא.

מילא הסוחרים האורבים לילד בדרכו מביה"ס. נגד אלה, יטענו אולי פקידי החינוך, אין מה לעשות. אך לחשוב שהמנהל פותח את שערי המוסד החינוכי שעליו הוא מופקד והופכו, ברשות, לזירה לקידום מכירות – זוהי שערוריה שמשרד החינוך חייב לשים לה קץ. מנהל המתיר בין כתלי בית ספרו תופעה מגונה זו חייב לתת דעתו על כך כי היא פוגעת בילדים, בהורים וביחסים שביניהם.

זכור המקרה, לפני כמה שנים, בו התחתמו סוחרים זריזים ילדים בשער ביה"ס על התחייבות לרכוש אנציקלופדיה, במחיר נכבד, בתשלומים. כאשר נדרשו ההורים לשלם בבוא העת, על־פי תווה מכירה שחתמו ילדיהם הקטנים, קמה צעקה והוכח כי החתימה במקרים כאלה איננה קבילה.

הסוחרים המתוחכמים עברו לשיטה אחרת ומחתימים את ההורים באמצעות ילדיהם. הורים רבים אינם עומדים בלחץ שמפעיל עליהם היקר מכל ומלת הקסם שמשתמש בה הקטן – „כולם" – פועלת כסיסמת אלי בבא על דלת מערת הקסמים. הלחץ הכיתתי והפתיון (שאף לא תמיד נחוץ) עושים את מלאכתו של הסוחר לקלה כנוצה.

מיום שנכנסה בתי לכיתה א', והיה זה בסך הכל לפני שלושה חודשים, הוצפנו בדפי־פרסום של חוגים, טיולים, חתימות על עתונים ועוד, שהביאה הילדה מביה"ס. את כולם רצתה כמובן לקנות – כן מתאים, לא מתאים. באחד הפרסומים שהגישה לי בהתלהבות, אמרה בהצביעה על התמונה: „תראי, זה חוג שלומדים בו לעשות שפגט". היה זה חוג ספורט של אחד הארגונים הגדולים ויועד לילדים בוגרים יותר. כל דף פרסום כזה מלווה בהסבר מפי הילדה: „האיש אמר"... כשמשפט זה תקף בדיוק כמו „המורה אמרה" ולשניהם בעיניה מעמד של תורה מסיני.

מחיתי באוזני המנהלת. הצעתי לה שתזמין כל אותם סוחרים „מפיצים" מחתימים למיניהם לאסיפת הורים ושם יציגו את סחורתם בפני ההורים, ללא עירובם של הילדים. ומה ענתה לי המנהלת? „צריך להסביר לילד שאי־אפשר לקנות כל דבר". כך אמרה וימים ספורים לאחר מכן פתחה את שערי בית הספר בפני „צלם תמונות".

סיפרה לי הקטנה, יום אחד, שבא אליהם צלם וצילם כל תלמיד בנפרד, באחד מאולמות בית הספר, בזמן השעור. תמהתי, הכיצד זה מצלמים תמונת מחזור בתחילת השנה. „תקבל את התמונה", הוסיפה הילדה בשמחה.

וחלפו ימים והעניין נשכח, בביתנו כמובן. אך לא אצל הצלם. והנה, מופיעה הילדה מביה"ס ומראה לי בגאווה את תמונתה המלוקקת במגנט „תתן כלה", עם שפתיים צבועות בוורוד וכתובת באותיות זהב: שלום כיתה א'. ליצירה הזאת נלווה הסבר בעל־פה: „הצלם אמר שצריך להביא מחר עשרה שקלים. מי שלא רוצה לקנות, שיחזיר את התמונה". ועוד סיפרה לי כי ילדים שהיה להם במקרה כסף, קנו את התמונה בו במקום. הצצה חטופה בפני הנרהמים הזכירה לקטנה מיד את הסיסמה: „כולם קונים". התקוממתי בכל נימי נפשי ולא אכפת לי אם הצלם היה מצוייד בהמלצה מאת הנשיא. אך ידעתי, שאם לא אקנה לבתי את התמונה הזאת, ירדוהו עלי לאגודה להתעללות בילדים.

לשמחתי, היו עוד כמה הורים שחשו כמוני. בשרשרת טלפונים באותו ערב הוחלט להחזיר למורה, במאורגן, את כל התמונות. מורה הכיתה אספה את הכסף מידי התלמידים ששילמו במקום (האם זה חלק מתפקידה?) נתבקשה שלא להעביר... לידי הצלם. ועד ההורים הפעיל בבית הספר דרש במפגיע מן המנהלת שלא להתיר עוד כניסת סוחרים מכל סוג שהוא לבית הספר.

נראה שהכלל „אם אין אני לי מי לי" יפה גם כאן, כשם שעבר בפיתוח החינוך האפור. המפתח הוא בידי ההורים. רק ההורים של הכיתה או של כלל בית הספר, יוכלו למגר את התופעה הפסולה של השימוש המזיק בילדים כאמצעי לקידום מכירות.

הכל נשאר במשפחה

במועדון הטניס של טבריה אפשר לפגוש בימים אלה בתופעה ספורטיבית יוצאת דופן – בני משפחת אולמר בהרכב מלא שהם חברי המועדון וחובבי טניס מושבעים. אין זו עוד משפחה כמו כולן; הזוג אולמר על אחד־עשר ילדיהם, הם אטרקציה אמיתית כאשר הם מתייצבים לאימון ולמשחק בהרכב מלא ובבגדי הטניס הלבנים. בני המשפחה עלו לארץ לא מכבר מגרמניה, שם רכשו את האהבה לספורט הלבן ואהבה זו לא התפוגגה בטבריה, אלא להיפך. לבד מהבן הבכור הלומד בחיפה, כל ילדי המשפחה לומדים בטבריה וההורים עובדים בעיר. לדבריהם, אין הם זקוקים לחברים כדי לשחק; הם משחקים ביניהם ולהנאתם. קצת קשה היה לתפוס את כל בני המשפחה בעת ובעונה אחת במגרשי מרכז הטניס בטבריה, אבל כשהצלחנו – גם צילמנו. בקושי נכנסו לתמונה, אבל העיקר שהם נהנים מהמשחק ואין פלא, אחרי הכל, ההפסדים והנצחונות נשארים במשפחה. (כתב: שמעון וייס)

ספר לילד — חידת הסירפד במיטה

עכברון, בלון ופעמון. כתבה: נעמי בן גור; ציירה: טלי קריבולט; רבנולד רשותי חברה בעי"מ, מוציאים לאור.

לקטנים זהו סיפור מתח: עכברון קטן שכל בוקר, כשהוא קם מהשינה, הוא מגלה שצמח לו סירפד במיטה. מאיפה זה בא? איך פותרים את הבעיה? הוריו מחליפים לו חדר, מחליפים דירה, עוברים מהכפר לעיר, שואלים בעצתו של גנן – ומאומה לא עוזר, עד שרוקסונדה פישונית עוזר לפתור את החידה.

להורים – זהו ספר עזר. שכן פתרון החידה הוא, בלשונו של הרופא, „זה אותו הדבר אצל כל הילדים. יש כאלה שצומחים אצלם ורדים, יש כאלה שצומחים אצלם סירפדים ויש ילדים חכיכים שצומחים אצלם סיריגים רטובים". ואחרי שהביא את דעת מטופליו מלמד הרוקסונד התביב את עכברון איך להפסיק להרטיב במיטה, בשיטת הבלון והפעמון. ההסבר שבספר פשוט וברור, ועוזר לילדים להבין איך קרה ש„בורח" להם פיפי בלילה ואיך להתאפק, להתגבר, ואפילו לקבל פרס על המאמץ.

הסיפור כתוב בחרוזים ובקצב. הוא מוסיקאלי ממש ונח מאוד להקראה. הציורים של טלי קריבולט מרנינים עין ולב, ועל הכל שורה אווירה של הומור טוב ואי־זלזול בבעלי הבעיה.

ספר קסם. אני קראתי בו פעמים, בשתיקן נהניתי באותה מידה – ואקרא אותו לבני לכשיגיע לגיל המתאים – אם יצמיח סירפד במיטתו, אם לאו.

ת.א.

איזי לחג ממליץ ולהיפך

משהו חשמלי

מנוה התנור.
במחיר 550 ש"ח, מתוצרת „אלקטרה".

שמות התואר שמוסיפים לכלי הבית והמטבח כדי שיעשו רושם על הצרכן וישפיעו עליו לקנות אותם השתנו לבלי הכר עם הזמן והטכנולוגיה.

בהתחלה קיבלו כל דבר שהוסיפו לו את המלה חשמלי. אח"כ שטפו לנו את המוח ע"י תוספת המלים: אוטומטי, אטומי, אינפרה־רד, אלקטרוני, ממוחשב דיגיטלי.

ועכשיו הגיעה תקופת ההלוגן.

ויש לנו פנסים הלוגן למכוניות ותאורת הלוגן לדירה, וסירים הלוגן למטבח ועכשיו גם תנור הלוגן לחימום הדירה.

ואומרים לנו שזה פועל ב„טכנולוגית קוורץ חדשה" (???)

ואומרים לנו שמקבלים ממנו „100% חימום בחסכון של 30%" (???)

ולא אומרים לנו כמה חשמל זה לוקח.

אבל אומרים לנו, בין עוד כמה יתרונות, שההלוגן הזה כבה אוטומטית ברגע שמישהו נתקל בו או הופך אותו.

וזה לבד נראה כמו רעיון מצוין למי שמתרוצצים אצלו ילדים על אותה הרצפה שעליה.

מה שטוב לברווז

כשהאנגלים רוצים לומר על מישהו ששום דבר אינו משפיע עליו, הם אומרים שזה מחליק ממנו כמו מים מנוצותיו של הברווז.

ובאמת, האם חשבתם על זה? איך הברווז שוחה במים ונשאר יבש? מתברר שהברווז, או מי שיצר אותו, דאג לכך שנוצותיו תהיינה מכוסות בשמן שדוחה מים וכך נשאר הברווז יבש, אפילו בתוך המים.

אז ב„סנו" למדו מהברווז, הם משווקים עכשיו את „סנו גארד", תרסיס המגן על עור חמש בפני מים ומלכלוך.

לא אל תרסס/י את זה על העור שלך, אלא על בגדי העור והזמש שאת/ה אוהב/ת כל כך ללבוש בחורף ושונא/ת כל כך לראות איך הגשם מקלקל אותם.

זה עולה 6.90 ש"ח למיכל ואפשר להשתמש בזה גם להגנה על נעלים.

נ.ב. ומה יהיה על שכבת האוזון?

אל תסתכל רק במה שיש בו!

כי מה שיש בו את/ה כבר מכיר/ה כמו, אפילו אם קוראים לקלמנטינות האלו „ספר ג'מבר".

וקלמנטינות מופיעות אצלנו בשווקים בכל שנה בסביבות חג החנוכה.

אבל השנה הביאו סוף סוף בהצעה לשיווק פרי הדר, שלא חשוב כמה „סופר", כמה „ג'מבו" וכמה טעימות תהיינה הקלמנטינות, כלי דובר וכלי יחסי ציבור שום דבר לא הולך היום.

אז שרתו וסידרו לקלמנטינות קנקן, אריזת קרטון נאה ונוחה לנשיאה, המכילה 3 ק"ג פרי.

אריזה שתהיה הדובר של הקלמנטינות ושתעשה להן יחסי ציבור.

ולכי שלא מבין להורים וליחסי ציבור, עשו באריזה תוך הצצה ביהודים, כדי שיוכל להיווכח בעצמו שלא רק הקנקן נאה אלא גם מה שיש בו.

ללא פשרות

מאת ניצה גורביץ'

שטיחי קיר מעובדים בצורה מיוחדת, מעצב ואורג משה מנוזון, מוצגים בגלריית „האמן מידבר", רחוב גורדון תל־אביב.

„משהו בין תמונה אמנותית לשטיח", הגדרה הכי קרובה, ע"פ מנוזון. השטיחים בנויים שכבות שכבות. הנושאים קשורים בדרך כלל לנופים: סבע, נוף אורבאני, ים. „הורוזה", „לוטוס", „הסנה הבוער", כמה שמות שנתן היוצר לשטיחי מלמדים גם הם משהו על הנושאים. הצבעים בהירים. בעיקר: הרבה לבן וצהוב חזק, שאוב מאורוגו המשופע בקרינה חזקה – אבל לא רק. חומרי הגלם הטכסטיליים: צמר, כותנה. הטכניקה: בעיקר מופסס.

„מהסקיצה עוברים לשטיח", מסביר מנוזון, „משהו כמו לשים צמר על ציורי שמן. הכל עבודת יד, חוץ מהפיניש, המהווה כחמישה אחוזים מהעבודה הנעשה במכונת אריגה. את השכבות, שכל אחת מהן היא צבע אחר, מניחים על הבסיס ויוצרים את הקולאז'. אין כאן עסק רגיל, יכולתי למצוא שיטה יותר זולה, אבל אני מחשיב את האמנות שיש בה סיפור, מחשבה, מורכבות של צבעים. לא קומפוזיציה סתמית ולא העתקה משבועונים סבריים. אני משתדל להיות מקורי. אני לא מפעל שבאים אליו בהזמנה".

מבחינה אמנותית, מנוזון טוען שהוא מתקרב בתפישתו למפעל שייצר גובלנים בצרפת לפני 200 שנה, על־פי ציורים מקוריים של ציירים. על כל שטיח כזה, הוא אומר, עבדו כחצי שנה. כמו כן, הוא רואה את עבודתו מתקרבת לדברים מודרניים הנעשים היום בעולם: „קווים נקיים, הרמוניה של צבעים טהורים, זכוכית, שיש". בנוסף לאמנות, אומר מנוזון, אנשים מחפשים שהשילוב יתאים לבית. השטיחים מיועדים לקיר. בדרך כלל לבתים גדולים. שטיח גדול על קיר אחד מספיק. לפעמים אני רואה קיר גדול ריק באיזה קוטג' ליד עליית המדרגות ואני חושב: על קיר כזה צריך לשים שטיח עם נוכחות, הוא יתן אפקט מרגיע לבית".

משה מנוזון (31), בוגר שנקר במגמה לאמנות הטכסטיל, דור שישי בירושלים. מעכשיו בתל־אביב, נשוי לאשה ילידת פרו. אבי סבו היה אמן ידוע בירושלים. ראשון שהביא לעיר את נושא הליטוגרפיה, דפוס אמנותי באבן. הדור קודם, אבי־האבות... הזגר מרוסיה דרך הבשה בא לישראל, רכוב על סוס. השורשים שייכים למשפחת יהודים אגוסים שגורשו מספרד בזמן האינקוויזיציה והגיעו לרוסיה.

מנוזון בוחל בפשרות. לא ייצר בכמויות מסחריות. רעיונות לא מוזמנים אצלו ולא צבעים. הכסף – שיקול משני. עובדה, היו לו הרבה הצעות בתחום הטכסטיל שיכול היה להרוויח בעבורן הון – ודחה. את ההשראה והמקוריות לא ימכור. הכמויות אינן מסחריות. הוא נמנע מלנקוב מחירים. "תלוי", הוא אומר. „כל זאת? 1500 דולר, מחיר ממוצע, לא מחייב. אפשר לראות בגלריית „האמן מידבר", גורדון 22 תל־אביב, טלפון: 5440122.

„ירושלים", 120x180 ס"מ

ספרים עכשיו

מאת ב. סמורד

שירת חיים

חוזר אל עצמך, חיי אדם בין לידה וזיקנה, לקט מן המקור והשירה העברית החדשה, בעריכת אריה בן־גוריון. ציורים: אבנר סגלי. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

אסופה נהדרת של שירים, מעוטרים בשוליהם בפיתגמים ואימרות חכמים – על החיים, מלידה ובחרות עד שיבה וזיקנה. לאה גולדברג, יהודה עמיחי, נתן יהונתן, נורית זרחי, חיים גורי, עמוס עוז, אפרים סידון, יהונתן גפן, הרבי מלובביץ', מסכת קידושין, מ.מ. בובר ועוד רבים ואהובים, בצרור מעט המחזיק את המרובה.

חבל רק שהאסופה הזאת, בעלת עיצוב עדין בכריכה רכה, איננה קצת יותר מהודרת, כי זוהי מתנה נפלאה לאנשים שחייהם משביחים עם השנים כיין.

נשים בחוק

שלוש חוברות של לשכת יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, עורך אתיה שמחה.

מה קורה כאשר האב והאם אינם מגיעים לעמק השווה בנוגע לשמו של הרך הנולד? עפ"י חוק השמות 1956, זכאי כל אחד מן ההורים לקרוא לילד בשם הנראה לו. שני השמות יחד נרשמים בתעודות בשמות הילד. חוק זה מצאנו בחוברת מס' 17 – ארבעים שנות חוק, שהיא אוסף החוקים שנתקבלו במדינת ישראל מאז הקמתה בנושא של מעמד האשה.

לבעיית מעמדה של האשה יש שלושה היבטים: ההיבט המדיני, הפוליטי והחברתי: דיני אישות, משפחה וירושה: חקיקה סוציאלית ודיני עבודה. במישור הראשון זכתה האשה בישראל, לפחות מבחינת החוק, לשוויון גמור, אך למעשה חלק קטן ביותר מבין המשרות הבכירות מאויש על־ידי נשים. בשטח החקיקה הסוציאלית ודיני עבודה, נחשבת מדינת ישראל למתקדמת בתחום זה למען האשה, אך גם כאן יש צורך בשיפורים רבים, כמו ענייני מיסוי שונים, בתוכם מס הכנסה. המצב העגום ביותר הוא בשטח דיני האישות והמשפחה, בעיקר לגבי עגונות, מסורבות ומעוכבות גט. יש לציין כי בצד המאבק להשגת שוויון זכויות מלא בחוק, יש להיאבק גם על יישום החוק בחיי היומיום.

„הנה קם אדם בגן עדן ועוד מעט תצטרף אליו הקטסטרופה של כל הדורות – תהלה". „קרילק" (שם תואר למזכירה). „לראש הממשלה אחריות מיניסטריאלית על מעשי השב"כ כמו בעל שלא יכול להיות אחראי על אשתו שכונתה בר". „אחרי עשרים שנות נישואין לטלוויזיה אתה אולי מקלל את האשה, כבר לא כל כך צעירה, יש לה פגמים וצלקות, אבל בסך הכל אתה אוהב אותה".

מה משותף לכל הדימויים הללו? הם הופיעו בתקשורת הישראלית – הכתובה, המשודרת והמצולמת וכולם מצביעים על התייחסות סטריאוטיפית ובלתי מחמיאה לאשה. את הדברים מצאנו בחוברת מס' 19 של לשכת יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, שנושאה התקשורת והתייחסותה לנשים. החוברת מבוססת על מחקרים בנושא אפליית נשים בתקשורת, כפי שהוצגו בישיבת המועצה הלאומית למעמד האשה.

בישראל 88 למשל, אין מניחים לקריינית טלוויזיה לפתוח את מהדורת החדשות. הקריניות עדיין סבורות על הדמות הסמכותית, קרי הגבר המקריין לצידן, גם אם נסיון וכישוריהן גבוהים משלו. בסטטיסטיקה שנעשתה נמצא כי מתוך 389 כתבות בתקופה הנבדקת, 6% בלבד נעשו על־ידי נשים. השאר, 94%, נעשו על־ידי גברים. המסר המתקבל הוא שקולו הסמכותי של הגבר עדיף על פני קולה של האשה.

וכה עונה על האשמות אלה חיים יבין, מנכ"ל הטלוויזיה שהשתתף באותה ישיבה: „הטלוויזיה היא אספקלריה של המציאות בסך הכל... מה שאתם רואים על המסך, זה מה שיש במדינת ישראל".

עצוב מאוד.

חוברת מס' 10 – מיקבץ חוקי עבודה הנוגעים לנשים עובדות: חופשות לידה ואימוץ, פיטורין ופיצויים, עבודות אסורות ומוגבלות, תקנות לגבי עבודת נשים בקרינה ובלילה, חוק שכר שווה ושכר מינימום, חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, פנסיה וכו'.

הג'ירף רוצה ג'ירפה

הג'ירפה עפה, שמואל הספרט. ציורים: איתן קדמי. הוצאת כתר, ספריית כתריילי בעריכת אסתר סופר.

בשיוד שלג בירושלים, הצטננו הג'ירף והג'ירפה שהובאו מן הערבות החמות של קניה אל גן החיות התנ"כי. הג'ירף הבריא, הג'ירפה עפה לשמים, כלומר מתה. הג'ירף היה עצוב. הפרופסור של גן החיות הצליח, לאחר מאמצים מרובים, להביא ג'ירפה חדשה לג'ירף. אך, כשנרפה היה שסוף טוב הכל טוב, חלו שוב הג'ירף והג'ירפה, הפעם בגעגועים לערבות מולדתם. הפרופסור, שטובתן של החיות יקרה לו מיקרתו של גן החיות, שלח אותן לחפשי בארצן.

סיפור ריאליסטי יפה, לילדים מגיל חמש ומעלה.

בן לוקח בת

אהבה ראשונה, נורמה קליין. מאנגלית: דוד פריידלנדר. ספרי אריה. הוצאת זמורה ביתן.

„הייתי כל כך נרגשת", היא אמרה, „שגמרתי אפילו לפני שהכנסת לי... זה היה נורא... אני מקווה שלא אהיה נימפומנית... היה קשה לך להכניס אותו... ראמון אמרה שאני צרה, או משהו". סופרים ממשיכים לגלות צעירים המגלים את המין, הפעם פרי עטה של סופרת נוער פופולארית בארה"ב. ישר, לענין ומכבים. יש לנו בנושא הזה גם מהרוזה מקומית, שהופיעה לא מזמן. בסופו של דבר. כמו שאומרים – הכל כמו אצלנו בפתח־תקוה.

לראותם בלבד

תערוכת „עיצוב 89" לבית, בשבוע החנוכה

„עיצוב 89" הוא שמה של תערוכה לעיצוב רהיטים ופריטי בית שונים, שתתקיים בגני התערוכה בתל אביב בתאריכים 5 עד 10 בדצמבר הקרוב.

התערוכה אינה שמה את הדגש על המסחריות אלא משמשת „חלון ראווה" לעיצוב הבינלאומי והישראלי ובמה למעצבים צעירים ומעצבים מתלמדים, הלומדים עדיין את תורת העיצוב. בין המתלמדים יקבלו תלמידי המרכז לחינוך טכנולוגי בחולון שטח תצוגה מיוחד. יוצגו בו עבודותיהם של תלמידי שנה שניה, שלישית ובוגרי השנה שעברה. תלמידי השנייה יציגו פרוייקט הנקרא „תרגיל בתאורה": תלמידי השלישית יציגו מיכשור אלקטרוני תקשורתי לבית, כגון: מכשירי הקלטה לטלפון, מרכזיות טלפון, פקסימיליות ומערכות אזעקה. תלמידי השנה הרביעית אינם מציגים, שכן עבודות הגמר שלהם טרם בוצעו. בין העבודות של אלה שגמרו בשנה שעברה: חנוכיה עשויה משיש ואורך, גריל רב־תכליתי המשמש גם כמנגל ומערכת שולחן וכסאות מתקפלים. העיצובים תוצרת הארץ ידגימו גם אבות־טיפוס של רהיטים מסוריים וחדרי מגורים.

בסך הכל יוצגו בתערוכה עיצובים של כמאה חברות ישראליות ובינלאומיות, המייצגות כ־500 חברות אירופיות. התערוכה מבוססת על סחרות עיצוב הבית והנה תצוגה תרבותית שחל בה איסור על המציגים למכור את מוצריהם.

שעות הביקור בתערוכה יהיו בימים כ'–ה' משעה 16.00 עד 22.00 ובמוצאי שבת מצאת השבת ועד חצות. לציבור המקצועי של אדריכלים, מעצבים ויצרנים מוקדש יום ו', 9.12.88.

עבודה של רותי ליב ואורית זוהר, מעצבות „מימד"

יוהאנס הצרפתי ניצח במרתון

הקדים בסיום מרתון טבריה הי"2 את הגרמני גראף ■ הפולנים הנחילו אכזבה, כשפרשו בק"מ ה־30 בגלל מזג האויר החם ■ אלוף ישראל החדש: עמית נאמן בזמן טוב 2:23.54 ש'

מאת גבעתי בן יוסף

באסריק יוהאנס ממחוז קוניאק בצרפת הוא המנצח במרתון טבריה. באסריק סיים את הריצה בזמן של 2:18.06 שעות. הוא הקדים את ריינר גראף מגרמניה – 2:19.18 שעות. בין הישראלים הפתיע עמית נאמן בתוצאה מעולה – 2:23.54 שעות. המירוץ שנערך במזג אויר חמים ריתק מאות מתושבי טבריה והסביבה אך היקשה במעט על חלק מהרצים.

אתמול בבוקר התייצבו 600 רצים מ־15 מדינות על קו הזינוק במרכז העיר טבריה. ראש העיר, יגאל ביבי הזניק את הרצים לקול תשואות עוברים ושבים.

המירוץ התנהל מטבריה לעין גב וחזרה והוא סבל משיבושים. את האכזבה הגדולה ביותר הנחילו האורחים מפולין שפרשו בקילומטר ה־30, בגלל מזג האויר החמים מידי לטעמם.

רק בשלבים הראשונים התנהל מירוץ צמוד בין באסריק לגראף, אבל בקילומטר הי"32 יצר הרץ הצרפתי יתרון על פני יריבו ובקילומטרים האחרונים לא היה עוררין על זכיתו.

התוצאה של עמית נעמן הפתיעה רבים, אבל מאמנו אליה בן־זאב, לא היה מופתע. הוא ציין כי נעמן מצוי בכושר מעולה וזמנו הוא על פי התוכנית המוקדמת.

בין הנשים סיימה מאיה הארנן מפינלנד ראשונה – 2:40.02 שעות. היא שיפרה את שיאה מהשנה הקודמת ב־2 דקות.

בין הישראליות סיימה ראשונה עמל עבדאלל מהפועל סולם צור – 3:08.48 שעות.

המנצח המאושר מצרפת אמר בסיום המירוץ, כי מזג האויר החם השפיע על התוצאה הסופית שהיא אגב, וקן הרצים היה בן 80. הוא החל את המירוץ שעתיים לפני כולם והגיע לקו הסיום כעבור שש שעות. גרועה ב־6 דקות משיאו האישי. כולם ציינו את הארגון ההסדר המופתי שנרשם במהלך התחרות.

מימין מנצח המרתון פאטריק יוהנס מצרפת ומשמאל אלוף ישראל החדש עמית נאמן (צילום: א. קנטר)

מענה שלילי לאמרגן האגרוף

אמרגן האגרוף המקצועני, אהרן בראונשטיין, נפגש אתמול ביוזמתו עם מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, וקיבל מענה שלילי על בקשתו להתיר למתאגרפים האולימפיים ליטול חלק במסגרת מקצוענית.

ללקין הבהיר לאמרגן, כי הוחלטה לאסור על יהודה ברזוים, יעקב שמואל ואהרן יעקבשווילי לתחר בערב האגרוף המקצועני נעודה, בראש ובראשונה, לשמור על מעמדם כספורטאים חובבים. לדבריו, המתאגרפים האולימפיים נוטלים על עצמם סיכון של פסילה מהופעה במסגרת התוכבבית אם יתעצר בערב מקצועני, גם אם הקרב שלהם יתנהל במתכונת של חובבים.

● מאמן הכדוריד ההונגרי יאנוש אדוריאן, המועמד לאמן את הנבחרת הלאומית, יגיע היום לארץ לשיחות היכרות עם ראשי הענף. במהלך השיחות יבקשו ראשי הכדוריד לעמוד על תכניותיו המקצועיות של אדוריאן לקראת אליפות העולם לדרגה ג', שתיערך בעוד כשנה וחצי.

יגאל מנחם ישחק בשבת

מאת שמואל קליגר

יגאל מנחם ממכבי נתניה יוכל לשחק בשבת במדי קבוצתו, מכבי נתניה לאחר שאתמול הודה והתבצל על הרחקתו מהמשחק של קבוצתו עם מכבי חיפה. בהבהירו הרטה הסתפקו דייני וועדת המשמעת בעונש הרחקה של שבועיים, שאותו כבר ריצה.

הפועל פ"ת שהגישה ערעור לבית הדין העליון על עונש הפחתת 2 נקודות והרחקת 2 שחקנים לתקופה ממושכת חזרה בה מערעורה לאחר שפרקליטיה קיבל את עמדת בית הדין לערעורים שמטרת הענישה היא בתחום מדיניות הרתעה מהעבירות על תקנון שחקני ההסכם – מדיניות שחייבת להמשך נוכח המצב.

הערב ברבע הגמר:

חיפה טומנת פח למחזיקת הגביע

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות הפועל גליל־עליון והפועל חיפה יעמוד הערב במוקד עם השלמת משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדורסל.

שתי הקבוצות מדורגות בחלק העליון של הטבלה. אמנם שחקני הגליל טובים יותר, אבל החיפאים כבר כמעט זכו השנה בנצחון חוץ בכפר בלום. במשחק זה תהיה התמודדות מעניינת בין שחקני הקו של הגליל – פרימן, ליף וגורן – לבין שבה, הפועל חיפה, זמסון ויוסלביץ'. אם שחקני החוץ של הגליל יהיו בכושר קליעה טוב, יצליחו הניבים של מולי קצורין להעפיל לשלב חצי הגמר. אולם, החיפאים ידועים כאגוז קשה לפיצוח והכל יכול לקרות.

קבוצות הפועל ת"א ואליצור נתניה יפגשו הערב פעם שניה תוך שלושה ימים. במשחק הליגה, שנערך ביום ב' בנתניה, זכו התל־אביבים בנצחון דחוק ובסיום אותו משחק קרו כמה אירועים מבישים, שלא שייכים לכדורסל. באולם אוסישקין ת"א תהיה טובה יותר וקשה לאמוץ שליטנן שאונס יהיה גם הערב הלש. לכן, סביר להניח, שהפועל ת"א תעפיל לשלב חצי הגמר.

מכבי ר"ג תארח את מכבי חיפה במשחק שבו כל תוצאה לא תחשב להפתעה. שתי הקבוצות כמעט שוות ביכולתן וחוסר היציבות הוא המאפיין העיקרי של השחקנים. אולם, לשחקני עיר הגנים יש את יתרון הביתיות ולכן הם הפייבוריטים לזכות הערב בנצחון.

סיכום הסיבוב הראשון של הליגה הלאומית בכדורסל:

יש מכבי ת"א ויש גבת השאר מחכים לגמר־סל

מאת משה כהן

עליונותה המוחלטת של מכבי ת"א והתפרצותן של אליצור רמלה והפועל איתן/גבת פגעו במתח והעניין של משחקי הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל. כעת העיניים נשואות לעבר משחקי הגמר־סל בתקווה לסיום מהיר של משחקי הליגה. הסיכום עדיכה עגום למדי והירידה הודה ברמה ובמתח ניכרים הייטב.

אמנם במהלך משחקי הסיבוב השני עוד יהיו כמה הפתעות וכמה קבוצות יצליחו לשפר עמדות, אבל שינויים משמעותיים בטבלה לא יחולו ורק משחקי הפליי־אוף יחזירו את העניין לענף.

לא צריך להיות חכם גדול כדי להכתיר קבוצות בתארים כמו "אכזבת הסיבוב" או הפתעת הסיבוב". הפעם, הכל היה די ברור. אולם, ראשי איגוד הכדורסל חייבים להיות מודאגים מהתפרצותה של אליצור רמלה. בשנים האחרונות יש לנו קבוצה תורנית קבועה המתפוררת בגלל בעיות כספיות. בעבר טענו כי מדובר רק בקבוצות הפועל, אבל בשנה שעברה זאת היתה מכבי נתניה והשנה אליצור רמלה, דבר המוכיח לכולנו, כי המנהיגה הולכת ומסתיימת ורק תקציבי תשלומים מופרזים ואחריות אישית של המתומכים על ההוזים עשויים להציל קבוצות נוספות מהתמוטטות בשנים הקרובות.

מכבי ת"א: ליגה בפני עצמה

צבי שרף שב הביתה ועדיכה הוא הצליח לשפר את משחק ההגנה של הקבוצה ולפתוח כעת גרמה, כי מכבי של השנה טובה יותר. בפתיחת העונה צלעה הקבוצה בעיקר עקב חילופי המשמרות בקבוצה, אבל גם בתקופת הצליחה ביצוה מכבי ובהמשך היא הולכה להתבונן מאולימפוס הטבלה על יתר הקבוצות.

צריך לזכור כי את העברת העונה ביצעה מכבי ע"י העברתו של לאבאן מרסר. עד־כה לא השתלב מרסר במשחק הקבוצתי באופן מושלם, אבל אין לי ספק, כי לקראת המשחקים החשובים במסגרת גביע אירופה והפליי־אוף יוכיח האמריקאי שהוא העוד כי סכום העתק שהושקע בו היה כדאי. רק העובדה שמרסר לא לובש את החולצה הצהובה אנו בהכרח עדיכה חלק נכבר ממאות אלפי הדולרים שהוא מקבל ובהמשך הוא גם יביא תועלת ישירה.

את האכזבה הגדולה של מכבי היוות עדיכה הדכו לייזי גודרין, שבקייץ הגיע אלינו בקול תרועה. עדיכה הוא לא התאקלם במשחק הקבוצה ויכולתו הרעה במבחני הכושר האוייר היא גם הוכח כי לקה אליו בכל הנוגע למשחקי הצבעים.

רמלה: בניית רק ברבעים

השונה היא אולי קוברויות, אבל במקצוען העלוני הם המעידים מפתעי של יותמות להורד גבעון נוטה.

רוצה: הופעה מכותרת הסטגנוית להן הוא זכה טרם פתיחת העונה, אבל צריך לזכור, כי להתאקלם בקבוצה כמו מכבי לוקח זמן ולכן מוקדם מידי להסיק מסקנות נחרצות.

בינתיים, לא נפגעה מכבי מעזיבתם של ברקוביץ' ואריאסטי. אמנם שניהם ישארו עכור אוהדי מכבי סמל לתקופת הזוהר, אבל שוב הוכח כי אין אדם שאין לו תחליף. בכל מקרה, שמעון מזרחי יכול לישון בשקט. קבוצתו תסיים את משחקי הליגה במקום הראשון.

גליל־עליון: הקבוצה המהנה ביותר

עזיבתו של ברב הנפלד לא השפיעה באופן משמעותי על יכולת הקבוצה. בניגוד לחששות, הפועל גליל־עליון המשיכה לתת את הטון בצמרת הטבלה. בתחילת העונה היו רינונים על דרך ההתמנה של מולי קצורין ועל הבאת שחקני החיזוק, אבל הטבלה שווה אלפי מילים ומשחקי הפועל גליל־עליון נהפכו להצגה הטובה ביותר באכזבה הכדורסל. לדעתי, הפועל גליל־עליון תרחיב בתום העונה ללא קושי במקום השני ויהיה נעים להמשיך וליהנות ממשחקם של פרימן, ליף וחבריהם.

הפועל ת"א: בכל זאת, השתנה מה

לפתות בתואר אחד זכו האדומים הפתעת הסיבוב הראשון". מי האמין לפני שלושה חודשים כי אברהם פלדה יצליח בפרק זמן קצר לקבץ אוסף מקרי של שחקנים ולהתברג איתם בצמרת הטבלה. פלדה ואורלד זכו בפיס. ספק רב אם הם האמינו בהתחלה המתיחים" של ג'יימס סרי או ביכולות המעולה של שחקן אלמוני ונול העונה לשם רנים ויליאמס. העבודה שלושתם של יעקב אורלד עומדים רק שישה שחקנים ברמה לאומית רק מגבירה את ההפתעה. המאמן הלאומי רלף קליין אמר לי לפני זמן מה: אם מרסר היה נשאר בהפועל, הקבוצה היתה מסוגלת לרוץ לאליפות, אבל מרסר הוא את הכביש והפועל ת"א תסתפק במאבק על המקומות 4–3.

מכבי חיפה: כלי בוכבים נוצצים

אחת מההפתעות הגעימות של העונה. השנה לא השקיעו ראשי הקבוצה סכומי עתק בכוכבים נוצצים ועדיכה ההצלחה היתה מעל המשוער. אומנם מכבי חיפה לא תפריד את מגוות קבוצת הצמרת, אבל הקבוצה בחולם תצליח להתברג בחלק העליון של הטבלה ולאור ההשקעה הכספית הנמוכה יחסית, זהו הישג משמעותי.

רשימה ראשונה בסדרה

הבלתי מנוצחים והבלתי מנצחים

48 שעות לפני שבת

מאת ניסן פרידמן

קרוב לודאי שממלאי טפסי הטוטו יסכנו 1 ליד המשחק בו תארח מכבי חיפה את בני־יהודה. בה פשוט מזה מכבי חיפה מדורגת במקום השני, אך ורק בגלל שבתחילת העונה הפחיתו ממאזנה 2 נקודות, אחרת היתה מוליכה בראש הטבלה. "ההוכים" עסוק במקום האחרון.

מכבי חיפה עדיין לא נוצחה ב־11 מחזורי הליגה. מכבי חיפה מגיעה אחרי נצחון חוץ נאה על האלופה הפועל ת"א 1:4. בני־יהודה לאחר ההפסד הביתי להפועל צפריירים חולון 2:1. בני־יהודה היא הקבוצה היחידה בליגה הלאומית שעדיין לא זכתה העונה בנצחון. בני־יהודה צברה רק 4 נקודות ב־11 המחזורים הראשונים, כששמע, 4 משחקי תיקו ו־7 הפסדים. בני־יהודה עברה השבוע זעזוע, כאשר מאמנה אהוד בן־סוטים התפטר ואת מקומו תפס שלומי נפתלי, מאמן על של קבוצת הנוער באגודה. אז, מה הייתם אתם ממלאים בטופס?

בכל זאת, בכדורגל צריך לצפות לכל דבר, כולל הפתעה בקרית־אליעזר. אולי תגיע בני־יהודה, חדורת מוטיבציה ואמונה בבחינת "משנה מאמן, משנה מזל". אולי. למרות הכל, הפתרונים ברגלי בהוריו של אמציה לבקוביץ, שהבהיר בתחילת השבוע, כי עליו לעבוד כדי "להוריד את שחקניו מהעץ הגבוה". בסחנן מופרו ושאננות הם מתכון לכשלון.

★ ★ ★

המשחק המרכזי במחזור הי"12 יתקיים בבירת הנגב. מוליכת הטבלה, בית"ר ת"א, תתארח אצל הפועל באר־שבע, המדורגת במקום השלישי. שתי הקבוצות מגיעות לעימות ביניהן לאחר מחזור לא מוצלח בלשון המעטה. בית"ר ת"א הפסידה לאחותה הירושלמית 3:1, כשמכבב הקישור שלה ניסים כהן ספג כרטיס אדום וייעדר מהמשחק בשבת. הבאר־שבעים ספגו מפלה ממכבי ת"א, המולכת ומתאוששת, 4:0. עד משחק זה ספגו הבאר־שבעים 3 שערים ב־10 מחזורים. במשחק אחד ספגו רביעייה...

תגיביו של ניסים כבר עשויים לנצל את הביתיות והיעדרו של ניסים כהן, אך דווקא במגרשם הם נכשלו בכבוה משחקים קלים על הנייר. מעניין יהיה לדעת מי משתי הקבוצות, המבקשות להמשיך להשתתף במירוץ לאליפות, תתאושש ומי מהן תיקלע למשברון. במקרה של תיקו יישארו שתי הקבוצות עם הפנים למטה.

שיא שערים לנבחרת החדשה

מאת שמואל קליגר

ויש גם שיא זמני של הבקעה לנבחרת הכדורגל, 5 שערים ללא מענה לרשת הפועל לוד מהליגה הארצית. בעצם לא רק שיא אחד אם נזכור שבמחצית לא הובקע אפילו שער לרשתה, אבל לאחריה הסיפור היה אחר. המאמנים ערכו 7 חילופים, וניצלו את ירידת הכושר הגופני אצל היריב תוך שהם מנקבים את הרשת בבליץ מרשים תוך 25 דקות.

בעצם שיחקה הנבחרת במהירות גם לפני ההפסקה, אלא שהכביעה תחלה וגם נגמרה ברחבת השער. אם בעטים מעט לעבר המסגרת הסיכוי להבקעה הוא אפסי. למאן הדל הזה היה אחראי התלכיד הפותח שכלל את אסייאג בשער ואת שחקני השדה אהרוני, אילת, פרסלגי, מכלוף, סיני, אלי כהן, עטר, קליגר, בן־ברוך ויגאל מנחם.

7 חילופים שערכו המאמנים לאחר ההפסקה הביאו לשינוי הבימול. 4 שחקנים שיחקו כל העת: מכלוף, אלי כהן, עטר, ובן־ברוך ואליהם התווספו השוער ברכוס ושחקני השדה ניסן כהן, דראפיץ', עמר, שמעונוב, דווידי וניר לוין. מלאכת ההבקעה החלה בדקה ה־48 בשער של אלי כהן שבעט מ־16 מ'. 1:0. חברו לקבוצה משה סיני בעט שעשין (58) והכדור ניתז מגופו של השוער פנימה. 2:0. אלי כהן עשה 3:0 בדקה ה־30 ובדקה ה־65 העלה ניסן כהן ל־4:0 לאחר מסירה טובה של עטר. בדקה ה־75 בעט ניר לוין בהצלחה את הפנדל וזה היה כבר לניצחון רב השערים של הנבחרת עד כה במשחקי אימון.

גם המאמן יעקב גרונדמן לא ייחס משמעות יתר למשחק האימון וגם לא לתוצאתו. היתרון היחיד של משחקי האימון הללו הוא באפשרות להשיג תאום מירבי בין השחקנים. היעד הוא להשיג תנועה מהירה בהעברת הכדור בין השחקנים בנגיעה אחת או שתיים ולהביאו במהירות לרחבת השער של היריב. כאן גם החוליה החלשה שנתגלתה גם במשחק בו הבקיעה הנבחרת 5 שערים. יש בעייה לשחקנים כשהם מגיעים לקרבת השער, וארא מתחילות ההסתבכויות. אולי ה"בלגים" שלנו רוזנטל ואוחנה יביאו מזור מבחינה זו.

קיום שני משחקי אימון החל משבוע זה עשוי לדעת המאמנים להביא לשיפור גם בנושא ההבקעה. בסך הכל שותפו אתמול במשחק 18 שחקנים. שמעון מנחם ויפתח הלוי לא בקו הבריאות ויוסי זאנה שוחרר לאימון בקבוצתו.

המאמנים מסרו כי אפשר ואחד הבלגים שלנו יופיעו למשחק הקרוב נגד אסטון וילה בר"ג. המדובר באוחנה ואולי גם ברוזנטל. לשאלה מי הבולטים היום בנבחרת העדיף המאמן גרונדמן למלא פיו מים ורק ציין המייחד את הנבחרת היום בריבוי שחקנים בעלי כושר גופני משופר. היינו מהמהירים ומציינים את שמו של שחקן מכבי חיפה ניר קליגר כמספר אחד בנבחרת.

עוד מאפיין של המשחק אתמול בהרכבת שחקנים רבים מקבוצה אחת. בהרכב שיחקו 3 שחקנים ממכבי חיפה, שניים מהפועל ת"א ושניים מבאר־שבע. כך עושים המאמנים במגמה להגביר את שיתוף הפעולה בין השחקנים.

בשבוע הבא יתקיימו האימונים באצטדיון ר"ג: הם הועתקו ליבים שני ושלישי. השחקנים יתאכסנו באופן הר־פעמי במלון רמת אביב. ביום שני יהיה משחק אימון נגד הפועל ראשל"צ וביום שלישי יהיה משחק נגד קבוצה מהליגה הלאומית, כפעם הראשונה בעידן שניאור – גרונדמן.

הרבע הראשון: כצפוי מכבי ת"א

מאת יצחק שתיל

מכבי ת"א היתה אמש לקבוצה הראשונה שהעפילה לחצי גמר גביע המדינה בכדורסל, לאחר נצחון קל שופע סלים על מכבי ראשון־לציון (58:69) 104:132.

כדורסל

מכבי ראשל"צ פתחה את המשחק בהתלהבות והובילה בהפרש קטן במשך 3–4 הדקות הראשונות. אבל, בהמשך נטלה האלופה את היוזמה והובילה כל העת. במחצית השניה הלך וטפח היתרון, או ירד מעט, הכל לפי ה"לחיצה על הדוושה".

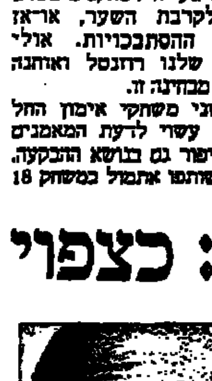

קווין מאגי

צבי שרף שיתף במהלך המשחק את 7–8 השחקנים הבכירים שלו, שישחקו גם במסגרת גביע אירופה. הוא ניסה קומבינציות שונות, ובדרך כלל פעלה המכונה כראוי.

ראשל"צ, למרות הנחיתות בגובה, לחמה והשתדלה. למיקי ברקוביץ' היו כמה דקות טובות, ולוטיקמן ניסה לצלוף ו־רייפורד להם. אבל, כל זה לא הפך את המשחק לשקול יותר.

שפטו דוד דגן ווילברברג לעיני 600 צופים ביד־אליהו.

★ מכבי ת"א: מאגי 35, ג'מצ'י 25, באדלו 20, מרסר 19, ליפין 14, סימס 8, דניאל 5, כהן 2.

★ מכבי ראשל"צ: ולוטיקמן 25, ריילפורד 20, ברקוביץ 18, אמיר כץ 9, בוסאני 6, יואל כהן 6, נלסון 6, בוצר 2.

תודה לאופ"א

יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סוזירי ומ"מ עוזריקם מילצין נפגשו אתמול עם נשיא אופ"א ז'אק ז'ורז', והודו לו על מאמציו לשיבוץ ישראל באירופה. בתגובה אמר ז'ורז', כי במשך 5 שנים עשה מאמצים לפתור את הבעיה הישראלית ומסתבר כי שיטתו "צעד בצעד" הצדיקה את עצמה. עובדה, ישראל תשחק באירופה במוקדמות גביע העולם והאולימפיאדה.

פגישה נוספת ערכו שני הישראלים עם סגן נשיא פיפ"א, הרוסי קולוסקוב, והציעו לו להדק את קשרי התאחדויות הכדורגל של שתי המדינות, לאחר פריצת הדרך בכדורעף ובכדורסל. הרוסי הודה כי הוא מודע להתקדמות במערכת היחסים הכללית, וכשיחזור לארצו ידון בכך עם הנוגעים בדבר ויתן תשובה להתאחדות הישראלית.

קארים: מסע פרידה בעקבות עברו

מאת שמואל טל

"מה שלא יקרה ללייקרס העונה, בין אם נבצח או נפסיד, אנשים תמיד יזכרו אותה כעונה היסטורית, עונתו האחרונה של קארים עבדול ג'אבר, גדול הכדורסלנים בכל הזמנים" – אמר בשבוע שעבר פאט ריילי, מאמן הלייקרס ומאמנו של קארים בשנים האחרונות.

עבדול ג'אבר התחיל בשבוע שעבר את מסע הפרידה ממגרשי הכדורסל. אותם מגרשים, בהם הפגין את יכולתו, בהם שיכלל את "הסקי־הוק" (הזריקת הוו) שלו, קלע סלים רבים, קטף ריבאונדים והיווה סיוט מתמשך לכל יריביו. הם פחדו ממנו אבל יותר מכל כיבדו אותו. הכבוד הזה יבוא לידי ביטוי ברגעי הסיום של מסע הפרידה.

כמו ויליאמס, שחקן בייסבול נודע, חגג "הום רן" בגיל 42. גם פ. קנדי זכה באותו גיל בבחירות המוקדמות לנשיאות. קארים עבדול ג'אבר, "הענק הלוחש", יסיים בגיל 42 קריירה של 20 עונות על הפרקט. קריירה, שהחלה עוד כשנקרא לו אלסינדור, והלכה והתעצמה בכל שולפי השנים תוך שהוא שובר שיאים וקובע חדשים, שישארו שם בוודאי עוד שנים רבות.

כשיפרוש קארים בתום העונה, הוא ירשם בהיסטוריה של ליגת המקצוענים באר"הב כזקן הכדורסלנים הפעילים בכל הזמנים. הוא שיחק 533 משחקים יותר מאשר כל שחקן אחר. בתרגום לעונות ניתן לומר, שקארים שיחק שש וחצי שנים יותר מאשר כל שחקן.

הוא החל את מסע הפרידה שלו בדאלאס. אחר כך הופיע ב"מדיסון סקוור גארדן" חכה לכבוד מלכים. אפילו העתונות, שלא תמיד אהבה אותו, פירגנה לו הפעם וקשרה לו כתרים. עד תום העונה ישתתף ב־25 מסיבות דומות בכל אחד מהערים לה יש נציגה בליגה המקצוענית.

ריילי, מאמנו של קארים, הבהיר לתגיביו, כי אם הם רוצים להעניק להברם הוותיק מתנת פרידה יפה, הם חייבים לנצח בכל משחק פרידה כזה. "אנחנו צריכים לסיים את משחקי הפרידה עם מאזן של 0:52", הבהיר להם ריילי. "אני יודע שתעשו את מירב המאמצים כדי לעמוד במשימה".

עבדול־ג'אבר יקבל העונה שלושה מיליון דולאר כשכר. למעשה יכול היה לתלות את נעליו עוד באביב שעבר כאלוף בפעם השניה ברציפות עם הלייקרס. אולם הוא החליט לשחק עונה נוספת והבטיח את חבריו לאמביציה לזכות באליפות שלישית ברציפות, משימה אותה לא הצליחה קבוצה לבצע ב־23 השנים האחרונות.

חברו של קארים, מייקל קופר, אחד השומרים הטובים בליגה, אמר, כי "איש אינו מצפה מאתנו שנזכה בשלישית. יש אנשים, שאינם מאמינים ביכולתנו לזכות אפילו באליפות האיזור שלנו. אבל אנו מרגישים טוב ומאמינים בכוחנו לשחזר שוב את הישגי השנתיים האחרונות".

קארים לא ישחק העונה כמו בעבר. הגיל כבר נותן בו את אותותיו והוא אינו מסוגל לתת את רקות המשחק שנתן לקבוצתו בשנים האחרונות. גם היד שלו כבר אינה מאפפת כל כך וכבר בעונה החולפת הורד ממוצע הנקודות שלו (14.6) על ירידה של 10 נקודות לעומת הממוצע בקריירה שלו. הוא מסוגל לתת היום כ־20 דקות משחק, לקלוט פחות ריבאונדים ולקלוע פחות נקודות, אך נוכחותו מעניקה עדיין מרץ לחבריו על המגרש.

לריילי אין ציפיות גדולות ממנו. גם מג'יק ג'ונסון אומר, כי אין לו ולחבריו שום ציפיות מקארים. "עמוק בפנים ידענו, כי המעמסה על כתפיו תהיה גדולה מדי עבורו. אבל לא ביקשנו ממנו הרבה אשתקד ובכל זאת עשינו זאת. גם השנה אני מאמין, שנוכל להצליח".

והוא ממשיך: "קארים חכם דיו כדי לדעת מה הוא מסוגל עוד לתרום. שום דבר אינו מוסתר. כולם יודעים הכל".

טרם פתיחת העונה נשאל קארים ע"י מאמנו אם הוא מבקש להוריד העונה את הקצב, לשחק פחות ולנוח יותר. הכדורסלן הודה למאמנו על כוונתו להקל עליו, אך סירב להצעה וביקש שימשיך להתייחס אליו כמו לכל אחד אחר. "הוא יודע – מסביר ריילי – כי כולנו דואגים לו, רוצים לשמור עליו. אבל כנראה שהוא אינו זקוק לכך. הוא עומד לחגוג את יום הולדתו הי"42 ובכל זאת מצוי בכושר מעולה. אני מאמין, כי יתרום לנו העונה כמו שתרם בעונות האליפות האחרונות".

מכל מקום, בלייקרס כבר מכינים לו ממלא מקום. בינתיים תוטל המעמסה על אי.סי.גרין ומייקל תומפסון, שגם הוא כבר אינו ילד (34), ואלה יצטרכו לסייע למג'יק ויתר חבריהם להעניק לנציגת "עיר המלאכים" את טבעת האליפות גם בסוף העונה הנוכחית.

חיבוק הפורשים. קארים עבדול ג'אבר, החוגג את פרישתו, מתחבק עם ג'וליוס (ד"ר ג'יי) אירווין, שפרש מהמגרש אשתקד

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

ראשון בבוקר ב"דבר"

עסקים
אולמות
הצעות עבודה
מכוניות
רוצים לקנות
רהיטים
הלוואות
דיפוי והדרכה
פוליש וניקיון
שיפוצים
שרברבים
הכרויות
נרשמו לנישואין
ירושלים
דיפוי והדרכה
חניה
אילת
הכרויות

THE PRINCES

MEMBERS CLUB

CLASS-X

קופת חולים לעובדים לאומיים

דרושים:

1. רוקחים אחראיים

לבתי המרקחת בפתח־תקוה ובבני־ברק.

2. רופא פנימי

במשרה מלאה, לסניף בת־ים.

המעוניינים יפנו למח' המנגנון

טל. 03-210271

هكذا من الأصل

טובים ולילות

בעריכת זאב פרי

צרפתיות בראש תחרות הנבל

הערב יתקיים שלב הגמר בתחרות הנבל הבין־לאומית העשירית במסגרת קונצרט עם הפילהרמונית הישראלית בניצוח מנדי רודן (בהיכל התרבות).

המתמודדות שהגיעו לשלב המכריע לאחר שלב חצי הגמר הן: מרי־פייר קודרש (צרפת), לוסי ארבלה וויקפורד בת ה־16 (אנגליה), איזבל מורטי (צרפת). שלוש הנבלאיות שזכו בשלב חצי הגמר, שעבר במתח רב, יבצעו הערב, עם הפילהרמונית, כל אחת בתורה, את הקונצרטו לנבל ולתזמורת מאת המלחין הארגנטיני אלברטו חינאסטרה. יצירה שחוברה ב־1956, בהזמנת המלחין בן 40 והנחשבת ליצירת מופת ברפרטואר לנבל. בסיום הקונצרט יוכרז רשמית על הזוכה בפרס הראשון.

בינתיים כבר נקבע, על ידי חבר השופטים, שהנבלאית איזבל מורטי היא כלת הפרסים ע"ש פרל צירסוק עבור הביצוע הטוב ביותר של ה"פואמה" מאת פאול בן חיים ופרס גרנדזיאני עבור הביצוע הטוב ביותר של "מבוא ואלגרו" מאת ראוול. טקס הענקת הפרסים ייערך במשכן נשיאי ישראל במעמד נשיא המדינה במוצאי שבת הקרוב.

ישראל דליות

מה קורא

פריצת דרך בלשון השירה

שרית ילוב: "פטישים בשלוה מאוזנת", "עם עובד".

שרית ילוב, 28, ספר שירים ראשון, *"פטישים בשלוה מאוזנת"*, זוכה פרס הביכורים לשירה של הוצאת "עם עובד" ע"ש ידוהם לוריא. קובצה מפתיעה בשורות מחוכמות, גבישיות. שירה מודעת מאוד לעצמה, הזהה, מדייקת, כמעט־מדעית. חפה מתחבולות שדופות שהיו כבר לזרא בשירה הצעירה והצעירה־פחות המציפה את מדפי השירה. הטכניקה השירית היא "עידכול התחבולה" בלשון אנשי מדע־הספרות. פריצת הדרך, כלי מרכאות, בלשון השירה, גם בתימטיקה.

הלוזיתו של פועל

"בהתחלה חשב שיבנו לו
ארון מקתות ולומים שחוקים
כראוי לעובד.
אך עוזה השירה בעצבים מרוטים עוברת,
משועממת בצפיה לבור ההפסדות.
האיגד ממנו זר פרחים ודואג לסדרים ומסדר.
הגנו על זכויותיו אצלם,
ומסע שכזה הוא אחת הזכויות,
עכשיו נפטרו מעולו,
היה גם טקס מקדים של העברת קו מתקן ברשום,
טקס בלעדי בהשתתפות המזכיר.
והוא בארונו יכול לטפף פטישים בשלוה מאוזנת,
יכול להפוך עולמות בקופסה האופקית,
אך מרחם עליהם שנושאים הם שם בשמש ארון, ארונו.
היו ימי מלאכה מתמשכים.
היומה הזרית שנשלחה בימים.
היה פועל או לא היה?"

ילוב דוחה את הגדרתה כמשוררת. בורחת מסטריאוטיפ המשורר. מעידה על עצמה שהיא אינם סובבים סביב השירה. גם לא קוראת שירה. מעדיפה פרוזה. סיפורים קצרים שלה פורסמו במוספי ספרות. בימים אלה היא שוקדת על רומאן ראשון.

מירי פז

קונצרט סיום תחרות "פרס לקומפוזיציה ע"ש ליברסון"

לסיום התחרות "פרס לקומפוזיציה ע"ש ליברסון" (בספרית שער ציון בבית אריאלה בת"א) יתקיים ביום שלישי, ה־6 בדצמבר, קונצרט שבו תבוצענה שלוש יצירות שהגיעו לשלב הגמר. היצירות הוגשו לתחרות בעילום־שם. בקהל ישבו כעשרים מאזינים שנבחרו מראש כשופטים והם שיחליטו על היצירות הזוכות שנכתבו להרכבים מדואו ועד לחמישיה לכל נשיפה. בכמה מהן מופיע גם נבל. המשתתפים הם: הנבלאית ר.ז. מעיינה, החלילן ליאת ולנרמן, נגן הבסון מאוריציו פאים, האבובן דודו כרמל, הקלרניתן שלי דיוויס, נגן הקרן חזי נאוור. ליד הפסנתר – **תומר לב**.

המנהל המוסיקלי של האירוע הוא המלחין **יוסף דורפמן**, מנהל האקדמיה למוסיקה בתל־אביב. התחרות נערכת מטעם איגוד הקומפוזיטורים בישראל והקרן ע"ש ליברסון בשיתוף עם המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות ועיריית תל אביב־יפו.

30 שנה לרביעיית תל־אביב

לציון שלושים שנה להיווסדה תגיש רביעיית ת"א, יחד עם אמנים אורחים (**עלי אבן, דיל קס, אלה יםפולסקה, פנינה זלצמן, זאב שטיינברג**) שבע של יצירות מהרפרטואר העשיר והמגוון אשר ליווה אותה. קונצרט הפתיחה החגיגי, שיתקיים ב־2 לינואר ישחזר את הקונצרט הראשון שהתקיים בבית־דיזנגוף עם יונה אטלינגר ז"ל בינואר 1959.

עשר שנים "לדואו באר־שבע"

לציון עשר שנים ל"דואו באר־שבע" (צמד הפסנתרנים שרה פוקסון־הייבר ובארט ברמן), ייערך קונצרט חגיגי, ביום שלישי, 13 בדצמבר, באודיטוריום ע"ש רבקה קראון, בירושלים.

בתוכנית: מוצארט – אדג'יו ופוגה; שוברט – דיברטימנטו הונגרי (פסנתר 4 ידיים); מאיר מינדל – "מדבר ורוח" למילים מאת יוסף אליעז – לשני פסנתרים, כלי הקשה, שחקן; מיו – סקראמוש.

"חצוצרה בואדי" ב"בית ליסין"

הערב עולה המסך על ההצגה "חצוצרה בואדי" בבית ליסין בתל־אביב. את ספרו של סמי מיכאל, שיצא לאור לפני כשנתיים בסדריה לעברי של "עם עובד" עיבד **שמואל הספרי** למחזה וביים אותו כמעט ללא קיצורים. הסיפור, לגבית, הוא סיפורם של צעירים ישראלים במציאות העכשווית. שתי אחיות בוואדי ניסנס בחיפה, ערביות, נקרעות בין האהות הערבית לבין התרבות הישראלית. הודא, קוראת את יהודה עמיחי ועובדת במשרד נסיעות בחיפה. מרי, חופשיה בדעותיה ובהתנהגותה אך נשאת לבסוף לכפרי ערבי, כמוצא אפשרי יחידי למצבה. האם, אלמנה, הסבא, זקן וכמעט עיוור, כולם באותו בית אליו מגיע אלכס, העולה החדש מרוסיה, השוכר את החדר על הגג. את אלכס, נגן הצוצרה, מלמדת דווקא הודא עברית. השניים מתאהבים.

את אלכס הרוסי, מגלם רמי דנון, בשיער צבוע בלונד, משקפיים שחורים, ומכנסיים קצרים. הודא היא מירב גרי, מרי – חנה אזולאי, בסאם זעמוט – הוא החתן הכפרי, שמרה מילשטיין – בשני תפקידים: השכנה הזדודה, אייל נאור – בשני תפקידים: בעל הבית הערבי מוסלמי, והדוד ודיסאן עבאס בתפקיד הסבא. את התפאורה עיצב גבל קרלין, תגלית של הספרי, שזו לו עבודת התפאורה הראשונה בתיאטרון. את המוסיקה כתב אורי וידיסלבסקי.

מירב גרי ורמי דנון

חדש על המסך

"ווילו והנסיכה", "סהרורי", "נשר הברזל מס' 2", "טובעים במספרים", "מארת השדים", "אחרון לוחמי החלל". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

★★★ היה תהיה פעם מלכה שתלטנית ואכזרית, העוצרת כל אשה הרה בממלכתה כדי להניח ידיה מיד עם היוולדה על האטוטה בעלת הסימן על ידה, אותה בחרו הפיות הטובות לרשת את מקומה. אך היא אינה מצליחה לתפסה. עם הלידה מבריחה אותה המיילדת אל מחוץ לכלא, משיטה אותה בנהר, שם מוצאים אותה בני שבט גמדי המבקשים להחזירה ל"ענקים" כדי למנוע אסון מן הכפר ותושביו. ווילו, מי שמצאה, הוא המיועד להחזירה. כך מתחילות הרפתקאותיהם של "ווילו והנסיכה", בסרט הנושא שם זה שיצא מבית ההפקה של ג'ורג' לוקאס והבימוי של רון האוורד. כמוב לבן וכושר דמיונו של לוקאס מאכלסים את הסרט יצורי אנוש, אך אלה, גמדים או גמדי־גמדים, יצורים זעירים יותר מכף רגל של אדם רגיל, ויש גם כאלה בסרט היוצאים לעזרת ווילו. ויש גם פיות טובות, והמון חוש הומור ופעלולים טכניים קולנועיים וכמובן סוף טוב.

"ווילו והנסיכה"

עניין רדצחות השלוש גם את הפתולוג ובנו מתאבד. עם ברנרד היל, בזן פלוריים, בגלליים סמיבנסון וגילי ריצ'רדסון.

★★★ ב"מארת השדים" מגלם ביל מורי את רמותו של נשיא חברת טלוויזיה השונא את חג המולד. כדי ללמד אותו לקח מזמנות שלוש רוחות מעולם המתים המטלטלות אותו. קומדיה מבית יוצריהם של תוכנית הטלוויזיה "מוצאי שבת בשידור חי".

★★★ "אחרון לוחמי החלל" הוא סרט מדע בדיוני שמככבו הוא ילד המצליח לפצח את מכונת המשחקים האלקטרונית ומותמן על־ידי תושבי כוכב אחר לעזור להם במלחמתם נגד הרשעים.

ורדה צימרמן

"סהרורי"

★★★ מייקל ג'קסון סופר־סטאר ב"סהרורי", בסרט קולנוע באורך מלא על חייו והצלחותיו של הזמר. קצת תמונות מן הילדות, קצת מופעים פומביים, היסטוריה, דמעות והתעלפויות המעריצות, קצת שימוש בטכניקות הווידאו, וקצת סיפור שכתב ג'קסון על האיש הרע המעוניין לסמם את כל הילדים הכלב, ידידיו של האיש הטוב – הלא הוא ג'קסון, בעל הכוחות המופלאים, ההופך עצמו למכונית מהירה ולמטוס חדשני כדי להציל את העולם. ויש גם, כמובן, שירים.

★★★ "נשר הברזל מס' 2" צולם כולו בישראל לפני כשנה, בבימויו של סידני פיורי ובהשתתפות לואיס גוסט, מייקל מרפי והישראלית שרון הכהן־ברנדון. המפיקים גם הם ישראלים: יעקב קוצקי ושרון הראל. הסיפור הוא על כוח משימה מיוחד המורכב מטייסים מעולים, סובייטים ואמריקאים ביחוד, היוצאים למשימה נגד אויב משותף: בסיס טילים גרעיניים המאיים על העולם, הנמצא אי־שם במדינה ים־תיכונית. חיל האוויר הישראלי שיתף פעולה עם היוצרים.

★★★ פיטר גרינווי כתב את התסריט וביים את "טובעים במספרים". אם תרצו קומדיה שחורה, אם תרצו סרט אבסורד־מיניסטי מובהק. שלוש נשים ששמן סיסי, אם ושתי בנות, רוצחות את בעליהן. הפתולוג של האיזור ובנו עוזרים להן להימלט ממשפט. בסופו של

"מארת השדים"

צילום יפאני בחיפה

תערוכת צילום מעבודותיו של הצלם היפאני **מסהיסה פוקסה**, נערכת בימים אלה במוזיאון "טיקוטין" לאמנות יפאנית על הכרמל בחיפה. התערוכה – "עורבים" שמה, כוללת 30 עבודות בשחור לבן והיא מוצגת באדיבות הביאנלה הישראלית השניה לצילום במשכן לאמנות של עין חרוד.

אוצרת התערוכה **פנינה רוזנברג** מסבירה, כי מסהיסה פוקסה מנסה בדרך עבודתו לחזור אל מקורות הצילום, לתקופה שבה היה צורך במיומנות רבה לצד רגישות ואינטואיציה כדי לצלם, בעיקר עולם של דימויים אישיים. לדבריו של פוקסה הוא משתדל ללכת בעקבות ההיסטוריה של הצילום ובעשותו כך הוא מנסה להנציח בעדשת המצלמה את הפרטים הקטנים ביותר.

מחזור ראשון של חזנים סיים את המכון לחזנות

מחזור ראשון של חזנים יוצא בימים אלה מן המכון הישראלי לחזנות שהוקם בתל־אביב לפני כשנה. את תעודות הסיום יעניקו הערב, בטקס חגיגי שיתקיים בבית יד לבנים בתל־אביב, בנוכחות ראש העיריה, שלמה להט, הרב הראשי לתל־אביב, מאיר לאו, חיים ונגר יו"ר הקרן לקידום החזנות.

סמבה סמבה

הגיגות הקרנבל הברזילאי יחלו בישראל כבר הערב. בית הספר לסמבה עורך הערב מסיבה במועדון "ביבלוס". בין השאר יופיעו להקת "קולות מברזיל" עם המתופף אהרל'ה קמינסקי.

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 יהדות – קשת וענן – פרשומי ניסא (משדר לחנוכה) (כ).
08.40 בלי סודות (ב־ד').
09.00 אנגלית (ו').
09.15 פרפר נחמד – חנכה (ב).
10.30 גיאוגרפיה של א"י – פני הארץ – בצל הזית (כ).
11.00 אנגלית (ה').
11.20 ערבית מדוברת – לארב קריבכ – הודיה.
11.35 אנגלית (ה').
12.00 מדעי הטבע על־יסודי – פירוק והרכבה של מים.
12.25 אנגלית (ס').
13.00 תולדות ישראל – פרשת דרייפוס ב'.
13.30 מוסיקה מן העולם השלישי – טקס־מקס א'.
14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות.
14.30 קשר משפחתי – שידור חוזר מיום שני 28.11.88 (כ).
15.10 רחוב סומסום – מה עושים כשאין מים ברחוב סומסום? ומה עושים כשיש הור בדלי?
15.40 שעת כושר.
16.00 זהו־זה – שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 סמוך עלי – סדרה לצופים הצעירים בהשתתפות ישראל גוריון וילדים, התכנית באה לעזור אצל הילדים מודעות לסביבה ובטחון עצמי, ולהתמודד עם בעיות שונות. נושא התכנית הפעם – "למה לתבל סתם" (וונדליזם). תסריט יענקלה יעקבסון.
17.55 הרוחות מטירת מוטלי קומדיה בריטית משעשעת בת 13 פרקים פרק חמישי: "פרפידיה דלאקקט מכה שוב" (תרגום עברי־ערבי).
18.20 סרט הנפשה.
18.25 הגיע זמן לשון – אבשלום קור מספר על "ספינתו של יונה הנביא".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מגזין לאמנות – מגזין לאמנות יוזה: כולו לפינת אישים בעולם הקולנוע. והפעם על סטואד חוסני (תרגום עברי).
19.00 מפגש – תכנית דיון שבועית בענייני היום.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.55 הגיע זמן לשון – לקראת החנוכה אבשלום קור מיוחד את פינת הלשון השבועית ל"מעוז צור ישועתי".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השידורי שירות.
21.35 בלוז לפתולי המדים – סדרה משטרתית אמריקנית שם הפרק: "נקמתו של פסטולוציי" (תרגום עברי־ערבי).
22.20 איוואן האיום – סרט תעודה. ב־16 לפברואר 1987 הובל בזהון איוואן דמיאניוק, גמלאי מקליבלנד, ארה"ב, אל תוך בית המשפט בירושלים. האשמה היתה כי הוא "איוואן האיום" מטרבלינקה, אשר רצח באכזריות 874,000 יהודים, בין השנים 1942 – 1943. האיש טען כי זו טעות בזהות, וכי לא היה מעולם בטרבלינקה. הסרט הוא עדות ומסמך אנושי על מה שהוא אולי המשפט האחרון של פושע מלחמה נאצי (תרגום עברי־ערבי).
23.20 החיים בלי גזרה – סדרה קומית בריטית, הפרק הרביעי: כני מאושרת כי ג'ורג' חזר אליה, אולם חבריה אינם בטוחים כי יש לו השפעה חיובית עליה (תרגום עברי־ערבי).
23.50 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 מה משדר הערב.
18.35 עולם החי – דורסי הלילה. התוכנית עוקבת אחר חייו של הינשוף, המכונה פעמים רבות "סיף הלילה", משום שחייו מתנהלים בעיקר בחשיכה.
19.03 דיש עם קליפ – התוכנית בבקשתכם במדי שבוע – 15 דקות של וידאו קליפים נהדרים בצירוף דרישות שלום, עפ"י בקשות הצופים ולהנאתם.
19.18 שוברי קופות – סקירה קולנועית. בתוכנית: סקירת הסרטים "סרור ברחובות" עם ציאק נוריס; "8 בריים לדרך" עם צ'ארלי שין ומין קיזוק; "אקדוחים צעירים" עם אמיליו אסטבז וצ'רלי שין; "דג ושמו וונדה" עם קווין קליין, ג'ימי לי קרטיס ומין קלין; "מת לחיות" עם ברוס ויליס ואלן ריקמן; "מי הפליל את רוג'ר ראביט" עם בוב הוסקינס וגאונה קאסידי ו"קוקטייל", בכיכובם של תום קרוז ואליזבת שו. עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית, עם הצופים הסליחה.
19.40 בקרוב בערוץ 2. סקירת התוכניות שישודרו השבוע בערוץ 2.
20.00 "מעשנים בבבישיה" "דש חזק" – תוכנית תחקירים שבועית – צעירים רבים – בארה"ב מטלים סמים באופן יומיומי. יותר ויותר אנשים צורכים מריחואנה ועפ"י הסטטיסטיקות, מתברר כי הגיל הממוצע של צריכת סמים יורד. מחקרים הוכיחו כי המריחואנה מזיקה לבריאות באופן הרסני: בעיות נשימה, סרטן, ופגיעה מוחית הם רק חלק מהסימנים הנלווים. התוכנית עוסקת בבעיה חמורה הנפוצה בארה"ב – נהיגה תחת השפעת סמים. עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית. עם הצופים הסליחה.
20.22 לריקוד לקצב הסמבה – סיטו פאנסה ולהקתו בהופעה. סיטו פאנסה הוא נגן קלידים אגדי, מבצע ומלחין. אלפי מעריצים מגיעים לקונצרטים שלו הן ברחובות הארלם והן באולמות הקונצרטים. הוא ביקר בארץ ומוכר לאוהבי המקצב הרדום אפריקאי.
21.25 מה משדר מחר.
21.30 "למות מצחוק" – סדרה קומית

מזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הדלילייני (סידרה); 15.30 הבית המטופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "כוכב נולד" עם גרי גרלנד; 18.30 ניו־האוס (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית.

בהמשכים פרק 13: "גם המתים משלמים מראש". איוו ובילי מקבלים מכתב מוזר: גב' אני גרינזלי מבקשת כי יקברו אותה.
21.53 שירים ברצף.

19.30 חדשות אנגלית; 21.00 סקר קור וגברת קינג (בלש); 22.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 "קצור הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (בערוץ 1); 18.15 אלף (באנגלית רק בערוץ 1); 18.00 אתגרים (סידרה דוקומנטרית בצרפתית); 18.35 אלף (באנגלית רק בערוץ 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 הצגתו של ביל קוסבי; 21.10 היפה והחיה (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – פואמות סימפוניות. סמטנה: "מולדבה", (עי"ג תיק); סיבליוס: נסיעה לילית וזריחת השמש, (עי"ג תיק). ברוואלד: "מחול האלפיבר", פראנק: "הצייד המקולל", (עי"ג תיק). ליסט: טאסו; דבוז'אק: בחיק הטבע אופוס 81 (עי"ג תיק).
09.00 צלילי ארה"ב – ויליאם שומן: פתיחה אמריקנית חגיגית, (תז. לוס אנג'לס/ברנשטיין) (עי"ג תיק). רוי האריס: השלישי, (תזמורת ניו־יורק/ברנשטיין) (עי"ג תיק). מק דוולד: "זכרונות ילדות, (א. מייסון/תז. לוס אנג'לס/ס. סלטקין). ברנשטיין: "מלחים בחופשה", שלושה קטעים (התז. פילהרמונית ישראלית/ברנשטיין) (עי"ג תיק).
10.00 קונצרט בוקר – בטהובן: "קוריולן" אופוס 27, (עי"ג תיק). בטהובן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 4 אופוס 58, (עי"ג תיק). סרגיו נטרא: דיברטימנטו בסגנון עתיק, (עי"ג תיק). דיליוס: שיר הגבעות הרמות. שימנובסקי: סטבט מטר אופוס 53.
12.57 פינת השיר – מבחר שירת נשים – מתיכון, קוראת ושרה מרגלית צנעני.
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן הסדרה – שומאן: 3 רומנסות לחליל ופסנתר אופוס 94, (ר. איילו/ק. שפיגל). שופן: נוקטורנים אופוס 62 ב' 27/ 2–1 (א. אנילאה). ברנד ברגל: "עורי צפור", 5 שירים תוימניים (י. כנעני/אמילאדר/ל. נדלמן). צבי בן־יוסף: סונטה לקלרנית ופסנתר (א. צייקובע, גלו).
15.00 מפגשים – שיחות, ראיונות, דיונים.
16.00 אתנחתא – שידור חי מאולם ימקא בירושלים דניאל בנימני – ויולה, מילכה לקס – פסנתר, א. בלוך: סוויטה. דבוז'אק: סונטינה בסול מג'ור, אופוס 100 (במקור לכנור).
17.30 יום הולדת – לפסנתרן רודולף בוכבינדר, (נולד 1 בדצמבר 1946).
18.00 אנתולוגיה – מלחינים צ'כיים במוסיקה הקלאסית המוקדמת.
19.00 רסיטל – עם נגן הרמוניקה הזכוכית ברונו הופמן. בטהובן: רומנסה בסול מג'ור להרמוניקה זכוכית. מוצרט: אדאג'ו ורונדו בדו מינור להרמוניקת זכוכית; הליל אבוב, ויולה וצ'לו ק. 617. סונטאסק: פנטסיה במי מינור. י. ג. נאומן: דואו להרמוניקה זכוכית ולאוטה. ק.ל. גליב: רונדו בלה מג'ור להרמוניקת זכוכית ורביעיית כלי קשת, מוצרט: אדאג'ו ק. 617 א' להרמוניקת זכוכית.

20.05 פריזמה מימים עברו.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – הונג. הסימפונית של רדיו צפון גרמניה, דוד שלון. סטרווינסקי: סימפוניות לכלי נשיפה. ברטוק: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותז. (א. שיף). דביסי: "הים". דוסייה: נוגים. לל החגיגה.
22.00 צלילי הזמן – "מוסיקה להתנהגות" ב) פרידות כלת.
23.00 דוד הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: דניס בראיין – תכנית רביעית. מוצרט: קונצ'רטו מס' 1, ברוה מג'ור. דיטרסדורף: מינואט וטריו, מתוך פרטיטה ברה־מג'ור. שומאן: אדג'ו ואלגרו, אופוס 70. דוקא: וילנל. בריסן: סרנדה לקרן, טנור ותזמורת מיתרים.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – "עידן המהפכות – מערב ומזרח" והפעם: "האם פסח עידן המהפכות על מזרח אירופה" – ד"ר רפי ואמי.
16.05 ארץ לא נודעת.
22.05 יש לי חלום – והפעם: עם הפסיכולוגים יפה ז'ראב ואלי פלח.

רשת ב'

20.05 שידור משחק כדורסל על רבע גמר גביע המדינה.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־בו – שבועון פופ.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – מגאזין גלי"צ לענייני צבא ובטחון (שיח).
20.05 שירי משוררים.
21.30 אוניברסיטה משודרת – סמנטות בפרשנות המקרא ביהדות – הרמב"ן ופשוטו של המקרא. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 "צעד וחצי" – תכנית הכדורסל של גל"צ, תרכבת מיוחדת לרבע הגמר של גביע המדינה – עם אלי ישראלי.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'אז האת.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרסים על התכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 חזאי עינים.
06.30 סיכום המשנה הישנה.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישן בעיניק.
08.05 חוגה.
09.00 סלידיו.
10.05 פגוני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ים־תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צחוק.
15.05 שירים ושערים.
16.05 תוצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעות.
17.55 קריאתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.

19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.05 בהארה לאשר.
08.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, בכר תשיח.
10.06 דברים־טובים.
12.05 מלאכי הקיזה – על הקו.
12.05 אהבה ימאסוד.
13.05 רק בשתיה.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פופ 89.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באותו מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקורות עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
10.55 מי מפחד מדמוקרטיה.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זה רק זמני.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לחג.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
16.54 באותו מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

הודעה בענין בימות סוציאלי גרמני

1. כל מי שנדחתה בקשתו להכרה בזמני ביטוח בגין **הכשרה בגרמניה** צריך לבדוק אפשרות ביטול הדחיה.
2. מי שהגיש בקשה לתשלום רטרואקטיבי לשם רכישת רנטה לפני ה־13.6.83 ולא המשיך בזמנו בטיפול, צריך לבדוק אם יש עוד אפשרות להמשך הטיפול.

הייעוץ ללא תשלום.

אפשר לפנות למחלקה לביטוח סוציאלי בבית התק"ם
ברח' דובנוב 10 ת"א טל' 03-5452561, 03-5452597.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: זהות הבזק 5.00, 7.30, 9.50
אלנבי: הקולות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
בית ליסין: בולשיט בעל הביציים 23.15 התוכנית
בן־יהודה: חיים חדשים לאחר הגירושים 5, 7.15, 9.30
גורדון: החגיגה של באבט 5.00, 7.15, 9.50
גת: בוקר טוב וייטנאם 5.00, 7.00, 9.45
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 11.00, 1.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.30
דיזנגוף 2: הפורדינים 11, 3, 5, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3: כבר קטן יסלי 7.30, 3, 11, פקק בלה 1.00, 5.00, 9.50
דיזנגוף 4: 7.10, 9.35
היכל ההיכל: שליח לבית 7.30, 9.30 סקס 12.00
הוד: שליח לבת 5, 7.15, 9.30
הסינמטק הישראלי: 5.00 הרצאה בנושא: בימוי קולנוע – פרופ' אלגר 7.00 כנס הוותיקים
9.00 לורביג – רק הראב לבלד בהול
4.15, 7.00, 9.30

שבלול 23.45
חן 1: מת לחיות 4.45, 7.20, 9.55
חן 2: תקלה מופלאה מס' 2 5.00, 7.30, 9.50
חן 3: כוסית לארוחה 5.00, 7.30, 9.50
חן 4: לסביר באהבה 2, 5, 7.30, 9.50 11 בבוקר
חן 5: פרנטיק 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00 בבוקר
מיילת 1: מלחמה ושלום 3.00, 7.30
מיילת 2: U2 5.00, 7.15, 9.30
מיילת 3: ניק וג'ינו 5.00, 7.15, 9.30
לב 1: יום שני הסוער 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 3: באומרים 5.00, 9.40, בגלל המלחמה הזאת 2.00, 8.00
לב 4: הנסיכה הקסומה 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
ליכטר: האישה שבינינו 5.00, 7.15, 9.30
מוגרבי: סגור
מוזיאון ת"א: קיץ אצל סבא 7.15, 9.30, 4.30
מקסים: מעודדים הרוסות 7.30, 9.30
סינון (לשעבר אלנבי): פסים וכוכבים 7.00, 9.15
25.30 כי מספר מהסכן ממל

פאר: לאהבה בלבד 5, 7.30, 9.30
פריז: אבה 9.30, 7.15, 4.00, 2.00, 12.00
23.30 חוק התשוקה
צפון: מאקר – האיש והחלום 4.30, 7, 9.30
שחף: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב: העולם לפי גארפ 7.15, 9.45
תכלת: הקומיסרית 5, 7.30, 9.45
תל־אביב: פחד במעגל סגור 7.15, 9.30, 5

ירושלים

אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון: 6.45 התבואה
8.15 ראסטי ג'ימס
9.45 בשר בלו
24.00 פרנקנשטיין הצעיר
כפיר: מרדף חצות 9.00, 6.45, 4.30
מיטשל: לסביר באהבה 9.00, 7.00
סמדר: ביטל ג'וס 9.15, 7.00
עדן: מיקוד ברחובות 9.00, 7.00, 4.30
רון: ב"ג 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: בגלל המלחמה הזאת 7.00, 9.30

אלנבי 1: החגיגה של באבט 5, 7.15, 9.30
אלנבי 2: ליידי אייב 9.30, 7.15, 5.00
אלנבי 3: הפתיחה בקרוב
אלנבי 4: הפתיחה בקרוב
אלנבי: מת לחיות 9.00, 6.45, 4.30
ארמון: בעל בהשאלה
4.30, 7.00, 9.00
אור 1: לו הייתי כאן 7.15, 9.30
אור 2: מאקר האיש והחלום
7.15, 9.30
אור 3: הנסיכה הקסומה
9.30, 7.15
אור 4: ניקי וג'ינו 7.15, 9.30
אור 5: פרנטיק 7.15, 9.30

חיפה

אורה: הנסיכה הקסומה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: קפה בגדאד 7.00, 9.15
ארמון: סגור
מורדה: מגלה את אמריקה 5.15
ליידי אייב 7.15
האשה של חיי 9.30
חן: זהות הבזק 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1: הלוקה U2 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: פקק בלה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: שליח לבת 4.30, 7.00, 9.15
פאר: מת לחיות 4.15, 6.45, 9.15
קריגדור: צל הכוס 4.30, 7.00, 9.15
שביט: 23.30 וחשים
רון: חיים חדשים לאחר הגירושים 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1: ב"ג 4.30, 7.00, 9.15

רב גת 2: יום שני סוער 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 1: מרדף חצות 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 2: בוקר טוב וייטנאם 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3: שם המשחק 4.20, 6.45, 9.15

קריית חיפה

ספיר: מת לחיות 7.00, 9.15
סביון: בוקר טוב וייטנאם 6.45, 9.15
אורות: מעריצה צמודה 7.00, 9.15
בית העם: מעריצה צמודה 9.15
היובל: שליח לבת 9.15
ציצה: תהיר מבסקס 7.00, 9.15

אשדוד

אשדוד: ללא מעצורים 7.00, 9.30
צמרות: שם המשחק 7.15, 9.30

אשקלון

אסתר: מגלה את אמריקה 7.30, 9.30
מאור: פרנטיק 7.30, 9.30
רחל: ב"ג 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: תקיעים בדרך 7.15, 9.30
היכל התרבות: 7.15 דקה לחצות
9.40 סיפור בזיע זג

הרצליה ■ רמת השרון

דוד: החגיגה של באבט 7.15, 9.30
היכל: חקירה בלוס אנג'לס 7.15, 9.30
כוכב דיואל: החיים הם נהר ארוך ורוגע 7.15, 9.30
כוכב: תקוה ותהילה 7.15, תשוקה באמריקה 9.35
4.30 הרפתקאות הציפמנק מסביב לעולם
תפארת: בעל בהשאלה 7.15, 9.15

עפולה

מוסיקרון: אסבגו כל קך 9.00
היכל התרבות: היידי בת ההרים 4.30

חולון ■ בת־ים

ארמון: גברת עם הבכנה 7.15, 9.40
15.00 סרט לפעוטים
עצמאות: פולטרגייסט 3 7.15, 9.30

5.00
מגדל: פעמיים אשתי 7.15, 9.30
אורגיל: המשימה מיאמי 7.00, 9.30
פרנטיק קריה שרה:
סבוי: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.30
רינה: כוסית לארוחה 7.15, 9.30

חדרה

תיזה: מת לחיות 7.00, 9.15

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.15, 9.30
תל: צבעים 9.15, 7.00
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
אורן: ללא מעצורים 7.30, 9.30
צה ווה: פרנטיק 7.15, 9.15

נהריה ■ עכו

הוד: סגור
רוץ: הטכר של המכרה שלי 7.00, 9.15
היכל התרבות: כוסית לארוחה 9.15, 7.00

נתניה

אסתר: מת לחיות 5, 7.15, 9.30
דקל: הקיטר השעון 6.30, 9.30
מצדה: בוקר טוב וייטנאם 5.00, 7.15, 9.30
שרון: שם המשחק 5.00, 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2: חיים חדשים לאחר הגירושים 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: תינוקת בירושה 7.15, 9.30, 5.00
שלום: ב"ג 7.30, 9.30

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: ניק 7.15, 9.15
הוד: עיניים שחורות 9.15, 7.00
חן: ב"ג 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: מרדף חצות 5.00, 7.15, 9.30
ג.ג. רון 2: פרסידיו 5, 7.15, 9.30
ג.ג. רון 3: ב"ג 5, 7.15, 9.30
נעמן: צבעים 7.15, 9.50
ראשון: מפגש גורלית 7.00, 9.30

קרית אונו

מתנ"ס: 4.30 כך וקצית הקטנים
פרנטיק 7.00, 9.15

קרית שמונה

שחר: צבעים 7.00, 9.00

רמת־גן וגבעתיים

אלהמברה: מת לחיות 5.00, 7.15, 9.45
ארמון: סגור
לילי: החגיגה של באבט 7.15, 9.30
הדר: שליח לבת 5.00, 7.15, 9.30
רב בן 1: בוקר טוב וייטנאם 5.00, 7.30, 9.30
רב בן 2: עיניים שחורות 4.45, 7.30, 9.55
רב בן 3: מעריצה צמודה 7.30, 9.50
רב בן 4: תשוקה באמריקה 2.30, 9.50
5.00
שמעיה: כוסית לארוחה 7.15, 9.30

מהלך חדש בהסתדרות